

Phaidros

St. 227a

[Σωκράτης]: ὡς φίλε Φαῖδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν; παρὰ Λυσίου, ὡς Σώκρατες, τοῦ Κεφάλου, πορεύομαι δὲ πρὸς περίπατον ἔξω τείχους· συχνὸν γὰρ ἐκεῖ διέτριψα χρόνον καθήμενος ἐξ ἑωθινοῦ. τῷ δὲ σῷ καὶ ἐμῷ ἔταιρῳ πειθόμενος Ἀκουμενῷ κατὰ τὰς ὁδοὺς ποιοῦμαι τοὺς περιπάτους· φησὶ γὰρ ἀκοπωτέρους εἶναι τῶν ἐν τοῖς δρόμοις. [227b] καλῶς γάρ, ὡς ἔταιρε, λέγει. ἀτὰρ Λυσίας ἦν, ὡς ἔστι, ναί, παρ' Ἐπικράτει, ἐν τῇδε τῇ πλησίον τοῦ Ὄλυμπίου οἰκίᾳ τῇ Μορυχίᾳ. τίς οὖν δὴ ἦν ἡ διατριβή; ἢ δῆλον ὅτι τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἰστία; πεύσῃ, εἴ σοι σχολὴ προϊόντι ἀκούειν. τί δέ; οὐκ ἀν οἵτινες με κατὰ Πίνδαρον

καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον πρᾶγμα

[Σωκράτης]: ποιήσασθαι τὸ τείχν τε καὶ Λυσίου διατριβὴν ἀκοῦσαι; πρόαγε [227c] δή. λέγοις ἄν. καὶ μήν, ὡς Σώκρατες, προσήκουσα γέ σοι ἢ ἀκοή· ὁ γάρ τοι λόγος ἦν, περὶ δν διετρίβομεν, οὐκ οἶδ' ὅντινα τρόπον ἔρωτικός. γέγραφε γὰρ δὴ ὁ Λυσίας πειρώμενόν τινα τῶν καλῶν, οὐχ ὑπ' ἐραστοῦ δέ, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ κεκόμψευται· λέγει γὰρ ὡς χαριστέον μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι. ὡς γενναῖος. εἴθε γράψειν ὡς χρὴ πένητι μᾶλλον ἢ πλουσίω, καὶ πρεσβυτέρω ἢ νεωτέρω, καὶ ὅσα ἄλλα ἐμοὶ [227d] τε πρόσεστι καὶ τοῖς πολλοῖς ἡμῶν· ἢ γὰρ ἀν ἀστεῖοι καὶ δημωφελεῖς εἶεν οἱ λόγοι. ἔγωγ' οὖν οὕτως ἐπιτεθύμηκα ἀκοῦσαι, ὥστ' ἀν βαδίζων ποιῆτ τὸν περίπατον Μέγαράδε καὶ κατὰ Ἡρόδικον προσβὰς τῷ τείχει πάλιν ἀπίης, οὐ μή σου ἀπολειφθῶ.

St. 228a

[Φαῖδρος]: πῶς λέγεις, ὡς βέλτιστε Σώκρατες; οἵτινες με, ἀλλα Λυσίας ἐν πολλῷ χρόνῳ κατὰ σχολὴν συνέθηκε, δεινότατος ὧν τῶν νῦν γράφειν, ταῦτα Ἰδιώτην ὅντα ἀπομνημονεύσειν ἀξίως ἐκείνου; πολλοῦ γε δέως· καίτοι ἔβουλόμην γ' ἀν μᾶλλον ἢ μοι πολὺ χρυσίον γενέσθαι. ὡς Φαῖδρε, εἰ ἐγὼ Φαῖδρον ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι. ἀλλὰ γάρ οὐδέτερά ἐστι τούτων· εὗ οἶδα ὅτι Λυσίου λόγον ἀκούων ἐκεῖνος οὐ μόνον ἀπαξ ἥκουσεν, ἀλλὰ πολλάκις ἐπαναλαμβάνων ἐκέλευέν οἱ λέγειν, δὲ δὲ ἐπείθετο προθύμως. [228b] τῷ δὲ οὐδὲ ταῦτα ἦν Ἰκανά, ἀλλὰ τελευτῶν παραλαβὼν τὸ βιβλίον ἀλλιστα ἐπεθύμει ἐπεσκόπει, καὶ τοῦτο δρῶν ἐξ ἑωθινοῦ καθήμενος ἀπειπὼν εἰς περίπατον ἦσει, ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, νὴ τὸν κύνα, ἐξεπιστάμενος τὸν λόγον, εἰ μὴ πάνυ τι ἦν μακρός. ἐπορεύετο δὲ ἐκτὸς τείχους ἵνα μελετώῃ. ἀπαντήσας δὲ τῷ νοσοῦντι περὶ λόγων ἀκοήν, ἰδών μὲν, ἰδών, ἥσθη ὅτι ἔξοι τὸν συγκορυβαντιῶντα, [228c] καὶ προάγειν ἐκέλευε. δεομένου δὲ λέγειν τοῦ τῶν λόγων ἐραστοῦ, ἔθρύπτετο ὡς δὴ οὐκ ἐπιθυμῶν λέγειν· τελευτῶν δὲ ἔμελλε καὶ εἰ μή τις ἐκῶν ἀκούοι βίᾳ ἐρεῖν. σὺ οὖν, ὡς Φαῖδρε, αὐτὸν δεήθητι ὅπερ τάχα πάντως ποιήσει νῦν ἡδη ποιεῖν. ἐμοὶ ὡς ἀληθῶς πολὺ κράτιστόν ἐστιν οὕτως ὅπως δύναμαι λέγειν, ὡς μοι δοκεῖς σὺ οὐδαμῶς με ἀφήσειν πρὶν ἀν εἴπω ἀμῶς γέ πως. πάνυ γάρ σοι ἀληθῆ δοκῶ. οὐτωσὶ [228d] τοίνυν ποιήσω. τῷ δὲ γάρ, ὡς Σώκρατες, παντὸς μᾶλλον τά γε ὅρματα οὐκ ἔξεμαθον· τὴν μέντοι διάνοιαν σχεδὸν ἀπάντων, οἵτις ἔφη διαφέρειν τὰ τοῦ ἐρῶντος ἢ τὰ τοῦ μή, ἐν κεφαλαίοις ἔκαστον ἐφεξῆς δίειμι, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου. δείξας γε πρῶτον, ὡς φιλότης, τί ἄρα ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχεις ὑπὸ τῷ ἴματιώ· τοπάζω γάρ σε ἔχειν τὸν λόγον αὐτόν. εἰ δὲ τοῦτο ἐστιν, οὐτωσὶ διανοοῦ περὶ ἐμοῦ, ὡς ἐγὼ [228e] σε πάνυ μὲν φιλῶ, παρόντος δὲ καὶ Λυσίου, ἐμαυτόν σοι ἐμμελετῶν παρέχειν οὐ πάνυ δέδοκται. ἀλλ' ίθι, δείκνυε. παῦε. ἐκκέκρουκάς με ἐλπίδος, ὡς Σώκρατες, ἦν εἶχον ἐν σοὶ ὡς ἐγγυμνασόμενος. ἀλλὰ ποῦ δὴ βούλει καθιζόμενοι ἀναγνῶμεν;

St. 229a

[Σωκράτης]: δεῦρο ἐκτραπόμενοι κατὰ τὸν Ἱλισὸν ἵωμεν, εἴτα ὅπου ἀν δόξη ἐν ἡσυχίᾳ καθιζόμεθα. εἰς καιρόν, ὡς ἔστι, ἀνυπόδητος ὧν ἔτυχον· σὺ μὲν γὰρ δὴ ἀεί. ῥάστον οὖν ἡμῖν κατὰ τὸ ὄντας θεούς βρέχουσι

τοὺς πόδας ἵέναι, καὶ οὐκ ἀηδές, ἄλλως τε καὶ τήνδε τὴν ὥραν τοῦ ἔτους τε καὶ τῆς ἡμέρας. πρόσαγε δῆ, καὶ σκόπει ἄμα ὅπου καθίζησόμεθα. ὁρᾶς οὖν ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον; τί μήν; ἐκεῖ [229b] σκιά τ' ἔστιν καὶ πνεῦμα μέτριον, καὶ πόα καθίζεσθαι ἦ ἀν βουλώμεθα κατακλινῆναι. προάγοις ἄν. εἰπέ μοι, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἐνθένδε μέντοι ποθὲν ἀπὸ τοῦ ἱλισοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὁρείθυιαν ἀρπάσαι; λέγεται γάρ. ἀρ' οὖν ἐνθένδε; χαρίεντα γοῦν καὶ καθαρὰ καὶ διαφανῆ τὰ ὄντα φαίνεται, καὶ ἐπιτήδεια κόραις παίζειν παρ' αὐτά. οὕκ, [229c] ἀλλὰ κάτωθεν ὅσον δύ' ἦ τρία στάδια, ἦ πρὸς τὸ ἐν Ἀγρας διαβαίνομεν· καὶ πού τίς ἔστι βωμὸς αὐτόθι Βορέου. οὐ πάνυ νενόηκα· ἀλλ' εἰπὲ πρὸς Διός, ὡς Σώκρατες, σὺ τοῦτο τὸ μυθολόγημα πείθη ἀληθὲς εἶναι; ἀλλ' εἰ ἀπιστοίην, ὥσπερ οἱ σοφοί, οὐκ ἀν ἄποπος εἴην, εἴτα σοφιζόμενος φαίνην αὐτὴν πνεῦμα Βορέου κατὰ τῶν πλησίον πετρῶν σὺν Φαρμακείᾳ παίζουσαν ὕσται, καὶ οὕτω δὴ τελευτήσασαν λεχθῆναι ὑπὸ τοῦ Βορέου ἀνάρπαστον γεγονέναι— [229d] ἦ ἐξ Ἀρείου πάγου· λέγεται γὰρ αὖ καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὃς ἐκεῖθεν ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε ἡρπάσθη. ἐγὼ δέ, ὡς Φαῖδρε, ἄλλως μὲν τὰ τοιαῦτα χαρίεντα ἡγοῦμαι, λίαν δὲ δεινοῦ καὶ ἐπιπόνου καὶ οὐ πάνυ εύτυχοῦς ἀνδρός, κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ὅτι δ' αὐτῷ ἀνάγκη μετὰ τοῦτο τὸ τῶν ἱπποκενταύρων εἶδος ἐπανορθοῦσθαι, καὶ αὐθίς τὸ τῆς Χιμάρας, καὶ ἐπιρρεῖ δὲ ὄχλος τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων [229e] ἀμηχάνων πλήθη τε καὶ ἀτοπίαι τερατολόγων τινῶν φύσεων· αἵς εἴ τις ἀπιστῶν προσβιβᾷ κατὰ τὸ εἰκός ἔκαστον, ἄτε ἀγροίκω τινὶ σοφίᾳ χρώμενος, πολλῆς αὐτῷ σχολῆς δεήσει.

St. 230a

[Σωκράτης]: ἐμοὶ δὲ πρὸς αὐτὰ οὐδαμῶς ἔστι σχολή· τὸ δὲ αἴτιον, ὡς φίλε, τούτου τόδε. οὐ δύναμαί πω κατὰ τὸ Δελφικὸν γράμμα γνῶναι ἐμαυτόν· γελοῖον δή μοι φαίνεται τοῦτο ἔτι ἀγνοοῦντα τὰ ἀλλότρια σκοπεῖν. ὅθεν δὴ χαίρειν ἔάσας ταῦτα, πειθόμενος δὲ τῷ νομιζομένῳ περὶ αὐτῶν, ὃ νυνδὴ ἔλεγον, σκοπῶ οὐ ταῦτα ἀλλ' ἐμαυτόν, εἴτε τι θηρίον δὲ τυγχάνω Τυφῶνος πολυπλοκώτερον καὶ μᾶλλον ἐπιτεθυμένον, εἴτε ἡμερώτερόν τε καὶ ἀπλούστερον ζῷον, Θείας τινὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον. ἀτάρ, ὡς ἔταιρε, μεταξὺ τῶν λόγων, ἀρ' οὐ τόδε ἦν τὸ δένδρον ἐφ' ὅπερ ἥγεις ἡμᾶς; τοῦτο [230b] μὲν οὖν αὐτό. νὴ τὴν Ἡραν, καλή γε ἡ καταγωγή. ἦ τε γὰρ πλάτανος αὕτη μάλιστα ἀμφιλαφής τε καὶ ὑψηλή, τοῦ τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ τὸ σύσκιον πάγκαλον, καὶ ὡς ἀκμὴν ἔχει τῆς ἄνθης, ὡς ἀν εύωδέστατον παρέχοι τὸν τόπον· ἦ τε αὖ πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τῆς πλατάνου ὥρη μάλα ψυχροῦ ὅδατος, ὥστε γε τῷ ποδὶ τεκμήρασθαι. Νυμφῶν τέ τινων καὶ Αχελώου Ιερὸν ἀπὸ τῶν κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων ἔσικεν εἶναι. εἰ [230c] δ' αὖ βούλει, τὸ εὔπινον τοῦ τόπου ὡς ἀγαπητὸν καὶ σφόδρα ἡδύ· θερινόν τε καὶ λιγυρὸν ὑπηχεῖ τῷ τῶν τεττίγων χορῷ. πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας, ὅτι ἐν ἡρέμα προσάντει ίκανὴ πέφυκε κατακλινέντι τὴν κεφαλὴν παγκάλως ἔχειν. ὥστε ἄριστά σοι ἔξενάγηται, ὡς φίλε Φαῖδρε. σὺ δέ γε, ὡς θαυμάσιε, ἀτοπώτατός τις φαίνη. ἀτεχνῶς γάρ, δὲ λέγεις, ξεναγουμένῳ τινὶ καὶ οὐκ ἐπιχωρίῳ ἔσικας· [230d] οὕτως ἐκ τοῦ ἄστεος οὕτ' εἰς τὴν ὑπερορίαν ἀποδημεῖς, οὕτ' ἔξω τείχους ἔμοιγε δοκεῖς τὸ παράπαν ἔξιέναι. συγγίγνωσκε μοι, ὡς ἄριστε. φιλομαθής γάρ είμι· τὰ μὲν οὖν χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδέν μ' ἔθέλει διδάσκειν, οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει ἄνθρωποι. σὺ μέντοι δοκεῖς μοι τῆς ἐμῆς ἔξόδου τὸ φάρμακον ὥρηκέναι. ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἦ τινα καρπὸν προσείοντες ἄγουσιν, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων ἐν βιβλίοις τήν τε Αττικὴν [230e] φαίνη περιάξειν ἄπασαν καὶ ὅποι ἀν ἄλλοσε βούλη. οὖν δ' οὖν ἐν τῷ παρόντι δεῦρ' ἀφικόμενος ἐγὼ μέν μοι δοκῶ κατακείσεσθαι, σὺ δ' ἐν ὀποίᾳ σχήματι οἵει ῥᾶστα ἀναγνώσεσθαι, τοῦθ' ἐλόμενος ἀναγίγνωσκε. ἄκουε δῆ.

St. 231a

[Φαῖδρος]: περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν γενομένων τούτων ἀκήκοας· ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὡν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστής ὡν σου τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὡν ἀν εῦ ποιήσωσιν, ἐπειδὴν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ οὐκ ἔστι χρόνος ἐν ὡς μεταγνῶναι προσήκει. οὐ γὰρ ὑπὸ ἀνάγκης ἀλλ' ἐκόντες, ὡς ἀν ἄριστα περὶ τῶν οἰκείων βουλεύσαιτο, πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσιν. ἔτι δὲ οἱ μὲν ἐρῶντες σκοποῦσιν ἂ τε κακῶς διέθεντο τῶν αὐτῶν διὰ τὸν ἔρωτα καὶ ἂ πεποίκασιν εὖ, καὶ δὲν εἶχον πόνουν προστιθέντες ἡγοῦνται [231b] πάλαι τὴν ἀξίαν ἀποδεδωκέναι χάριν τοῖς ἐρωμένοις· τοῖς δὲ μὴ

έρωσιν οὕτε τὴν τῶν οἰκείων ἀμέλειαν διὰ τοῦτο ἔστιν προφασίζεσθαι, οὕτε τοὺς παρεληλυθότας πόνους ὑπολογίζεσθαι, οὕτε τὰς πρὸς τοὺς προσήκοντας διαφορὰς αἰτιάσασθαι· ὥστε περιηρημένων τοσούτων κακῶν οὐδὲν ὑπολείπεται ἀλλ' ἢ ποιεῖν προθύμως ὅτι ἂν αὐτοῖς οἴωνται πράξαντες χαριεῖσθαι. ἔτι δὲ εἰ διὰ τοῦτο ἄξιον τοὺς [231c] ἐρῶντας περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ὅτι τούτους μάλιστά φασιν φιλεῖν ὡν ἂν ἐρῶσιν, καὶ ἔτοιμοι εἰσι καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ ἐκ τῶν ἔργων τοῖς ἄλλοις ἀπεχθανόμενοι τοῖς ἐρωμένοις χαρίζεσθαι, ὁρόδιον γνῶναι, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ὅτι ὅσων ἂν ὕστερον ἐρασθῶσιν, ἐκείνους αὐτῶν περὶ πλείονος ποιήσονται, καὶ δῆλον ὅτι, ἐὰν ἐκείνοις δοκῇ, καὶ τούτους κακῶς ποιήσουσιν. καίτοι πῶς εἰκός ἔστι τοιοῦτον πρᾶγμα προέσθαι τοιαύτην [231d] ἔχοντι συμφοράν, ἦν οὐδ' ἂν ἐπιχειρήσειεν οὐδεὶς ἔμπειρος ὡν ἀποτρέπειν; καὶ γὰρ αὐτοὶ ὄμοιογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν, καὶ εἰδέναι ὅτι κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλ' οὐ δύνασθαι αὐτῶν κρατεῖν· ὥστε πῶς ἂν εὖ φρονήσαντες ταῦτα καλῶς ἔχειν ἡγήσαιντο περὶ ὡν οὕτω διακείμενοι βουλεύονται; καὶ μὲν δὴ εἰ μὲν ἐκ τῶν ἐρῶντων τὸν βέλτιστον αἱροῦ, ἐξ ὀλίγων ἂν σοι ἡ ἔκλεξις εἴη· εἰ δ' ἐκ τῶν ἄλλων τὸν σαυτῷ ἐπιτηδειότατον, ἐκ πολλῶν· ὥστε πολὺ πλείων [231e] ἐλπὶς ἐν τοῖς πολλοῖς ὅντα τυχεῖν τὸν ἄξιον τῆς σῆς φιλίας.

St. 232a

[Φαῖδρος]: εἰ τοίνυν τὸν νόμον τὸν καθεστηκότα δέδοικας, μὴ πυθομένων τῶν ἀνθρώπων ὅνειδός σοι γένηται, εἰκός ἔστι τοὺς μὲν ἐρῶντας, οὕτως ἂν οἰομένους καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ζηλοῦσθαι ὥσπερ αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν, ἐπαρθῆναι τῷ λέγειν καὶ φιλοτιμουμένους ἐπιδείκνυσθαι πρὸς ἄπαντας ὅτι οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται· τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας, κρείττους αὐτῶν ὄντας, τὸ βέλτιστον ἀντὶ τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἀνθρώπων αἱρεῖσθαι. ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἐρῶντας πολλοὺς ἀνάγκη πυθέσθαι καὶ ίδειν ἀκολουθοῦντας τοῖς ἐρωμένοις καὶ ἔργον τοῦτο ποιουμένους, ὥστε ὅταν ὄφθῶσι διαλεγόμενοι ἄλλήλοις, [232b] τότε αὐτοὺς οἰονται ἢ γεγενημένης ἢ μελλούσης ἔσεσθαι τῆς ἐπιθυμίας συνεῖναι· τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας οὐδ' αἰτιάσθαι διὰ τὴν συνουσίαν ἐπιχειροῦσιν, εἰδότες ὅτι ἀναγκαῖον ἔστιν ἢ διὰ φιλίαν τῷ διαλέγεσθαι ἢ διὰ ἄλλην τινὰ ἡδονῆν. καὶ μὲν δὴ εἴ σοι δέος παρέστηκεν ἡγουμένῳ χαλεπὸν εἶναι φιλίαν συμμένειν, καὶ ἄλλῳ μὲν τρόπῳ διαφορᾶς γενομένης κοινὴν ἂν σοι βλάβην ἀν γενέσθαι, εἰκότως ἂν τοὺς ἐρῶντας μᾶλλον ἀν φοβοῦ· πολλὰ γὰρ αὐτοὺς ἔστι τὰ λυποῦντα, καὶ πάντ' ἐπὶ τῇ αὐτῶν βλάβῃ νομίζουσι γίγνεσθαι. διόπερ καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν ἐρωμένων συνουσίας ἀποτρέπουσιν, φοβούμενοι τοὺς μὲν ούσιαν κεκτημένους μὴ χρήμασιν αὐτοὺς ὑπερβάλωνται, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους μὴ συνέσει κρείττους γένωνται· τῶν δὲ ἄλλο τι κεκτημένων ἀγαθὸν [232d] τὴν δύναμιν ἐκάστου φυλάττονται. πείσαντες μὲν οὖν ἀπεχθέσθαι σε τούτοις εἰς ἐρημίαν φίλων καθιστᾶσιν, ἐὰν δὲ τὸ σεαυτοῦ σκοπῶν ἄμεινον ἐκείνων φρονῆς, ἤξεις αὐτοῖς εἰς διαφοράν· ὅσοι δὲ μὴ ἐρῶντες ἔτυχον, ἀλλὰ διὰ ἀρετὴν ἐπραξαν ὡν ἐδέοντο, οὐκ ἂν τοῖς συνοῦσι φθονοῖεν, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἔθέλοντας μισοῖεν, ἡγούμενοι ὑπ' ἐκείνων μὲν ὑπερορᾶσθαι, ὑπὸ τῶν συνόντων δὲ ὠφελεῖσθαι, ὥστε πολὺ πλείων [232e] ἐλπὶς φιλίαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ πράγματος ἢ ἔχθραν γενέσθαι.

St. 233a

[Φαῖδρος]: καὶ μὲν δὴ τῶν μὲν ἐρῶντων πολλοὶ πρότερον τοῦ σώματος ἐπεθύμησαν ἢ τὸν τρόπον ἔγνωσαν καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων ἔμπειροι ἔγενοντο, ὥστε ἀδηλὸν αὐτοῖς εἰ ἔτι τότε βουλήσονται φίλοι εἶναι, ἐπειδὴν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν, οἱ καὶ πρότερον ἄλλήλοις φίλοι ὄντες ταῦτα ἐπραξαν, οὐκ ἔξ ὡν ἂν εὖ πάθωσι ταῦτα εἰκὸς ἐλάττῳ τὴν φιλίαν αὐτοῖς ποιῆσαι, ἀλλὰ ταῦτα μνημεῖα καταλειφθῆναι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. καὶ μὲν δὴ βελτίονί σοι προσήκει γενέσθαι ἐμοὶ πειθομένῳ ἢ ἐραστῇ. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ καὶ παρὰ τὸ βέλτιστον τά τε λεγόμενα καὶ τὰ πραττόμενα ἐπαινοῦσιν, τὰ μὲν δεδιότες μὴ ἀπέχθωνται, τὰ δὲ [233b] καὶ αὐτοὶ χεῖρον διὰ τὴν ἐπιθυμίαν γιγνώσκοντες τοιαῦτα γὰρ ὁ ἔρως ἐπιδείκνυται· δυστυχοῦντας μέν, ἃ μὴ λύπην τοῖς ἄλλοις παρέχει, ἀνιαρὰ ποιεῖ νομίζειν· εύτυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδονῆς ἄξια παρ' ἐκείνων ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν· ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλεεῖν τοῖς ἐρωμένοις ἢ ζηλοῦν αὐτοὺς προσήκει. ἐὰν δέ μοι πείθῃ, πρῶτον μὲν οὐ τὴν παροῦσαν ἡδονὴν θεραπεύων συνέσομαί σοι, ἀλλὰ καὶ τὴν [233c] μέλλουσαν

ώφελίαν ἔσεσθαι, ούχ ύπ' ἔρωτος ἡττώμενος ἀλλ' ἐμαυτοῦ κρατῶν, οὐδὲ διὰ σμικρὰ ἰσχυρὰν ἔχθραν ἀναιρούμενος ἀλλὰ διὰ μεγάλα βραδέως ὄλιγην ὄργην ποιούμενος, τῶν μὲν ἀκουσίων συγγνώμην ἔχων, τὰ δὲ ἔκούσια πειρώμενος ἀποτρέπειν· ταῦτα γάρ ἐστι φιλίας πολὺν χρόνον ἐσομένης τεκμήρια. εἰ δ' ἄρα σοι τοῦτο παρέστηκεν, ὡς οὐχ οἶόν τε ἰσχυρὰν φιλίαν γενέσθαι ἐὰν μή τις ἔρων τυγχάνῃ, ἐνθυμεῖσθαι [233d] χρὴ ὅτι οὕτ' ἀν τοὺς ύεῖς περὶ πολλοῦ ἐποιούμεθα οὕτ' ἀν τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας, οὕτ' ἀν πιστοὺς φίλους ἐκεκτήμεθα, οἵ οὐκ ἔξ ἐπιθυμίας τοιαύτης γεγόνασιν ἀλλ' ἔξ ἑτέρων ἐπιτηδευμάτων. ἔτι δὲ εἴ χρὴ τοῖς δεομένοις μάλιστα χαρίζεσθαι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ τοὺς βελτίστους ἀλλὰ τοὺς ἀπορωτάτους εὖ ποιεῖν· μεγίστων γάρ ἀπαλλαγέντες κακῶν πλείστην χάριν αὐτοῖς εἴσονται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἐν ταῖς Ἰδίαις [233e] δαπάναις οὐ τοὺς φίλους ἄξιον παρακαλεῖν, ἀλλὰ τοὺς προσαιτοῦντας καὶ τοὺς δεομένους πλησμονῆς· ἐκεῖνοι γὰρ καὶ ἀγαπήσουσιν καὶ ἀκολουθήσουσιν καὶ ἐπὶ τὰς θύρας ἤξουσι καὶ μάλιστα ἡσθήσονται καὶ οὐκ ἐλαχίστην χάριν εἴσονται καὶ πολλὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς εὔξονται.

St. 234a

[Φαῖδρος]: ἀλλ' Ἱσως προσήκει οὐ τοῖς σφόδρα δεομένοις χαρίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς μάλιστα ἀποδοῦναι χάριν δυναμένοις· οὐδὲ τοῖς προσαιτοῦσι μόνον, ἀλλὰ τοῖς τοῦ πράγματος ἀξίοις· οὐδὲ ὅσοι τῆς ὥρας ἀπολαύσονται, ἀλλ' οἵτινες πρεσβυτέρων γενομένων τῶν σφετέρων ἀγαθῶν μεταδώσουσιν· οὐδὲ οἱ διαπραξάμενοι πρὸς τοὺς ἄλλους φιλοτιμήσονται, ἀλλ' οἵτινες αἰσχυνόμενοι πρὸς ἄπαντας σιωπήσονται· οὐδὲ τοῖς ὀλίγον χρόνον σπουδάζουσιν, ἀλλὰ τοῖς ὁμοίως διὰ παντὸς τοῦ βίου φίλοις ἐσομένοις· οὐδὲ οἵτινες παυόμενοι τῆς ἐπιθυμίας ἔχθρας πρόφασιν ζητήσουσιν, ἀλλ' οἱ παυσαμένου τῆς ὥρας τότε [234b] τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξονται. σὺ οὖν τῶν τε εἰρημένων μέμνησο καὶ ἐκεῖνο ἐνθυμοῦ, ὅτι τοὺς μὲν ἔρωντας οἱ φίλοι νουθετοῦσιν ὡς ὄντος κακοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος, τοῖς δὲ μὴ ἔρωσιν οὐδεὶς πώποτε τῶν οἰκείων ἐμέμψατο ὡς διὰ τοῦτο κακῶς βουλευομένοις περὶ ἔαυτῶν. Ἱσως ἂν οὖν ἔροι με εἰ ἄπασίν σοι παραινῶ τοῖς μὴ ἔρωσι χαρίζεσθαι. ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδὲ' ἀν τὸν ἔρωντα πρὸς ἄπαντας σε κελεύειν τοὺς ἔρωντας ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν. [234c] οὔτε γὰρ τῷ λαμβάνοντι χάριτος Ἱσης ἄξιον, οὔτε σοὶ βουλομένω τοὺς ἄλλους λανθάνειν ὁμοίως δυνατόν· δεῖ δὲ βλάβην μὲν ἀπ' αὐτοῦ μηδεμίαν, ὡφελίαν δὲ ἀμφοῖν γίγνεσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν Ἰκανά μοι νομίζω τὰ εἰρημένα· εἰ δ' ἔτι τι σὺ ποθεῖς, ἡγούμενος παραλειφθαί, ἔρωτα. τί σοι φαίνεται, ὡς Σώκρατες, ὁ λόγος; οὐχ ὑπερφυῶς τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασιν εἰρῆσθαι; δαιμονίως [234d] μὲν οὖν, ὡς ἔταιρε, ὥστε με ἐκπλαγῆναι. καὶ τοῦτο ἐγὼ ἔπαθον διὰ σέ, ὡς Φαῖδρε, πρὸς σὲ ἀποβλέπων, ὅτι ἔμοὶ ἕδοκεις γάνυσθαι ὑπὸ τοῦ λόγου μεταξὺ ἀναγιγνώσκων ἡγούμενος γὰρ σὲ μᾶλλον ἢ ἐμὲ ἐπαίειν περὶ τῶν τοιούτων σοὶ εἰπόμην, καὶ ἐπόμενος συνεβάκχευσα μετὰ σοῦ τῆς θείας κεφαλῆς. εἴεν· οὕτω δὴ δοκεῖ παίζειν; δοκῶ γάρ σοι παίζειν καὶ οὐχὶ ἐσπουδακέναι; μηδαμῶς, [234e] ὡς Σώκρατες, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς εἰπὲ πρὸς Διός φιλίου, οἵτις ἀν τινα ἔχειν εἰπεῖν ἄλλον τῶν Ἑλλήνων ἔτερα τούτων μείζω καὶ πλείω περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος;

St. 235a

[Σωκράτης]: τί δέ; καὶ ταύτη δεῖ ύπ' ἔμοῦ τε καὶ σοῦ τὸν λόγον ἐπαινεθῆναι, ὡς τὰ δέοντα εἰρηκότος τοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' οὐκ ἐκείνη μόνον, ὅτι σαφῆ καὶ στρογγύλα, καὶ ἀκριβῶς ἔκαστα τῶν ὀνομάτων ἀποτετόρευται; εἰ γὰρ δεῖ, συγχωρητέον χάριν σήν, ἐπεὶ ἐμέ γε ἔλαθεν ύπὸ τῆς ἐμῆς οὐδενίας· τῷ γὰρ ῥήτορικῷ αὐτοῦ μόνῳ τὸν νοῦν προσεῖχον, τοῦτο δὲ οὔδ' ἀν αὐτὸν ὥμην Λυσίαν οἴεσθαι Ἰκανὸν εἶναι. καὶ οὖν μοι ἔδοξεν, ὡς Φαῖδρε, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις, δῆς καὶ τρὶς τὰ αὐτὰ εἰρηκέναι, ὡς οὐ πάνυ εὐπορῶ τοῦ πολλὰ λέγειν περὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ Ἱσως οὐδὲν αὐτῷ μέλον τοῦ τοιούτου· καὶ ἐφαίνετο δῆ μοι νεανιεύεσθαι ἐπιδεικνύμενος ὡς οἶός τε ὃν ταύτα ἐτέρως τε καὶ ἐτέρως λέγων ἀμφοτέρως εἰπεῖν ἄριστα. οὐδὲν [235b] λέγεις, ὡς Σώκρατες· αὐτὸς γὰρ τοῦτο καὶ μάλιστα ὁ λόγος ἔχει. τῶν γὰρ ἔνόντων ἀξίως ῥηθῆναι ἐν τῷ πράγματι οὐδὲν παραλέλοιπεν, ὥστε παρὰ τὰ ἐκείνων εἰρημένα μηδέν' ἄν ποτε δύνασθαι εἰπεῖν ἄλλα πλείω καὶ πλείονος ἄξια. τοῦτο ἐγὼ σοι οὐκέτι οἶός τ' ἔσομαι πιθέσθαι· παλαιοὶ γὰρ καὶ σοφοὶ ἄνδρες τε καὶ γυναικες περὶ αὐτῶν εἰρηκότες καὶ γεγραφότες ἔξελέγξουσί με, ἔάν σοι χαριζόμενος συγχωρῶ. τίνες [235c] οὕτοι; καὶ ποῦ σὺ βελτίω τούτων ἀκήκοας; νῦν μὲν οὕτως οὐκ ἔχω εἰπεῖν· δῆλον δὲ ὅτι τινῶν ἀκήκοα, ἢ

που Σαπφοῦς τῆς καλῆς ἢ Ἀνακρέοντος τοῦ σοφοῦ ἢ καὶ συγγραφέων τινῶν. πόθεν δὴ τεκμαιρόμενος λέγω; πλήρες πως, ὡς δαιμόνιε, τὸ στῆθος ἔχων αἰσθάνομαι παρὰ ταῦτα ἀν ἔχειν εἰπεῖν ἔτερα μὴ χείρω. ὅτι μὲν οὖν παρά γε ἐμαυτοῦ οὐδέν τινανόηκα, εὖ οἶδα, συνειδῶς ἐμαυτῷ ἀμαθίαν· λείπεται δὴ οἶμαι ἐξ ἀλλοτρίων ποθεν ναμάτων [235d] διὰ τῆς ἀκοῆς πεπληρωσθαί με δίκην ἀγγείου. ὑπὸ δὲ νωθείας αὖ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιλέλησμαι, ὅπως τε καὶ ὄντινων ἥκουσα. ἀλλ', ὡς γενναιότατε, κάλλιστα εἴρηκας. σὺ γὰρ ἐμοὶ ὄντινων μὲν καὶ ὅπως ἥκουσας μηδ' ἀν κελεύω εἴπης, τοῦτο δὲ αὐτὸ δ λέγεις ποίησον· τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ βελτίω τε καὶ μὴ ἐλάττω ἔτερα ὑπέσχησαι εἰπεῖν τούτων ἀπεχόμενος, καὶ σοι ἔγω, ὃσπερ οἱ ἐννέα ἄρχοντες, ὑπισχνοῦμαι χρυσῆν εἰκόνα ἰσομέτρητον εἰς Δελφοὺς ἀναθήσειν, οὐ μόνον [235e] ἐμαυτοῦ ἀλλὰ καὶ σήν.

St. 236a

[Σωκράτης]: φίλτατος εῖ καὶ ὡς ἀληθῶς χρυσοῦς, ὡς Φαῖδρε, εῖ με οἴει λέγειν ὡς Λυσίας τοῦ παντὸς ἡμάρτηκεν, καὶ οἶόν τε δὴ παρὰ πάντα ταῦτα ἄλλα εἰπεῖν· τοῦτο δὲ οἶμαι οὐδὲ ἀν τὸν φαυλότατον παθεῖν συγγραφέα. αὐτίκα περὶ οὗ ὁ λόγος, τίνα οἴει λέγοντα ὡς χρὴ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι χαρίζεσθαι, παρέντα τοῦ μὲν τὸ φρόνιμον ἐγκωμιάζειν, τοῦ δὲ τὸ ἄφρον ψέγειν, ἀναγκαῖα γοῦν ὄντα, εἴτ' ἄλλ' ἄττα ἔξειν λέγειν; ἀλλ' οἶμαι τὰ μὲν τοιαῦτα ἔατέα καὶ συγγνωστέα λέγοντι· καὶ τῶν μὲν τοιούτων οὐ τὴν εὔρεσιν ἀλλὰ τὴν διάθεσιν ἐπαινετέον, τῶν δὲ μὴ ἀναγκαίων τε καὶ χαλεπῶν εύρειν πρὸς τῇ διαθέσει καὶ τὴν εὔρεσιν. συγχωρῶ δὲ λέγεις· μετρίως γάρ μοι δοκεῖς εἰρηκέναι. ποιήσω οὖν καὶ ἔγω οὕτως· τὸ μὲν τὸν ἐρῶντα τοῦ [236b] μὴ ἐρῶντος μᾶλλον νοσεῖν δώσω σοι ὑποτίθεσθαι, τῶν δὲ λοιπῶν ἔτερα πλείω καὶ πλείονος ἄξια εἰπὼν τῶνδε Λυσίου παρὰ τὸ Κυψελιδῶν ἀνάθημα σφυρήλατος ἐν Ὄλυμπίᾳ στάθητι. ἐσπούδακας, ὡς Φαῖδρε, ὅτι σου τῶν παιδικῶν ἐπελαβόμην ἐρεσχηλῶν σε, καὶ οἴει δὴ με ὡς ἀληθῶς ἐπιχειρήσειν εἰπεῖν παρὰ τὴν ἐκείνου σοφίαν ἔτερόν τι ποικιλώτερον; περὶ μὲν τούτου, ὡς φίλε, εἰς τὰς ὄμοιάς λαβάς ἐλήλυθας. [236c] ὥρτέον μὲν γάρ σοι παντὸς μᾶλλον οὕτως ὅπως οἶός τε εῖ, ἵνα μὴ τὸ τῶν κωμῳδῶν φορτικὸν πρᾶγμα ἀναγκαζώμεθα ποιεῖν ἀνταποδιδόντες ἀλλήλοις εὐλαβήθητι, καὶ μὴ βούλου με ἀναγκάσαι λέγειν ἐκεῖνο τὸ εἰ ἔγω, ὡς Σώκρατες, Σωκράτην ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι, καὶ ὅτι ἐπεθύμει μὲν λέγειν, ἐθρύπτετο δέ· ἀλλὰ διανοήθητι ὅτι ἐντεῦθεν οὐκ ἄπιμεν πρὶν ἀν σὺ εἴπης ἀ ἔφησθα ἐν τῷ στήθει ἔχειν. ἐσμὲν δὲ μόνων ἐν ἐρημίᾳ, ἴσχυρότερος [236d] δ' ἔγω καὶ νεώτερος, ἐκ δὲ ἀπάντων τούτων σύνες ὅ τοι λέγω, καὶ μηδαμῶς πρὸς βίαν βουληθῆς μᾶλλον ἢ ἐκῶν λέγειν. ἀλλ', ὡς μακάριε Φαῖδρε, γελοῖος ἐσομαι παρ' ἀγαθὸν ποιητὴν ἴδιωτης αὐτοσχεδιάζων περὶ τῶν αὐτῶν. οἶσθ' ὡς ἔχει; παῦσαι πρός με καλλωπιζόμενος· σχεδὸν γὰρ ἔχω δὲ εἰπὼν ἀναγκάσω σε λέγειν. μηδαμῶς τοίνυν εἴπης. οὕκ, ἀλλὰ καὶ δὴ λέγω· ὁ δέ μοι λόγος ὅρκος ἔσται. ὅμνυμι γάρ σοι— τίνα μέντοι, τίνα θεῶν; ἢ βούλει τὴν [236e] πλάτανον ταυτηνί; —ἢ μήν, ἐάν μοι μὴ εἴπης τὸν λόγον ἐναντίον αὐτῆς ταύτης, μηδέποτέ σοι ἔτερον λόγον μηδένα μηδενὸς μήτε ἐπιδείξειν μήτε ἔξαγγελεῖν. βαβαῖ, ὡς μιαρέ, ὡς εὖ ἀνηῦρες τὴν ἀνάγκην ἀνδρὶ φιλολόγῳ ποιεῖν δὲ ἀν κελεύης. τί δῆτα ἔχων στρέψῃ; οὐδέν τι, ἐπειδὴ σύ γε ταῦτα ὀμώμοκας. πῶς γὰρ ἀν οἶός τ' εἴην τοιαύτης θοίνης ἀπέχεσθαι;

St. 237a

[Φαῖδρος]: λέγε δῆ. οἶσθ' οὖν ὡς ποιήσω; τοῦ πέρι; ἔγκαλυψάμενος ἐρῶ, ἵν' ὅτι τάχιστα διαδράμω τὸν λόγον καὶ μὴ βλέπων πρὸς σὲ ὑπ' αἰσχύνης διαπορῶμαι. λέγε μόνον, τὰ δ' ἄλλα ὅπως βούλει ποίει. ἄγετε δῆ, ὡς Μοῦσαι, εἴτε δι' ὧδης εἶδος λίγειαι, εἴτε διὰ γένος μουσικὸν τὸ Λιγύων ταύτην ἔσχετ' ἐπωνυμίαν, ξύμ μοι λάβεσθε τοῦ μύθου, ὃν με ἀναγκάζει ὁ βέλτιστος οὐτοσὶ λέγειν, ἵν' ὁ ἔταιρος αὐτοῦ, καὶ πρότερον δοκῶν [237b] τούτῳ σοφὸς εἶναι, νῦν ἔτι μᾶλλον δόξῃ. ἦν οὕτω δὴ παῖς, μᾶλλον δὲ μειρακίσκος, μάλα καλός· τούτῳ δὲ ἥσαν ἐραστὰ πάνυ πολλοί. εἰς δέ τις αὐτῶν αἰμύλος ἦν, δῆς οὐδενὸς ἥττον ἐρῶν ἐπεπείκει τὸν παῖδα ὡς οὐκ ἐρώη. καί ποτε αὐτὸν αἰτῶν ἔπειθεν τοῦτ' αὐτό, ὡς μὴ ἐρῶντι πρὸ τοῦ ἐρῶντος δέοι χαρίζεσθαι, ἔλεγέν τε ὡδε— περὶ παντός, ὡς παῖ, μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύσεσθαι· [237c] εἰδέναι δεῖ περὶ οὖν ἣν ή βουλή, ἢ παντὸς ἀμαρτάνειν ἀνάγκη. τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν ούσιαν ἐκάστου. ὡς οὖν εἰδότες οὐ διομολογοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόσαιν οὕτε γὰρ

έαυτοῖς οὕτε ἀλλήλοις ὁμολογοῦσιν. ἐγὼ οὖν καὶ σὺ μὴ πάθωμεν ὃ ἄλλοις ἐπιτιμῶμεν, ἀλλ’ ἐπειδὴ σοὶ καὶ ἔμοὶ ὁ λόγος πρόκειται πότερα ἐρῶντι ἢ μὴ μᾶλλον εἰς φιλίαν ἵτεον, περὶ ἔρωτος οἴόν τ’ ἔστι καὶ ἦν ἔχει δύναμιν, ὁμολογίᾳ [237d] θέμενοι ὅρον, εἰς τοῦτο ἀποβλέποντες καὶ ἀναφέροντες τὴν σκέψιν ποιώμεθα εἴτε ὡφελίαν εἴτε βλάβην παρέχει. ὅτι μὲν οὖν δὴ ἐπιθυμίᾳ τις ὁ ἔρως, ἅπαντι δῆλον· ὅτι δ’ αὐτὸς καὶ μὴ ἐρῶντες ἐπιθυμοῦσι τῶν καλῶν, ίσμεν. τῷ δὴ τὸν ἐρῶντά τε καὶ μὴ κρινοῦμεν; δεῖ αὖτοις ὅτι ἡμῶν ἐν ἔκάστῳ δύο τινές ἔστον ἴδεα ἄρχοντες καὶ ἄγοντες, οἷς ἐπόμεθα ἥτις ἀν ἄγητον, ἢ μὲν ἔμφυτος οὗσα ἐπιθυμίᾳ ἡδονῶν, ἄλλη δὲ ἐπίκτητος δόξα, ἐφιεμένη τοῦ ἀρίστου. τούτων δὲ ἐν ἡμῖν τοτὲ μὲν ὁμονοεῖτον, ἔστι [237e] δὲ ὅτε στασιάζετον· καὶ τοτὲ μὲν ἥτερα, ἄλλοτε δὲ ἥτερα κρατεῖ.

St. 238a

[Σωκράτης]: δόξης μὲν οὖν ἐπὶ τὸ ἄριστον λόγω ἀγούσης καὶ κρατούσης τῷ κράτει σωφροσύνη ὄνομα· ἐπιθυμίας δὲ ἀλόγως ἐλκούσης ἐπὶ ἡδονὰς καὶ ἀρξάσης ἐν ἡμῖν τῇ ἀρχῇ ὕβρις ἐπωνομάσθη. ὕβρις δὲ δὴ πολυώνυμον—πολυμελές γάρ καὶ πολυμερές—καὶ τούτων τῶν ἴδεων ἐκπρεπῆς ἥτις τύχη γενομένη, τὴν αὐτῆς ἐπωνυμίαν ὀνομαζόμενον τὸν ἔχοντα παρέχεται, οὕτε τινὰ καλὴν οὕτ’ ἐπαξίαν κεκτῆσθαι. περὶ μὲν γάρ ἐδωδὴν κρατοῦσα τοῦ λόγου τε τοῦ ἀρίστου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἐπιθυμία γαστριμαργίᾳ [238b] τε καὶ τὸν ἔχοντα ταύτον τοῦτο κεκλημένον παρέχεται· περὶ δ’ αὐτὸν μέθας τυραννεύσασα, τὸν κεκτημένον ταύτη ἄγουσα, δῆλον οὖτε τεύξεται προσρήματος· καὶ τάλλα δὴ τὰ τούτων ἀδελφὰ καὶ ἀδελφῶν ἐπιθυμιῶν ὄνόματα τῆς ἀεὶ δυναστευούσης ἥ προσήκει καλεῖσθαι πρόδηλον. ἥτις δ’ ἔνεκα πάντα τὰ πρόσθεν εἰρηται, σχεδὸν μὲν ἡδη φανερόν, λεχθὲν δὲ ἥ μὴ λεχθὲν πάντως σαφέστερον· ἥ γάρ ἄνευ λόγου δόξης ἐπὶ τὸ ὄρθδον ὀρμώσης κρατήσασα ἐπιθυμία πρὸς [238c] ἡδονὴν ἀχθεῖσα κάλλους, καὶ ὑπὸ αὐτὸν ἔστησε τοῦ λόγου συγγενῶν ἐπιθυμιῶν ἐπὶ σωμάτων κάλλος ἐρρωμένως ῥωσθεῖσα νικήσασα ἀγωγῆ, ἀπ’ αὐτῆς τῆς ῥώμης ἐπωνυμίαν λαβοῦσα, ἔρως ἐκλήθη. ἀτάρ, ὡς φίλε Φαῖδρε, δοκῶ τι σοί, ὥσπερ ἐμαυτῷ, θεῖον πάθος πεπονθέναι; πάνυ μὲν οὖν, ὡς Σώκρατες, παρὰ τὸ εἰωθός εὔροιά τίς σε εἴληφεν. σιγῇ τοίνυν μου ἄκουε. τῷ δὲ τοῦ λόγου γένωμα, μὴ θαυμάσης· τὰ νῦν γάρ οὐκέτι πόρρω διθυράμβων φθέγγομαι· ἀληθέστατα λέγεις. τούτων μέντοι σὺ αἴτιος. ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἄκουε· ἵσως γάρ καν ἀποτράποιτο τὸ ἐπιόν. ταῦτα μὲν οὖν θεῶν μελήσει, ἡμῖν δὲ πρὸς τὸν παῖδα πάλιν τῷ λόγῳ ἵτεον. εἶεν, ὡς φέριστε· δὲ μὲν δὴ τυγχάνει ὃν περὶ οὖτον λευκεύτεον, εἴρηται τε καὶ ὥρισται, βλέποντες δὲ δὴ πρὸς αὐτὸν τὰ [238e] λοιπὰ λέγωμεν τίς ὀφελία ἥ βλάβη ἀπό τε ἐρῶντος καὶ μὴ τῷ χαριζομένῳ ἐξ εἰκότος συμβήσεται. τῷ δὴ ὑπὸ ἐπιθυμίας ἀρχομένῳ δουλεύοντί τε ἡδονῇ ἀνάγκῃ που τὸν ἐρώμενον ὡς ἡδιστὸν ἔστητῷ παρασκευάζειν· νοσοῦντι δὲ πᾶν ἡδὺ τὸ μὴ ἀντιτεῖνον, κρείττον δὲ καὶ ἵσον ἔχθρον.

St. 239a

[Σωκράτης]: οὕτε δὴ κρείττω οὕτε ισούμενον ἐκῶν ἐραστὴς παιδικὰ ἀνέξεται, ἤττω δὲ καὶ ὑποδεέστερον ἀεὶ ἀπεργάζεται· ἤττων δὲ ἀμαθῆς σοφοῦ, δειλὸς ἀνδρείου, ἀδύνατος εἰπεῖν ὥρτορικοῦ, βραδὺς ἀγχίου. τοσούτων κακῶν καὶ ἔτι πλειόνων κατὰ τὴν διάνοιαν ἐραστὴν ἐρωμένῳ ἀνάγκη γιγνομένων τε καὶ φύσει ἐνόντων τῶν μὲν ἡδεσθαι, τὰ δὲ παρασκευάζειν, ἥ στέρεσθαι τοῦ παραυτίκα ἡδέος. εἶναι, [239b] καὶ πολλῶν μὲν ἄλλων συνουσιῶν ἀπείργοντα καὶ ὠφελίμων δύθεν ἀν μάλιστ’ ἀνήρ γίγνοιτο, μεγάλης αἴτιον εἶναι βλάβης, μεγίστης δὲ τῆς δύθεν ἀν φρονιμώτατος εἴη. τοῦτο δὲ ἥ θεία φιλοσοφία τυγχάνει ὅν, ἥτις ἐραστὴν παιδικὰ ἀνάγκη πόρρωθεν εἴργειν, περίφοβον δύντα τοῦ καταφρονηθῆναι· τὰ τε ἄλλα μηχανᾶσθαι δύπως ἀν ἥ πάντα ἀγνοῶν καὶ πάντα ἀποβλέπων εἰς τὸν ἐραστὴν, οἵος ὧν τῷ μὲν ἡδιστος, ἔστητῷ δὲ βλαβερώτατος ἀν εἴη. τὰ μὲν οὖν κατὰ διάνοιαν [239c] ἐπίτροπός τε καὶ κοινωνὸς οὐδαμῇ λυσιτελῆς ἀνήρ ἔχων ἔρωτα. τὴν δὲ τοῦ σώματος ἔξιν τε καὶ θεραπείαν οἴαν τε καὶ ὡς θεραπεύσει οὖν ἀν γένηται κύριος, ὃς ἡδὺ πρὸ ἀγαθοῦ ἡνάγκασται διώκειν, δεῖ μετὰ ταῦτα ἴδειν. ὄφθησεται δὴ μαλθακόν τινα καὶ οὐ στερεὸν διώκων, οὐδὲ ἐν ἡλίῳ καθαρῷ τεθραμμένον ἀλλὰ ὑπὸ συμμιγεῖ σκιᾷ, πόνων μὲν ἀνδρείων καὶ ἰδρώτων ξηρῶν ἄπειρον, ἔμπειρον δὲ ἀπαλῆς καὶ ἀνάνδρου διαίτης, [239d] ἀλλοτρίοις χρώμασι καὶ κόσμαις χήτει οἰκείων κοσμούμενον, δσα τε ἄλλα τούτοις ἐπεται πάντα ἐπιτηδεύοντα, ἢ δῆλα καὶ οὐκ ἄξιον

περαιτέρω προβαίνειν, ἀλλὰ ἐν κεφάλαιον ὄρισμανους ἐπ' ἄλλο ίέναι· τὸ γὰρ τοιοῦτον σῶμα ἐν πολέμῳ τε καὶ ἄλλαις χρείαις δσσαι μεγάλαι οἱ μὲν ἔχθροι θαρροῦσιν, οἱ δὲ φύλοι καὶ αὐτοὶ οἱ ἔρασται φοβοῦνται. τοῦτο μὲν οὖν ὡς δῆλον ἐστέον, τὸ δ' ἐφεζῆς ὅπτέον, τίνα [239e] ἡμῖν ὥφελίαν ἢ τίνα βλάβην περὶ τὴν κτήσιν ἢ τοῦ ἐρῶντος ὁμιλία τε καὶ ἐπιτροπεία παρέξεται.

St. 240a

[Σωκράτης]:**σαφὲς** δὴ τοῦτο γε παντὶ μὲν, μάλιστα δὲ τῷ ἐραστῇ, ὅτι τῶν φιλτάτων τε καὶ εὔνουστάτων καὶ θειοτάτων κτημάτων ὄρφανὸν πρὸ παντὸς εὕξαιτ' ἀν εἶναι τὸν ἐρώμενον· πατρὸς γὰρ καὶ μητρὸς καὶ συγγενῶν καὶ φίλων στέρεσθαι ἀν αὐτὸν δέξαιτο, διακωλυτὰς καὶ ἐπιτιμητὰς ἡγούμενος τῆς ἡδίστης πρὸς αὐτὸν ὁμιλίας. ἀλλὰ μὴν οὐσίαν γ' ἔχοντα χρυσοῦ ἢ τινος ἄλλης κτήσεως οὔτε εὐάλωτον ὁμοίως οὔτε ἀλόντα εὔμεταχείριστον ἡγήσεται· ἐξ ὧν πᾶσα ἀνάγκη ἔραστὴν παιδικοῖς φθονεῖν μὲν οὐσίαν κεκτημένοις, ἀπολλυμένης δὲ χαίρειν. ἔτι τοίνυν ἄγαμον, ἄπαιδα, ἄοικον ὅτι πλεῖστον χρόνον παιδικὰ ἐραστῆς εὕξαιτ' ἀν γενέσθαι, τὸ αὐτοῦ γλυκὺ ὡς πλεῖστον χρόνον καρποῦσθαι ἐπιθυμῶν. ἔστι μὲν δὴ καὶ ἄλλα κακά, ἀλλὰ τις δαίμων ἔμειξε τοῖς πλείστοις [240b] ἐν τῷ παραυτίκα ἡδονήν, οἷον κόλακι, δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμειξεν ἢ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον, καί τις ἔταίραν ὡς βλαβερὸν ψέξειεν ἀν, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιουτοτρόπων θρεμμάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων, οἵ το γε καθ' ἡμέραν ἡδίστοισιν εἶναι ὑπάρχει· παιδικοῖς δὲ ἔραστῆς πρὸς τῷ βλαβερῷ καὶ εἰς τὸ συνημερεύειν πάντων ἀηδέστατον. [240c] ἥλικα γὰρ δὴ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος τέρπειν τὸν ἥλικα— ἢ γὰρ οἶμαι χρόνου ἴσοτης ἐπ' ἵσας ἡδονὰς ἀγουσα δι' ὁμοιότητα φιλίαν παρέχεται— ἀλλ' ὅμως κόρον γε καὶ ἡ τούτων συνουσία ἔχει. καὶ μὴν τό γε ἀναγκαῖον αὖ βαρὺ παντὶ περὶ πᾶν λέγεται· ὃ δὴ πρὸς τῇ ἀνομοιότητι μάλιστα ἐραστῆς πρὸς παιδικὰ ἔχει. νεωτέρω γὰρ πρεσβύτερος συνὼν οὕθ' ἡμέρας οὔτε νυκτὸς ἐκῶν ἀπολείπεται, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης [240d] τε καὶ οἰστρου ἐλαύνεται, δὲς ἐκείνῳ μὲν ἡδονὰς ἀεὶ διδοὺς ἄγει, ὄρῶντι, ἀκούοντι, ἀπομένω, καὶ πᾶσαν αἰσθησιν αἰσθανομένῳ τοῦ ἐρωμένου, ὕστε μεθ' ἡδονῆς ἀραρότως αὐτῷ ὑπηρετεῖν· τῷ δὲ δὴ ἐρωμένῳ ποῖον παραμύθιον ἢ τίνας ἡδονὰς διδοὺς ποιήσει τὸν ἵσον χρόνον συνόντα μὴ οὐχὶ ἐπ' ἐσχατὸν ἐλθεῖν ἀηδίας— ὄρῶντι μὲν ὄψιν πρεσβυτέρων καὶ οὐκ ἐν ὥρᾳ, ἐπομένων δὲ τῶν ἄλλων ταύτη, ἀ καὶ λόγω ἐστὶν [240e] ἀκούειν οὐκ ἐπιτερπές, μὴ ὅτι δὴ ἔργω ἀνάγκης ἀεὶ προσκειμένης μεταχειρίζεσθαι, φυλακάς τε δὴ καχυποτόπους φυλαττομένω διὰ παντὸς καὶ πρὸς ἄπαντας, ἀκαίρους τε ἐπαίνους καὶ ὑπερβάλλοντας ἀκούοντι, ὡς δ' αὕτως ψόγους νήφοντος μὲν οὐκ ἀνεκτούς, εἰς δὲ μέθην ιόντος πρὸς τῷ μὴ ἀνεκτῷ ἐπαισχεῖς, παρρησίᾳ κατακορεῖ καὶ ἀναπεπταμένη χρωμένου;

St. 241a

[Σωκράτης]:καὶ ἔρων μὲν βλαβερός τε καὶ ἀηδῆς, λήξας δὲ τοῦ ἔρωτος εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἄπιστος, εἰς δὲν πολλὰ καὶ μετὰ πολλῶν ὄρκων τε καὶ δεήσεων ὑπισχνούμενος μόγις κατεῖχε τὴν γ' ἐν τῷ τότε συνουσίᾳν ἐπίπονον οὖσαν φέρειν δι' ἐλπίδα ἀγαθῶν. τότε δὴ δέον ἐκτίνειν, μεταβαλὼν ἄλλον ἄρχοντα ἐν αὐτῷ καὶ προστάτην, νοῦν καὶ σωφροσύνην ἀντ' ἔρωτος καὶ μανίας, ἄλλος γεγονὼς λέληθεν τὰ παιδικά. καὶ ὁ μὲν αὐτὸν χάριν ἀπαιτεῖ τῶν τότε, ὑπομιμήσκων τὰ πραχθέντα καὶ λεχθέντα, ὡς τῷ αὐτῷ διαλεγόμενος· ὃ δὲ ὑπ' αἰσχύνης οὔτε εἰπεῖν τολμᾷ ὅτι ἄλλος γέγονεν, οὕθ' ὅπως τὰ τῆς προτέρας ἀνοίτου ἀρχῆς ὄρκωμόσιά τε καὶ ὑποσχέσεις ἐμπεδώσῃ [241b] ἔχει, νοῦν ἥδη ἐσχηκῶς καὶ σεσωφρονηκώς, ἵνα μὴ πράττων ταύτα τῷ πρόσθεν ὅμοιός τε ἐκείνῳ καὶ ὁ αὐτὸς πάλιν γένηται. φυγὰς δὴ γίγνεται ἐκ τούτων, καὶ ἀπεστερηκῶς ὑπ' ἀνάγκης ὁ πρὸν ἐραστῆς, ὀστράκου μεταπεσόντος, ἵεται φυγῆ μεταβαλών· ὃ δὲ ἀναγκάζεται διώκειν ἀγανακτῶν καὶ ἐπιθεάζων, ἡγνοηκῶς τὸ ἄπαν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι οὐκ ἄρα ἔδει ποτὲ ἔρωντι καὶ ὑπ' ἀνάγκης ἀνοίτῳ χαρίζεσθαι, ἀλλὰ [241c] πολὺ μᾶλλον μὴ ἔρωντι καὶ νοῦν ἔχοντι· εἰ δὲ μῆ, ἀναγκαῖον εἴη ἐνδοῦναι αὐτὸν ἀπίστῳ, δυσκόλῳ, φθονερῷ, ἀηδεῖ, βλαβερῷ μὲν πρὸς οὐσίαν, βλαβερῷ δὲ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἔξιν, πολὺ δὲ βλαβερωτάτῳ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς παίδευσιν, ἵς οὔτε ἀνθρώποις οὔτε θεοῖς τῇ ἀληθείᾳ τιμιώτερον οὔτε ἔστιν οὔτε ποτὲ ἔσται. ταῦτα τε οὖν χρή, ὡς παῖ, συννοεῖν, καὶ εἰδέναι τὴν ἐραστοῦ φιλίαν ὅτι οὐ μετ' εὔνοίας γίγνεται, ἀλλὰ σιτίου τρόπον, χάριν πλησμονῆς, [241d] ὡς λύκοι ἄρνας ἀγαπῶσιν, ὡς παῖδα φιλοῦσιν ἐρασταί. τοῦτ' ἐκεῖνο, ὡς Φαῖδρε. οὐκέτ' ἀν τὸ πέρα

ἀκούσαις ἐμοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἡδη σοι τέλος ἔχετω ὁ λόγος. καίτοι ὥμην γε μεσοῦν αὐτὸν, καὶ ἔρειν τὰ ἵσα περὶ τοῦ μὴ ἐρῶντος, ώς δεῖ ἐκείνω χαρίζεσθαι μᾶλλον, λέγων δσα αὖ ἔχει ἀγαθά· νῦν δὲ δῆ, ὡς Σώκρατες, τί ἀποπάνη; οὐκ [241e] ἴσθου, ὡς μακάριε, δτι ἡδη ἐπι φθέγγομαι ἀλλ' οὐκέτι διθυράμβους, καὶ ταῦτα ψέγων; ἐὰν δ' ἐπαινεῖν τὸν ἔτερον ἄρξωμαι, τί με οἵτις ποιήσειν; ἅρ' οἶσθ' δτι ὑπὸ τῶν Νυμφῶν, αἷς με σὺ προύβαλες ἐκ προνοίας, σαφῶς ἐνθουσιάσω; λέγω οὖν ἐν λόγῳ δτι δσα τὸν ἔτερον λελοιδορήκαμεν, τῷ ἔτέρῳ τάναντία τούτων ἀγαθὰ πρόσεστιν. καὶ τί δεῖ μακροῦ λόγου; περὶ γὰρ ἀμφοῖν ἱκανῶς εἴρηται.

St. 242a

[Σωκράτης]: καὶ οὕτω δὴ ὁ μῆθος δτι πάσχειν προσήκει αὐτῷ, τοῦτο πείσεται· κάγὼ τὸν ποταμὸν τοῦτον διαβὰς ἀπέρχομαι πρὶν ὑπὸ σοῦ τι μεῖζον ἀναγκασθῆναι. μήπω γε, ὡς Σώκρατες, πρὶν ἂν τὸ καῦμα παρέλθῃ. ἢ οὐχ ὁρᾶς ώς σχεδὸν ἡδη μεσημβρίᾳ ἵσταται ἡ δὴ καλουμένη σταθερά; ἀλλὰ περιμείναντες καὶ ἅμα περὶ τῶν εἰρημένων διαλεχθέντες, τάχα ἐπειδὰν ἀποψυχῇ ἴμεν. Θεῖός γ' εἴ περὶ τοὺς λόγους, ὡς Φαῖδρε, καὶ ἀτεχνῶς θαυμάσιος. οἶμαι γὰρ ἐγὼ τῶν ἐπὶ τοῦ σοῦ βίου γεγονότων λόγων [242b] μηδένα πλείους ἢ σὲ πεποιηκέναι γεγενῆσθαι ἡτοι αὐτὸν λέγοντα ἢ ἄλλους ἐνί γέ τῷ τρόπῳ προσαναγκάζοντα —Σιμμίαν Θηβαῖον ἔξαιρω λόγου· τῶν δὲ ἄλλων πάμπολυ κρατεῖς — καὶ νῦν αὖ δοκεῖς αἴτιός μοι γεγενῆσθαι λόγω τινὶ ὅθηναι. οὐ πόλεμόν γε ἀγγέλλεις. ἀλλὰ πῶς δὴ καὶ τίνι τούτῳ; ἡνίκ' ἔμελον, ὡγαθέ, τὸν ποταμὸν διαβαίνειν, τὸ δαιμόνιόν τε καὶ τὸ εἰωθός σημεῖόν μοι γίγνεσθαι ἐγένετο —ἀεὶ [242c] δέ με ἐπίσχει ὃ ἂν μέλλω πράττειν — καὶ τινα φωνὴν ἔδοξα αὐτόθεν ἀκοῦσαι, ἢ με σύκη ἀπίεναι πρὶν ἀν ἀφοσιώσωμαι, ώς δῆ τι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον. εἰμὶ δὴ οὖν μάντις μέν, οὐ πάνυ δὲ σπουδαῖος, ἀλλ' ὕσπερ οἱ τὰ γράμματα φαῦλοι, δσον μὲν ἐμαυτῷ μόνον ἱκανός· σαφῶς οὖν ἡδη μανθάνω τὸ ἀμάρτημα. ώς δῆ τοι, ὡς ἔταιρε, μαντικόν γέ τι καὶ ἡ ψυχή· ἐμὲ γὰρ ἔθραξε μέν τι καὶ πάλαι λέγοντα τὸν λόγον, καὶ πως ἐδυσωπούμην κατ' Ἱβυκον, μή τι παρὰ θεοῖς [242d]

ἀμβλακῶν τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψω·

Ibycus Frag. 24, Bergk.

[Σωκράτης]: νῦν δ' ἥσθημαι τὸ ἀμάρτημα. λέγεις δὲ δὴ τί; δεινόν, ὡς Φαῖδρε, δεινὸν λόγον αὐτός τε ἐκόμισας ἐμέ τε ἡνάγκασας εἰπεῖν. πῶς δῆ; εὔήθη καὶ ὑπό τι ἀσεβῆ· οῦ τίς ἂν εἴη δεινότερος; οὐδείς, εἴ γε σὺ ἀληθῆ λέγεις. τί οὖν; τὸν ἔρωτα οὐκ Ἀφροδίτης καὶ θεόν τινα ἡγῆ; λέγεται γε δῆ. οὐ τι ὑπό γε Λυσίου, οὐδὲ ὑπὸ τοῦ σοῦ λόγου, δς διὰ [242e] τοῦ ἐμοῦ στόματος καταφαρμακευθέντος ὑπὸ σοῦ ἐλέχθη.

St. 243a

[Σωκράτης]: εἰ δ' ἔστιν, ὕσπερ οὖν ἔστι, θεὸς ἢ τι θεῖον ὁ Ἔρως, οὐδὲν ἂν κακὸν εἴη, τῷ δὲ λόγῳ τῷ νυνδὴ περὶ αὐτοῦ εἰπέτην ώς τοιούτου ὄντος· ταύτη τε οὖν ἡμαρτανέτην περὶ τὸν ἔρωτα, ἔτι τε ἡ εὔήθεια αὐτοῖν πάνυ ἀστεία, τὸ μηδὲν ὑγίες λέγοντε μηδὲ ἀληθὲς σεμνύνεσθαι ώς τὶ ὄντε, εἰ ἄρα ἀνθρωπίσκους τινὰς ἔξαπατήσαντε εύδοκιμήσετον ἐν αὐτοῖς. ἐμοὶ μὲν οὖν, ὡς φίλε, καθήρασθαι ἀνάγκη· ἔστιν δὲ τοῖς ἀμαρτάνουσι περὶ μυθολογίαν καθαρμὸς ἀρχαῖος, δν Ὁμηρος μὲν οὐκ ἥσθετο, Στησίχορος δέ. τῶν γὰρ ὄμμάτων στερηθεὶς διὰ τὴν Ἐλένης κακηγορίαν οὐκ ἡγνόησεν ὕσπερ Ὁμηρος, ἀλλ' ἄτε μουσικός ὧν ἔγνω τὴν αἰτίαν, καὶ ποιεῖ εὐθὺς—

οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος οὗτος,
οὐδ' ἔβας ἐν νησὶν εύσέλμοις,
οὐδ' ἵκειο Πέργαμα Τροίας·

Stesichorus Frag. 32 Bergk

[Σωκράτης]: καὶ ποιήσας δὴ πᾶσαν τὴν καλουμένην Παλινωδίαν παραχρῆμα ἀνέβλεψεν. ἐγὼ οὖν σοφώτερος

έκείνων γενήσομαι κατ' αύτό γε τοῦτο· πρὶν γάρ τι παθεῖν διὰ τὴν τοῦ Ἐρωτος κακηγορίαν πειράσομαι αὐτῷ ἀποδοῦναι τὴν παλινῳδίαν, γυμνῇ τῇ κεφαλῇ καὶ οὐχ ὕσπερ τότε ὑπ' αἰσχύνης ἐγκεκαλυμμένος. τουτωνί, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἔστιν ἄττ' ἂν ἐμοὶ εἶπες ἥδιο. καὶ [243c] γάρ, ὡγαθὲ Φαῖδρε, ἐννοεῖς ὡς ἀναιδῶς εὔρησθον τῷ λόγῳ, οὗτός τε καὶ ὁ ἐκ τοῦ βιβλίου ρήθεις. εἰ γὰρ ἀκούων τις τύχοι ἡμῶν γεννάδας καὶ πρᾶος τὸ ἥθος, ἐτέρου δὲ τοιούτου ἐρῶν ἢ καὶ πρότερον ποτε ἐρασθείς, λεγόντων ὡς διὰ σμικρὰ μεγάλας ἔχθρας οἱ ἐρασταὶ ἀναιροῦνται καὶ ἔχουσι πρὸς τὰ παιδικὰ φθονερῶς τε καὶ βλαβερῶς, πῶς οὐκ ἂν οἴει αὐτὸν ἡγεῖσθαι ἀκούειν ἐν ναύταις που τεθραμμένων καὶ οὐδένα ἐλεύθερον ἔρωτα ἐωρακότων, πολλοῦ δ' ἂν δεῖν ἡμῖν [243d] ὅμολογεῖν ἀ πέγομεν τὸν ἔρωτα; Ήσως νη Δί', ὡς Σώκρατες. τοῦτον γε τοίνυν ἔγωγε αἰσχυνόμενος, καὶ αὐτὸν τὸν ἔρωτα δεδιώς, ἐπιθυμῶ ποτίμω λόγῳ οἶνον ἀλμυρὰν ἀκοήν ἀποκλύσασθαι· συμβουλεύω δὲ καὶ Λυσίᾳ ὅτι τάχιστα γράψαι ὡς χρὴ ἐραστῇ μᾶλλον ἢ μὴ ἐρῶντι ἐκ τῶν ὄμοιών χαρίζεσθαι. ἀλλ' εὖ ἵσθι ὅτι ἔξει τοῦθ' οὕτω· σοῦ γὰρ εἰπόντος τὸν τοῦ ἐραστοῦ ἔπαινον, πᾶσα ἀνάγκη Λυσίαν ὑπ' ἐμοῦ ἀναγκασθῆναι [243e] γράψαι αὖ περὶ τοῦ αὐτοῦ λόγον. τοῦτο μὲν πιστεύω, ἔωσπερ ἂν ἦς δὲς εἰ. λέγε τοίνυν θαρρῶν. ποῦ δή μοι ὁ παῖς πρὸς ὃν ἔλεγον; ήνα καὶ τοῦτο ἀκούσῃ, καὶ μὴ ἀνήκοος ὧν φθάσῃ χαρισάμενος τῷ μὴ ἐρῶντι. οὕτος παρά σοι μάλα πλησίον ἀεὶ πάρεστιν, ὅταν σὺ βούλῃ.

St. 244a

[Σωκράτης]: οὐτωσὶ τοίνυν, ὡς παῖ καλέ, ἐννόησον, ὡς ὁ μὲν πρότερος ἦν λόγος Φαίδρου τοῦ Πυθοκλέους, Μυρρινουσίου ἀνδρός· ὃν δὲ μέλλω λέγειν, Στησιχόρου τοῦ Εύφρημου, Ιμεραίου. λεκτέος δὲ ὕδε, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ εἴτημα λόγος ὃς ἂν παρόντος ἐραστοῦ τῷ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον φῇ δεῖν χαρίζεσθαι, διότι δὴ ὁ μὲν μαίνεται, ὁ δὲ σωφρονεῖ. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀπλοῦν τὸ μανίαν κακὸν εἶναι, καλῶς ἂν ἐλέγετο· νῦν δὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν γίγνεται διὰ μανίας, θείᾳ μέντοι δόσει διδομένης. Ἡ τε γὰρ δὴ ἐν Δελφοῖς προφῆταις αὕτη τὸν [244b] Δωδώνη Ἱερεῖαι μανεῖσαι μὲν πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ τὴν Ἑλλάδα ἡγράσαντο, σωφρονοῦσαι δὲ βραχέα ἢ οὐδέν· καὶ ἐὰν δὴ λέγωμεν Σίβυλλάν τε καὶ ἄλλους, ὅσοι μαντικῇ χρώμενοι ἐνθέω πολλὰ δὴ πολλοῖς προλέγοντες εἰς τὸ μέλλον ὕρθωσαν, μηκύνοιμεν ἀν δῆλα παντὶ λέγοντες. τόδε μὴν ἄξιον ἐπιμαρτύρασθαι, ὅτι καὶ τῶν παλαιῶν οἱ τὰ ὄνόματα τιθέμενοι οὐκ αἰσχρὸν ἥγοῦντο οὐδὲ ὄνειδος μανίαν· οὐ [244c] γὰρ ἂν τῇ καλλίστῃ τέχνῃ, ἢ τὸ μέλλον κρίνεται, αὐτὸ τοῦτο τοῦνομα ἐμπλέκοντες μανικὴν ἐκάλεσαν. ἀλλ' ὡς καλοῦ ὄντος, ὅταν θείᾳ μοίρᾳ γίγνηται, οὕτω νομίσαντες ἔθεντο, οἱ δὲ νῦν ἀπειροκάλως τὸ ταῦ ἐπεμβάλλοντες μαντικὴν ἐκάλεσαν. ἐπεὶ καὶ τήν γε τῶν ἔμφρόνων, ζήτησιν τοῦ μέλλοντος διά τε ὀρνίθων ποιουμένων καὶ τῶν ἄλλων σημείων, ἀτ' ἐκ διανοίας ποριζομένων ἀνθρωπίνῃ οἰήσει νοῦν τε καὶ ιστορίαν, οἰονοῖστικὴν ἐπωνόμασαν, [244d] ἥν νῦν οἰωνιστικὴν τῷ ω σεμνύνοντες οἱ νέοι καλοῦσιν· δισω δὴ οὖν τελεώτερον καὶ ἐντιμότερον μαντικὴ οἰωνιστικῆς, τό τε ὄνομα τοῦ ὄνόματος ἔργον τὸν ἔργου, τόσω κάλλιον μαρτυροῦσιν οἱ παλαιοὶ μανίαν σωφροσύνης τὴν ἐκ θεοῦ τῆς παρ' ἀνθρώπων γιγνομένης. ἀλλὰ μὴν νόσων γε καὶ πόνων τῶν μεγίστων, ἀ δὴ παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων ποθὲν ἔν τισι τῶν γενῶν ἡ μανία ἐγγενομένη καὶ προφητεύσασα, οἵτις ἔδει ἀπαλλαγὴν [244e] ηὔρετο, καταφυγοῦσα πρὸς θεῶν εὐχάς τε καὶ λατρείας, δθεν δὴ καθαρμῶν τε καὶ τελετῶν τυχούσα ἔξαντη ἐποίησε τὸν ἔαυτῆς ἔχοντα πρός τε τὸν παρόντα καὶ τὸν ἐπειτα χρόνον, λύσιν τῷ ὕρθῷ μανέντι τε καὶ κατασχομένω

St. 245a

[Σωκράτης]: τῶν παρόντων κακῶν εύρομένη. τρίτη δὲ ἀπὸ Μουσῶν κατοκωχή τε καὶ μανία, λαβοῦσα ἀπαλήν καὶ ἄβατον ψυχήν, ἐγείρουσα καὶ ἐκβακχεύουσα κατά τε ὥδας καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ποίησιν, μυρία τῶν παλαιῶν ἔργα κοσμοῦσα τοὺς ἐπιγιγνομένους παιδεύει· δις δ' ἂν ἀνευ μανίας Μουσῶν ἐπὶ ποιητικὰς θύρας ἀφίκηται, πεισθεὶς ὡς ἄρα ἐκ τέχνης ἱκανὸς ποιητὴς ἐσόμενος, ἀτελῆς αὐτός τε καὶ ἡ ποίησις ὑπὸ τῆς τῶν μανιομένων ἡ τοῦ σωφρονοῦντος ἡφανίσθη. τοσαῦτα [245b] μέν σοι καὶ ἔτι πλείω ἔχω μανίας γιγνομένης ἀπὸ θεῶν λέγειν καλὰ ἔργα. ὕστε τοῦτο γε αὐτὸν μὴ φοβώμεθα, μηδέ τις ἡμᾶς λόγος θορυβείτω δεσιττόμενος ὡς πρὸ τοῦ κεκινημένου τὸν σωφρονα δεῖ προαιρεῖσθαι φύλον· ἀλλὰ τόδε πρὸς ἔκείνω δείξας φερέσθω τὰ νικητήρια, ὡς οὐκ ἐπ' ὥφελίᾳ ὁ ἔρως τῷ

έρῶντι καὶ τῷ ἔρωμένῳ ἐκ θεῶν ἐπιπέμπεται. ἡμῖν δὲ ἀποδεικτέον αὖ τούναντίον, ὃς ἐπ' εὔτυχίᾳ τῇ μεγίστῃ παρὰ [245c] θεῶν ἡ τοιαύτη μανία δίδοται· ἡ δὲ δὴ ἀπόδειξις ἔσται δεινοῖς μὲν ἄπιστος, σοφοῖς δὲ πιστή. δεῖ οὖν πρῶτον ψυχῆς φύσεως πέρι θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ἴδοντα πάθη τε καὶ ἔργα τάληθὲς νοήσαι· ἀρχὴ δὲ ἀποδείξεως ἥδε. ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον· τὸ δ' ἄλλο κινοῦν καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς. μόνον δὴ τὸ αὐτὸν κινοῦν, ἅτε οὐκ ἀπολεῖπον ἔστι, οὕποτε λήγει κινούμενον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα κινεῖται τοῦτο πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως. ἀρχὴ [245d] δὲ ἀγένητον. ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι, αὐτὴν δὲ μηδ' ἐξ ἑνός· εἰ γὰρ ἐκ του ἀρχῆς γίγνοιτο, οὐκ ἀν ἔτι ἀρχὴ γίγνοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἀγένητόν ἔστιν, καὶ ἀδιάφθορον αὐτὸν ἀνάγκη εἶναι. ἀρχῆς γὰρ δὴ ἀπολομένης οὕτε αὐτῇ ποτε ἐκ του οὕτε ἄλλο ἐξ ἑκείνης γενήσεται, εἴπερ ἐξ ἀρχῆς δεῖ τὰ πάντα γίγνεσθαι. οὕτω δὴ κινήσεως μὲν ἀρχὴ τὸ αὐτὸν αὐτὸν κινοῦν. τοῦτο δὲ οὕτω ἀπόλυτον οὕτε γίγνεσθαι δυνατόν, ἦ πάντα τε οὐρανὸν πᾶσάν [245e] τε γῆν εἰς ἐν συμπεσοῦσαν στῆναι καὶ μήποτε αὗθις ἔχειν ὅθεν κινηθέντα γενήσεται. ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑφ' ἔστι τούτον κινουμένου, ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτον αὐτόν τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται.

St. 246a

[Σωκράτης]: πᾶν γὰρ σῶμα, ᾖ μὲν ἔξωθεν τὸ κινεῖσθαι, ἄψυχον, ᾖ δὲ ἔνδοθεν αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ, ἔμψυχον, ὡς ταύτης οὕσης φύσεως ψυχῆς· εἰ δ' ἔστιν τοῦτο οὕτως ἔχον, μὴ ἄλλο τι εἶναι τὸ αὐτὸν ἔστι τὸ αὐτὸν κινοῦν ἡ ψυχὴν, ἐξ ἀνάγκης ἀγένητόν τε καὶ ἀθάνατον ψυχὴ ἀν εἴη. περὶ μὲν οὖν ἀθανασίας αὐτῆς ἵκανῶς· περὶ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῆς ὡδε λεκτέον. οἶον μὲν ἔστι, πάντη πάντως θείας εἶναι καὶ μακρᾶς διηγήσεως, ᾖ δὲ ἔστιν, ἀνθρωπίνης τε καὶ ἐλάττονος· ταύτη οὖν λέγωμεν. ἔστι τῷ δὴ συμφύτῳ δυνάμει ὑποπτέρου ζεύγους τε καὶ ἡνιόχου. θεῶν μὲν οὖν ἕποι τε καὶ ἡνιόχοι πάντες αὐτοί τε ἀγαθοὶ καὶ ἐξ ἀγαθῶν, τὸ [246b] δὲ τῶν ἄλλων μέμεικται. καὶ πρῶτον μὲν ἡμῶν ὁ ἄρχων συνωρίδος ἡνιόχεται, εἴτα τῶν ἕπων ὁ μὲν αὐτῷ καλός τε καὶ ἀγαθὸς καὶ ἐκ τοιούτων, ὁ δ' ἐξ ἔναντίων τε καὶ ἔναντίος· χαλεπὴ δὴ καὶ δύσκολος ἐξ ἀνάγκης ἡ περὶ ἡμᾶς ἡνιόχησις. πῆ δὴ οὖν θητόν τε καὶ ἀθάνατον ζῶον ἐκλήθη πειρατέον εἰπεῖν. ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου, πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλοις εἰδεσι γιγνομένη. τελέα μὲν [246c] οὖσα καὶ ἐπτερωμένη μετεωροπορεῖ τε καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ, ἡ δὲ πτερορρυήσασα φέρεται ἔως ἄν στερεοῦ τινος ἀντιλάβηται, οὐ κατοικισθεῖσα, σῶμα γῆνον λαβοῦσα, αὐτὸν αὐτὸν δοκοῦν κινεῖν διὰ τὴν ἑκείνης δύναμιν, ζῶον τὸ σύμπαν ἐκλήθη, ψυχὴ καὶ σῶμα παγέν, θητόν τ' ἔσχεν ἐπωνυμίαν· ἀθάνατον δὲ οὐδὲ ἐξ ἔνδος λόγου λελογισμένου, ἀλλὰ πλάττομεν οὕτε ἰδόντες οὕτε ἵκανῶς νοήσαντες θεόν, [246d] ἀθάνατόν τι ζῶον, ἔχον μὲν ψυχήν, ἔχον δὲ σῶμα, τὸν ἀεὶ δὲ χρόνον ταῦτα συμπεψυκότα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν δή, ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον, ταύτη ἔχέτω τε καὶ λεγέσθω· τὴν δὲ αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς, δι' ἣν ψυχῆς ἀπορρεῖ, λάβωμεν. ἔστι δέ τις τοιάδε. πέφυκεν ἡ πτεροῦ δύναμις τὸ ἔμβριθὲς ἄγειν ἄνω μετεωρίζουσα ἢ τὸ τῶν θεῶν γένος οἰκεῖ, κεκοινώνηκε δέ πη μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θείου ψυχή, τὸ δὲ θεῖον [246e] καλόν, σοφόν, ἀγαθόν, καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτον· τούτοις δὴ τρέφεται τε καὶ αὔξεται μάλιστά γε τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα, αἰσχρῷ δὲ καὶ κακῷ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνει τε καὶ διόλλυται.

St. 247a

[Σωκράτης]: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεύς, ἐλαύνων πτηνὸν ἄρμα, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος· τῷ δ' ἐπεται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων, κατὰ ἔνδεκα μέρη κεκοσμημένη. μένει γὰρ Ἐστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη· τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι ἐν τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῷ τεταγμένοι θεοὶ ἄρχοντες ἡγοῦνται κατὰ τάξιν ἣν ἔκαστος ἐτάχθη. πολλαὶ μὲν οὖν καὶ μακάριαι θέαται τε καὶ διέξοδοι ἐντὸς οὐρανοῦ, ἀς θεῶν γένος εὐδαιμόνων ἐπιστρέφεται πράττων ἔκαστος αὐτῶν τὸ αὐτοῦ, ἐπεται δὲ ὁ ἀεὶ ἐθέλων τε καὶ δυνάμενος· φθόνος γὰρ ἔξω θείου χοροῦ ἵσταται. σταν δὲ δὴ πρὸς δαιτὰ καὶ ἐπὶ θοίνην ἵωσιν, ἄκραν ἐπὶ τὴν ὑπουράνιον [247b] ἀψίδα πορεύονται πρὸς ἄναντες, ἥ δὴ τὰ μὲν θεῶν ὄχήματα ἴσορρόπιας εύήνια ὄντα φαδίως πορεύεται, τὰ δὲ ἄλλα μόγις· βρίθει γὰρ ὁ τῆς κάκης ἵππος μετέχων, ἐπὶ τὴν γῆν ὁπέων τε καὶ βαρύνων ᾖ μὴ καλῶς ἥν τεθραμμένος τῶν ἡνιόχων. ἔνθα δὴ πόνος τε καὶ ἀγῶν ἔσχατος ψυχῆς πρόκειται. αἱ μὲν γὰρ

ἀθάνατοι καλούμεναι, ἡνίκ’ ἀν πρὸς ἄκρω γένωνται, ἔξω πορευεῖσαι ἔστησαν ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ, [247c] στάσας δὲ αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά, αἱ δὲ θεωροῦσι τὰ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ. τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον οὔτε τις ὕμνησέ πω τῶν τῆδε ποιητῆς οὔτε ποτὲ ὑμνήσει κατ’ ἀξίαν. ἔχει δὲ ὥδε— τολμητέον γὰρ οὖν τό γε ἀληθὲς εἰπεῖν, ἀλλως τε καὶ περὶ ἀληθείας λέγοντα— ἡ γὰρ ἀχρώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος καὶ ἀναφῆς οὐσίᾳ ὅντως οὕσα, ψυχῆς κυβερνήτη μόνῳ θεατῇ νῷ, περὶ ἦν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος, τοῦτον ἔχει τὸν [247d] τόπον. ἄτ’ οὖν θεοῦ διάνοια νῷ τε καὶ ἐπιστήμῃ ἀκηράτῳ τρεφομένη, καὶ ἀπάσης ψυχῆς δση ἀν μέλη τὸ προσῆκον δέξασθαι, ἰδοῦσα διὰ χρόνου τὸ δὸν ἀγαπᾶ τε καὶ θεωροῦσα τάληθη τρέφεται καὶ εὐπαθεῖ, ἔως ἀν κύκλῳ ἡ περιφορὰ εἰς ταύτὸν περιενέγκη. ἐν δὲ τῇ περιόδῳ καθορᾶ μὲν αὐτὴν δικαιοσύνην, καθορᾶ δὲ σωφροσύνην, καθορᾶ δὲ ἐπιστήμην, οὐχ ἡ γένεσις πρόσεστιν, οὐδὲ ἡ ἔστιν που ἐτέρα ἐν [247e] ἐτέρῳ οὕσα ὡν ἡμεῖς νῦν ὅντων καλούμεν, ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ δὲ ἔστιν δὸν ὅντως ἐπιστήμην οὕσαν· καὶ τάλλα ωσαύτως τὰ ὅντα ὅντως θεασαμένη καὶ ἔστιαθεῖσα, δῦσα πάλιν εἰς τὸ εἶσα τοῦ οὐρανοῦ, οἴκαδε ἥλθεν. ἐλθούσης δὲ αὐτῆς ὁ ἡνίοχος πρὸς τὴν φάτνην τοὺς ἵππους στήσας παρέβαλεν ἀμβροσίαν τε καὶ ἐπ’ αὐτῇ νέκταρ ἐπότισεν.

St. 248a

[Σωκράτης]:καὶ οὗτος μὲν θεῶν βίος· αἱ δὲ ἄλλαι ψυχαί, ἡ μὲν ἄριστα θεῷ ἐπομένη καὶ εἰκασμένη ὑπερῆρεν εἰς τὸν ἔξω τόπον τὴν τοῦ ἡνίοχου κεφαλήν, καὶ συμπεριηγέθη τὴν περιφοράν, θορυβουμένη ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ μόγις καθορῶσα τὰ ὅντα· ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἥρεν, τοτὲ δὲ ἔδυ, βιαζομένων δὲ τῶν ἵππων τὰ μὲν εἶδεν, τὰ δὲ οὕ. αἱ δὲ δὴ ἄλλαι γλιχόμεναι μὲν ἄπασαι τοῦ ἄνω ἔπονται, ἀδυνατοῦσαι δέ, ὑποβρύχιαι συμπεριφέρονται, πατοῦσαι ἀλλήλας καὶ ἐπιβάλλουσαι, ἐτέρα πρὸ [248b] τῆς ἐτέρας πειρωμένη γενέσθαι. Θόρυβος οὖν καὶ ἄμιλλα καὶ ἴδρως ἔσχατος γίγνεται, οὐδὲ δὴ κακίᾳ ἡνίοχων πολλὰ μὲν χωλεύονται, πολλὰ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύονται· πᾶσαι δὲ πολὺν ἔχουσαι πόνον ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὅντος θέας ἀπέρχονται, καὶ ἀπελθοῦσαι τροφῇ δοξαστῇ χρῶνται. οὐδὲ ἔνεχ’ ἡ πολλὴ σπουδὴ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὐ ἔστιν, ἡ τε δὴ προσήκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομὴ ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος [248c] τυγχάνει οὕσα, ἡ τε τοῦ πτεροῦ φύσις, ὡς ψυχὴ κουφίζεται, τούτῳ τρέφεται. θεσμός τε Ἀδραστείας δεῖ. ἡτις ἀν ψυχὴ θεῷ συνοπαδὸς γενομένη κατίδη τι τῶν ἀληθῶν, μέχρι τε τῆς ἐτέρας περιόδου εἶναι ἀπήμονα, κὰν ἀεὶ τοῦτο δύνηται ποιεῖν, ἀεὶ ἀβλαβῆ εἶναι· ὅταν δὲ ἀδυνατήσασα ἐπισπέσθαι μὴ ἤδη, καὶ τινὶ συντυχίᾳ χρησαμένη λήθης τε καὶ κακίας πλησθεῖσα βαρυνθῇ, βαρυνθεῖσα δὲ πτερορρυήσῃ τε καὶ ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, τότε νόμος ταύτην μὴ [248d] φυτεῦσαι εἰς μηδεμίαν θήρειον φύσιν ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει, ἀλλὰ τὴν μὲν πλεῖστα ἰδοῦσαν εἰς γονὴν ἀνδρὸς γενησομένου φιλοσόφου ἢ φιλοκάλου ἢ μουσικοῦ τινος καὶ ἐρωτικοῦ, τὴν δὲ δευτέραν εἰς βασιλέως ἐννόμου ἢ πολεμικοῦ καὶ ἀρχικοῦ, τρίτην εἰς πολιτικοῦ ἢ τινος οἰκονομικοῦ ἢ χρηματιστικοῦ, τετάρτην εἰς φιλοπόνου ἢ γυμναστικοῦ ἢ περὶ σώματος ἵασίν τινος ἐσομένου, πέμπτην μαντικὸν βίον ἢ [248e] τινα τελεστικὸν ἔξουσαν· ἔκτη ποιητικὸς ἢ τῶν περὶ μίμησίν τις ἄλλος ἀρμόσει, ἐβδόμη δημιουργικός ἢ γεωργικός, ὁγδόη σοφιστικός ἢ δημοκοπικός, ἐνάτη τυραννικός.

St. 249a

[Σωκράτης]:ἐν δὴ τούτοις ἄπασιν δὲ μὲν ἀν δικαίως διαγάγῃ ἀμείνονος μοίρας μεταλαμβάνει, δὲ δὲ ἀν ἀδίκως, χείρονος· εἰς μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ δθεν ἥκει ἡ ψυχὴ ἐκάστη οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων— οὐ γὰρ πτεροῦται πρὸ τοσούτου χρόνου— πλὴν ἡ τοῦ φιλοσοφήσαντος ἀδόλως ἢ παιδεραστήσαντος μετὰ φιλοσοφίας, αὗται δὲ τρίτη περιόδῳ τῇ χιλιετεῖ, ἐὰν ἔλωνται τρὶς ἐφεξῆς τὸν βίον τοῦτον, οὕτω πτερωθεῖσαι τρισχλιοστῷ ἔτει ἀπέρχονται. αἱ δὲ ἄλλαι, ὅταν τὸν πρῶτον βίον τελευτήσωσιν, κρίσεως ἔτυχον, κριθεῖσαι δὲ αἱ μὲν εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια ἐλθοῦσαι δίκην ἐκτίνουσιν, αἱ δὲ εἰς τούρανοῦ τινα τόπον ὑπὸ τῆς Δίκης κουφισθεῖσαι διάγουσιν ἀξίως οὐ ἐν ἀνθρώπου [249b] εἶδει ἐβίωσαν βίου. τῷ δὲ χιλιοστῷ ἀμφότεραι ἀφικνούμεναι ἐπὶ κλήρωσίν τε καὶ αἵρεσιν τοῦ δευτέρου βίου αἱροῦνται δὸν ἀν θέλη ἐκάστη· ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίου ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται, καὶ ἐκ θηρίου ὃς ποτε ἀνθρωπος ἦν πάλιν εἰς ἀνθρωπον. οὐ γὰρ ἡ γε μήποτε ἰδοῦσα τὴν ἀλήθειαν εἰς τόδε ἥξει τὸ σχῆμα. δεῖ γὰρ ἀνθρωπον συνιέναι κατ’ εἶδος λεγόμενον, ἐκ πολλῶν ἰὸν αἰσθήσεων

εἰς [249c] ἐν λογισμῷ συναιρούμενον· τοῦτο δ' ἔστιν ἀνάμνησις ἐκείνων ἃ ποτ' εἶδεν ἡμῶν ἡ ψυχὴ συμπορευθεῖσα θεῷ καὶ ὑπεριδοῦσα ἂν νῦν εἴναι φαμεν, καὶ ἀνακύψασα εἰς τὸ ὅν ὄντως. διὸ δὴ δικαίως μόνη πτεροῦται ἡ τοῦ φιλοσόφου διάνοια· πρὸς γὰρ ἐκείνοις ἀεὶ ἔστιν μνήμη κατὰ δύναμιν, πρὸς οὖσιν θεὸς ὧν θεῖος ἔστιν. τοῖς δὲ δὴ τοιούτοις ἀνὴρ ὑπομνήμασιν ὁρθῶς χρώμενος, τελέους ἀεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλεος ὄντως μόνος γίγνεται· ἔξιστάμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων [249d] σπουδασμάτων καὶ πρὸς τῷ θείῳ γιγνόμενος, νοοθετεῖται μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς παρακινῶν, ἐνθουσιάζων δὲ λέληθεν τοὺς πολλούς. ἔστι δὴ οὖν δεῦρο δὲ πᾶς ἡκαν λόγος περὶ τῆς τετάρτης μανίας— ἦν δταν τὸ τῆδε τις ὄρῶν κάλλος, τοῦ ἀληθοῦς ἀναμιμησκόμενος, πτερῶταί τε καὶ ἀναπτερούμενος προθυμούμενος ἀναπτέσθαι, ἀδυνατῶν δὲ, ὅρνιθος δίκην βλέπων ἄνω, τῶν κάτω δὲ ἀμελῶν, αἰτίαν ἔχει ὡς μανικῶς διακείμενος— ὡς [249e] ἄρα αὕτη πασῶν τῶν ἐνθουσιάσεων ἀρίστη τε καὶ ἔξι ἀρίστων τῷ τε ἔχοντι καὶ τῷ κοινωνοῦντι αὐτῆς γίγνεται, καὶ δτι ταύτης μετέχων τῆς μανίας δὲ ἔρῶν τῶν καλῶν ἐραστὴς καλεῖται.

St. 250a

[Σωκράτης] καθάπερ γὰρ εἰρηται, πᾶσα μὲν ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἀν ἥλθεν εἰς τόδε τὸ ζῷον· ἀναμιμήσκεσθαι δὲ ἐκ τῶνδε ἐκεῖνα οὐ φάδιον ἀπάση, οὔτε ὅσαι βραχέως εἶδον τότε τάκει, οὕθ' αἱ δεῦρο πεσοῦσαι ἐδυστύχησαν, ὥστε ὑπὸ τινων ὀμιλιῶν ἐπὶ τὸ ἄδικον τραπόμεναι λήθην ὧν τότε εἶδον Ἱερῶν ἔχειν. ὀλίγαι δὴ λείπονται αἵς τὸ τῆς μνήμης ἱκανῶς πάρεστιν· αὕται δέ, δταν τι τῶν ἐκεῖ ὄμοιώματα ἔδωσιν, ἐκπλήττονται καὶ οὐκέτ' ἐν αὐτῶν γίγνονται, δὲ δὲ ἔστι τὸ πάθος ἀγνοοῦσι διὰ [250b] τὸ μὴ ἱκανῶς διαισθάνεσθαι. δικαιοσύνης μὲν οὖν καὶ σωφροσύνης καὶ ὅσα ἄλλα τίμια ψυχαῖς οὐκ ἔνεστι φέγγος οὐδὲν ἐν τοῖς τῆδε ὄμοιώμασιν, ἀλλὰ δι' ἀμυδρῶν ὄργανων μόγις αὐτῶν καὶ ὀλίγοι ἐπὶ τὰς εἰκόνας ἰόντες θεῶνται τὸ τοῦ εἰκασθέντος γένος· κάλλος δὲ τότε ἦν ίδεῖν λαμπρόν, δτε σὺν εύδαιμον χορῷ μακαρίαν δψιν τε καὶ θέαν, ἐπόμενοι μετὰ μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἄλλοι δὲ μετ' ἄλλου θεῶν, εἶδόν τε καὶ ἐτελοῦντο τῶν τελετῶν ἦν θέμις λέγειν μακαριωτάτην, [250c] ἦν ὥργιάζομεν δλόκληροι μὲν αὐτοὶ ὄντες καὶ ἀπαθεῖς κακῶν ὅσα ἡμᾶς ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑπέμενεν, δλόκληρα δὲ καὶ ἀπλᾶ καὶ ἀτρεμῆ καὶ εύδαιμονα φάσματα μυούμενοι τε καὶ ἐποπτεύοντες ἐν αὐγῇ καθαρῷ, καθαροὶ ὄντες καὶ ἀσήμαντοι τούτου δὲ νῦν δὴ σῶμα περιφέροντες ὄνομάζομεν, δστρέου τρόπον δεδεσμευμένοι. ταῦτα μὲν οὖν μνήμη κεχαρίσθω, δι' ἦν πόθῳ τῶν τότε νῦν μακρότερα εἰρηται· περὶ δὲ κάλλους, ὥσπερ εἴπομεν, μετ' [250d] ἐκείνων τε ἔλαμπεν ὅν, δεῦρο τ' ἐλθόντες κατειλήφαμεν αὐτὸ διὰ τῆς ἐναργεστάτης αἰσθήσεως τῶν ἡμετέρων στίλβον ἐναργέστατα. δψις γὰρ ἡμῖν δξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος ἔρχεται αἰσθήσεων, ἢ φρόνησις οὐχ ὄρᾶται— δεινοὺς γὰρ ἀν παρεῖχεν ἔρωτας, εἴ τι τοιοῦτον ἔαυτῆς ἐναργὲς εἶδωλον παρείχετο εἰς δψιν ίόν— καὶ τάλλα ὅσα ἐραστά· νῦν δὲ κάλλος μόνον ταύτην ἔσχε μοῖραν, ὥστ' ἐκφανέστατον εἶναι καὶ [250e] ἐρασμιώτατον.

St. 251a

[Σωκράτης]: δὲ μὲν οὖν μὴ νεοτελῆς ἢ διεφθαρμένος οὐκ δξέως ἐνθένδε ἐκεῖσε φέρεται πρὸς αὐτὸ τὸ κάλλος, θεώμενος αὐτοῦ τὴν τῆδε ἐπωνυμίαν, ὥστ' οὐ σέβεται προσορῶν, ἀλλ' ἡδονῇ παραδοὺς τετράποδος νόμον βαίνειν ἐπιχειρεῖ καὶ παιδισπορεῖν, καὶ ὕβρει προσομιλῶν οὐ δέδοικεν οὐδὲ αἰσχύνεται παρὰ φύσιν ἡδονὴν διώκων· ὁ δὲ ἀρτιτελῆς, ὁ τῶν τότε πολυθεάμων, δταν θεοειδῆς πρόσωπον ἔδη κάλλος εῦ μεμιμημένον ἡ τινα σώματος ίδεαν, πρῶτον μὲν ἔφριξε καὶ τι τῶν τότε ὑπῆλθεν αὐτὸν δειμάτων, εἶτα προσορῶν ὡς θεὸν σέβεται, καὶ εἰ μὴ ἔδεδίει τὴν τῆς σφόδρα μανίας δόξαν, θύοι ἀν ὡς ἀγάλματι καὶ θεῷ τοῖς παιδικοῖς. ίδόντα δὲ αὐτὸν οἷον ἐκ τῆς φρίκης μεταβολή τε καὶ [251b] ίδρως καὶ θερμότης ἀήθης λαμβάνει· δεξάμενος γὰρ τοῦ κάλλους τὴν ἀπορροὴν διὰ τῶν ὀμμάτων ἐθερμάνθη ἢ δὲ πτεροῦ φύσις ἄρδεται, θερμανθέντος δὲ τῆς τροφῆς ὥδησέ τε καὶ ὥρμησε φύεσθαι ἀπὸ τῆς ρίζης ὁ τοῦ πτεροῦ καυλὸς ὑπὸ πᾶν τὸ τῆς ψυχῆς εἶδος· πᾶσα γὰρ ἦν τὸ πάλαι πτερωτῇ. ζεῖ [251c] οὖν ἐν τούτῳ ὅλῃ καὶ ἀνακηκεῖ, καὶ δπερ τὸ τῶν ὀδοντοφυούντων πάθος περὶ τοὺς ὀδόντας γίγνεται δταν ἄρτι φύωσιν, κνῆσίς τε καὶ ἀγανάκτησις περὶ τὰ οὖλα, ταύτων δὲ πέπονθεν ἡ τοῦ πτεροφυεῖν ἀρχομένου ψυχῆς· ζεῖ τε καὶ ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλίζεται

φύουσα τὰ πτερά. ὅταν μὲν οὖν βλέπουσα πρὸς τὸ τοῦ παιδὸς κάλλος, ἐκεῖθεν μέρη ἐπιόντα καὶ ὥροντ— ἀ δὴ διὰ ταῦτα ὕμερος καλείται— δεχομένη τὸν ὕμερον ἄρδηταί τε καὶ θερμαίνηται, λωφᾶ τε τῆς ὁδύνης καὶ [251d] γέγηθεν· ὅταν δὲ χωρὶς γένηται καὶ αὐχμήσῃ, τὰ τῶν διεξόδων στόματα ἦ τὸ πτερὸν ὄρμᾶ, συναυαινόμενα μύσαντα ἀποκλήει τὴν βλάστην τοῦ πτεροῦ, ἡ δ' ἐντὸς μετὰ τοῦ ἴμερου ἀποκεκλημένη, πηδῶσα οἶον τὰ σφύζοντα, τῇ διεξόδῳ ἐγχρίει ἐκάστη τῇ καθ' αὐτήν, ὥστε πᾶσα κεντουμένη κύκλω ἢ ψυχὴ οἰστρῷ καὶ ὀδυνᾶται, μνήμην δ' αὖ ἔχουσα τοῦ καλοῦ γέγηθεν. ἐκ δὲ ἀμφοτέρων μεμειγμένων ἀδημονεῖ τε τῇ ἀτοπίᾳ τοῦ πάθους καὶ ἀποροῦσα λυττᾷ, καὶ ἐμμανῆς οὖσα [251e] οὕτε νυκτὸς δύναται καθεύδειν οὕτε μεθ' ἡμέραν οὖ ἀνὴν μένειν, θεῖ δὲ ποθοῦσα ὅπου ἀνὴται ὅψεσθαι τὸν ἔχοντα τὸ κάλλος· ἰδοῦσα δὲ καὶ ἐποχετευσαμένη ὕμερον ἔλυσε μὲν τὰ τότε συμπεφραγμένα, ἀναπνοὴν δὲ λαβοῦσα κέντρων τε καὶ ὠδίνων ἔληξεν, ἡδονὴν δ' αὖ ταύτην γλυκυτάτην ἐν τῷ

St. 252a

[Σωκράτης]: παρόντι καρποῦται. ὅθεν δὴ ἐκοῦσα εἴναι οὐκ ἀπολείπεται, οὐδέ τινα τοῦ καλοῦ περὶ πλεόνος ποιεῖται, ἀλλὰ μητέρων τε καὶ ἀδελφῶν καὶ ἑταίρων πάντων λέλησται, καὶ ούσιας δι' ἀμέλειαν ἀπολλυμένης παρ' οὐδὲν τίθεται, νομίμων δὲ καὶ εὔσχημόνων, οἵς πρὸ τοῦ ἐκαλλωπίζετο, πάντων καταφρονήσασα δουλεύειν ἔτοιμη καὶ κοιμᾶσθαι ὅπου ἀνὴν ἔστι τις ἐγγυτάτω τοῦ πάθους· πρὸς γὰρ τῷ σέβεσθαι τὸν τὸ κάλλος [252b] ἔχοντα ιατρὸν ηὔρηκε μόνον τῶν μεγίστων πόνων. τοῦτο δὲ τὸ πάθος, ὡς παῖ καλέ, πρὸς δὲν δή μοι ὁ λόγος, ἀνθρωποι μὲν ἔρωτα ὀνομάζουσιν, θεοὶ δὲ δὲ καλοῦσιν ἀκούσας εἰκότως διὰ νεότητα γελάση. λέγουσι δὲ οἷμαί τινες Ὄμηριδῶν ἐκ τῶν ἀποθέτων ἔπων δύο ἔπη εἰς τὸν ἔρωτα, ὡν τὸ ἔτερον ὑβριστικὸν πάνυ καὶ οὐ σφόδρα τι ἔμμετρον· ὑμνοῦσι δὲ ὥδε— [252c]

τὸν δ' ἦτοι θνητοὶ μὲν ἔρωτα καλοῦσι ποτηνόν,
ἀθάνατοι δὲ Πτέρωτα, διὰ πτεροφύτορ' ἀνάγκην.

[Σωκράτης]: τούτοις δὴ ἔξεστι μὲν πείθεσθαι, ἔξεστιν δὲ μήδη δύμας δὲ ἦ γε αἰτία καὶ τὸ πάθος τῶν ἔρωντων τοῦτο ἐκεῖνο τυγχάνει ὅν. τῶν μὲν οὖν Διὸς ὁ πατέρων ὁ ληφθεὶς ἐμβριθέστερον δύναται φέρειν τὸ τοῦ πτερωνύμου ἄχθος· δσοι δὲ Ἀρεώς τε θεραπευταὶ καὶ μετ' ἐκείνου περιεπόλουν, ὅταν ὑπὸ Ἔρωτος ἀλῶσι καὶ τι οἱ θῶνται ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἔρωμένου, φονικοὶ καὶ ἔτοιμοι καθιερεύειν αὐτούς τε καὶ τὰ παιδικά. καὶ [252d] οὕτω καθ' ἔκαστον θεόν, οὖ ἔκαστος ἦν χορευτής, ἐκεῖνον τιμῶν τε καὶ μιμούμενος εἰς τὸ δυνατὸν ζῆν, ἔως ἀνὴν ἦ διαφθορος καὶ τὴν τῆδε πρώτην γένεσιν βιοτεύη, καὶ τούτω τῷ τρόπῳ πρὸς τε τοὺς ἔρωμένους καὶ τοὺς ἄλλους ὄμιλεῖ τε καὶ προσφέρεται. τόν τε οὖν ἔρωτα τῶν καλῶν πρὸς τρόπου ἐκλέγεται ἔκαστος, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκεῖνον δύντα ἔαυτῷ οἶον ἄγαλμα τεκταίνεται τε καὶ κατακοσμεῖ, ὡς τιμήσων [252e] τε καὶ ὀργιάσων. οἱ μὲν δὴ οὖν Διὸς δῖον τινα εἴναι ζητοῦσι τὴν ψυχὴν τὸν ὑφ' αὐτῶν ἔρωμενον· σκοποῦσιν οὖν εἰ φιλόσοφός τε καὶ ἡγεμονικὸς τὴν φύσιν, καὶ ὅταν αὐτὸν εύροντες ἔρασθῶσι, πᾶν ποιοῦσιν ὅπως τοιούτος ἔσται.

St. 253a

[Σωκράτης]: ἔὰν οὖν μὴ πρότερον ἐμβεβῶσι τῷ ἐπιτηδεύματι, τότε ἐπιχειρήσαντες μανθάνουσί τε ὅθεν ἄν τι δύνωνται καὶ αὐτοὶ μετέρχονται, ἤχνεύοντες δὲ παρ' ἔαυτῶν ἀνευρίσκειν τὴν τοῦ σφετέρου θεοῦ φύσιν εύποροῦσι διὰ τὸ συντόνως ἡναγκάσθαι πρὸς τὸν θεὸν βλέπειν, καὶ ἐφαπτόμενοι αὐτοῦ τῇ μνήμῃ ἐνθουσιῶντες ἔξι ἐκείνου λαμβάνουσι τὰ ἔθη καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα, καθ' ὅσον δυνατὸν θεὸν ἀνθρώπῳ μετασχεῖν· καὶ τούτων δὴ τὸν ἔρωμενον αἰτιώμενοι ἔτι τε μᾶλλον ἀγαπῶσι, καὶν ἐκ Διὸς ἀρύτωσιν ὕσπειρ αἱ βάκχαι, ἐπὶ τὴν τοῦ ἔρωμένου ψυχὴν ἐπαντλοῦντες ποιοῦσιν ὡς δυνατὸν ὄμοιότατον [253b] τῷ σφετέρῳ θεῷ. δσοι δ' αὖ μεθ' Ἡρας εἴποντο, βασιλικὸν ζητοῦσι, καὶ εύροντες περὶ τοῦτον πάντα δρῶσιν τὰ αὐτά. οἱ δὲ Ἀπόλλωνός τε καὶ ἐκάστου τῶν θεῶν οὕτω κατὰ τὸν θεὸν ίόντες ζητοῦσι τὸν σφέτερον παῖδα πεφυκέναι, καὶ ὅταν κτήσωνται, μιμούμενοι αὐτοῖς τε καὶ τὰ παιδικὰ πείθοντες καὶ ύσθμίζοντες εἰς τὸ ἐκείνου ἐπιτήδευμα καὶ ιδέαν ἄγουσιν, ὅση ἐκάστω δύναμις, οὐ φθόνω οὐδὲ ἀνελευθέρω δυσμενείᾳ χρώμενοι πρὸς τὰ παιδικά, ἀλλ' εἰς

όμοιότητα αύτοῖς [253c] καὶ τῷ θεῷ ὃν ἀν τιμῶσι πᾶσαν πάντως ὅτι μάλιστα πειρώμενοι ἄγειν οὕτω ποιοῦσι. προθυμία μὲν οὖν τῶν ὡς ἀληθῶς ἔρωντων καὶ τελετή, ἐάν γε διαπράξωνται ὁ προθυμοῦνται ἢ λέγω, οὕτω καλή τε καὶ εὐδαιμονικὴ ὑπὸ τοῦ δι' ἔρωτα μανέντος φίλου τῷ φιληθέντι γίγνεται, ἐὰν αἱρεθῆ· ἀλίσκεται δὲ δὴ ὁ αἱρεθεὶς τοιῷδε τρόπῳ. καθάπερ ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ μύθου τριχῇ διείλομεν ψυχὴν ἐκάστην, ἵππομόρφῳ μὲν δύο τινὲς εἴδη, ἡνιοχικὸν δὲ εἴδος τρίτον, [253d] καὶ νῦν ἔτι ἡμῖν ταῦτα μενέτω. τῶν δὲ δὴ ἵππων ὁ μέν, φαμέν, ἀγαθός, ὁ δ' οὐ· ἀρετὴ δὲ τίς τοῦ ἀγαθοῦ ἡ κακοῦ κακία, οὐδὲ διείπομεν, νῦν δὲ λεκτέον. ὁ μὲν τοῖνυν αὐτοῖν ἐν τῇ καλλίονι στάσει ὧν τό τε εἴδος ὄρθος καὶ διηρθρωμένος, ύψαυχην, ἐπίγυρυπος, λευκὸς ἰδεῖν, μελανόμματος, τιμῆς ἐραστῆς μετὰ σωφροσύνης τε καὶ αἰδοῦς, καὶ ἀληθινῆς δόξης ἐταῖρος, ἄπληκτος, κελεύσματι μόνον καὶ λόγῳ [253e] ἡνιοχεῖται· ὁ δ' αὖ σκολιός, πολύς, εἰκῇ συμπεφορημένος, κρατεραύχην, βραχυτράχηλος, σιμοπρόσωπος, μελάγχρως, γλαυκόμματος, ψφαιμός, ὕβρεως καὶ ἀλαζονείας ἐταῖρος, περὶ ὡτα λάσιος, κωφός, μάστιγι μετὰ κέντρων μόγις ὑπείκων.

St. 254a

[Σωκράτης]: ὅταν δ' οὖν ὁ ἡνίοχος ἴδων τὸ ἔρωτικὸν ὅμμα, πᾶσαν αἰσθήσει διαθερμήνας τὴν ψυχήν, γαργαλισμοῦ τε καὶ πόθου κέντρων ὑποπλησθῆ, ὁ μὲν εὔπειθῆς τῷ ἡνιόχῳ τῶν ἵππων, ἀεί τε καὶ τότε αἰδοῖ βιαζόμενος, ἔσυτὸν κατέχει μὴ ἐπιπηδᾶν τῷ ἔρωμένῳ· ὁ δὲ οὗτε κέντρων ἡνιοχικῶν οὕτε μάστιγος ἔτι ἐντρέπεται, σκιρτῶν δὲ βίᾳ φέρεται, καὶ πάντα πράγματα παρέχων τῷ σύζυγῳ τε καὶ ἡνιόχῳ ἀναγκάζει ἵεναι τε πρὸς τὰ παιδικὰ καὶ μνείαν ποιεῖσθαι τῆς τῶν ἀφροδισίων χάριτος. τῷ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντιτείνετον ἀγανακτοῦντε, [254b] ὡς δεινὰ καὶ παράνομα ἀναγκαζομένων τελευτῶντε δέ, ὅταν μηδὲν ἡ πέρας κακοῦ, πορεύεσθον ἀγομένω, εἴξαντε καὶ ὄμοιογήσαντε ποιήσειν τὸ κελευόμενον. καὶ πρὸς αὐτῷ τ' ἐγένοντο καὶ εἶδον τὴν ὄψιν τὴν τῶν παιδικῶν ἀστράπτουσαν. ἴδοντος δὲ τοῦ ἡνιόχου ἡ μνήμη πρὸς τὴν τοῦ κάλλους φύσιν ἥνεχθη, καὶ πάλιν εἶδεν αὐτὴν μετὰ σωφροσύνης ἐν ἀγνῷ βάθρῳ βεβῶσαν· ἴδοῦσα δὲ ἔδεισέ τε καὶ σεφθεῖσα ἀνέπεσεν ὑπτίᾳ, καὶ ἄμα ἡνιαγκάσθη εἰς τούπισω [254c] ἐλκύσαι τὰς ἡνίας οὕτω σφόδρα, ὥστ' ἐπὶ τὰ ἴσχία ἄμφω καθίσαι τῷ ἵππῳ, τὸν μὲν ἐκόντα διὰ τὸ μὴ ἀντιτείνειν, τὸν δὲ ὕβριστὴν μάλ' ἄκοντα. ἀπελθόντε δὲ ἀπωτέρω, ὁ μὲν ὑπ' αἰσχύνης τε καὶ θάμβους ἴδρωτι πᾶσαν ἔβρεξε τὴν ψυχήν, ὁ δὲ λήξας τῆς ὁδύνης, ἦν ὑπὸ τοῦ χαλινοῦ τε ἔσχεν καὶ τοῦ πτώματος, μόγις ἔξαναπνεύσας ἐλοιδόρησεν ὄργῃ, πολλὰ κακίζων τόν τε ἡνίοχον καὶ τὸν ὄμόζυγα ὡς δειλίᾳ τε καὶ ἀναυδρίᾳ λιπόντε τὴν τάξιν καὶ ὄμοιογίαν· [254d] καὶ πάλιν οὐκ ἐθέλοντας προσιέναι ἀναγκάζων μόγις συνεχώρησεν δεομένων εἰς αὐθίς ὑπερβαλέσθαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ συντεθέντος χρόνου οὐδὲ ἀμυημονεῖν προσποιουμένων ἀναμιμήσκων, βιαζόμενος, χρεμετίζων, ἐλκων ἡνάγκασεν αὖ προσελθεῖν τοῖς παιδικοῖς ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους, καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἥσαν, ἐγκύψας καὶ ἐκτείνας τὴν κέρκον, ἐνδακὼν τὸν χαλινόν, μετ' ἀναιδείας ἐλκει· ὁ δ' [254e] ἡνίοχος ἔτι μᾶλλον ταύτὸν πάθος παθών, ὕσπερ ἀπὸ ὕσπληγος ἀναπεσών, ἔτι μᾶλλον τοῦ ὕβριστοῦ ἵππου ἐκ τῶν ὀδόντων βίᾳ ὄπίσω σπάσας τὸν χαλινόν, τήν τε κακηγόρον γλῶτταν καὶ τὰς γνάθους καθήμαξεν καὶ τὰ σκέλη τε καὶ τὰ ἴσχία πρὸς τὴν γῆν ἐρείσας ὄδύναις ἔδωκεν.

St. 255a

[Σωκράτης]: ὅταν δὲ ταύτὸν πολλάκις πάσχων ὁ πονηρὸς τῆς ὕβρεως λήξη, ταπεινωθεὶς ἔπεται ἥδη τῇ τοῦ ἡνιόχου προνοίᾳ, καὶ ὅταν ἵδη τὸν καλόν, φόβῳ διόλλυται· ὥστε συμβαίνει τότ' ἥδη τὴν τοῦ ἐραστοῦ ψυχὴν τοῖς παιδικοῖς αἰδουμένην τε καὶ δεδιυῖαν ἔπεσθαι. ἄτε οὖν πᾶσαν θεραπείαν ὡς ἰσόθεος θεραπευόμενος οὐχ ὑπὸ σχηματιζομένου τοῦ ἔρωντος ἀλλ' ἀληθῶς τοῦτο πεπονθότος, καὶ αὐτὸς ὧν φύσει φίλος τῷ θεραπεύοντι, ἐὰν ἄρα καὶ ἐν τῷ πρόσθεν ὑπὸ συμφοιτητῶν ἡ τινῶν ἀλλων διαβεβλημένος ἦ, λεγόντων ὡς αἰσχρὸν ἔρωντι πλησιάζειν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπωθῆ τὸν ἔρωντα, προϊόντος δὲ ἥδη τοῦ χρόνου ἡ τε ἡλικία καὶ τὸ χρεῶν ἥγαγεν εἰς τὸ [255b] προσέσθαι αὐτὸν εἰς ὄμιλαν· οὐ γὰρ δήποτε εἴμαρται κακὸν κακῷ φίλον οὐδ' ἀγαθὸν μὴ φίλον ἀγαθῷ εῖναι. προσεμένου δὲ καὶ λόγον καὶ ὄμιλαν δεξαμένου, ἐγγύθεν ἡ εὔνοια γιγνομένη τοῦ ἔρωντος ἐκπλήττει τὸν ἔρωμενον διαισθανόμενον ὅτι οὐδέν οἱ σύμπαντες ἄλλοι φίλοι τε καὶ οἰκεῖοι μοῖραν φιλίας οὐδεμίαν παρέχονται πρὸς τὸν ἔνθεον φίλον. ὅταν δὲ χρονίζῃ τοῦτο δρῶν καὶ πλησιάζῃ μετὰ τοῦ

ἀπτεσθαι ἐν τε γυμνασίοις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ὁμιλίαις, τότ' [255c] ἡδη ἡ τοῦ ῥεύματος ἐκείνου πιγή, δὸν ὕμερον Ζεὺς Γανυμήδους ἔρῶν ὀνόμασε, πολλὴ φερομένη πρὸς τὸν ἑραστήν, ἡ μὲν εἰς αὐτὸν ἔδυ, ἡ δ' ἀπομεστουμένου ἔξω ἀπορρεῖ· καὶ οἶον πνεῦμα ἡ τις ἡχὴ ἀπὸ λείων τε καὶ στερεῶν ἀλλομένη πάλιν ὅθεν ὡρμήθη φέρεται, οὕτω τὸ τοῦ κάλλους ῥεῦμα πάλιν εἰς τὸν καλὸν διὰ τῶν ὁμμάτων ίόν, ἢ πέφυκεν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἵεναι ἀφικόμενον καὶ ἀναπτερώσαν, τὰς [255d] διόδους τῶν πτερῶν ἄρδει τε καὶ ὥρμησε πτεροφυεῖν τε καὶ τὴν τοῦ ἑρωμένου αὖ ψυχὴν ἔρωτος ἐνέπλησεν. ἔρᾳ μὲν οὖν, ὅτου δὲ ἀπορεῖ· καὶ οὕθ' ὅτι πέπονθεν οἴδεν οὐδέ τῇ ἔχει φράσαι, ἀλλ' οἶον ἀπ' ἄλλου ὁφθαλμίας ἀπολελαυκῶς πρόφασιν εἰπεῖν οὐκ ἔχει, ὥσπερ δὲ ἐν κατόπτρῳ ἐν τῷ ἔρῶντι ἔστων ὀρῶν λέληθεν. καὶ ὅταν μὲν ἐκείνος παρῇ, λήγει κατὰ ταύτα ἐκείνων τῆς ὀδύνης, ὅταν δὲ ἀπῇ, κατὰ ταύτα αὖ ποθεῖ καὶ ποθεῖται, εἰδωλον ἔρωτος [255e] ἀντέρωτα ἔχων· καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ οἴεται οὐκ ἔρωτα ἀλλὰ φιλίαν εἶναι. ἐπιθυμεῖ δὲ ἐκείνῳ παραπλησίως μὲν, ἀσθενεστέρως δέ, ὄρᾶν, ἄπτεσθαι, φιλεῖν, συγκατακεῖσθαι· καὶ δή, οἶον εἰκός, ποιεῖ τὸ μετὰ τοῦτο ταχὺ ταῦτα.

St. 256a

[Σωκράτης]: ἐν οὖν τῇ συγκοιμήσει τοῦ μὲν ἑραστοῦ ὁ ἀκόλαστος ἵππος ἔχει ὅτι λέγῃ πρὸς τὸν ἡνίοχον, καὶ ἀξιοῦ ἀντὶ πολλῶν πόνων σμικρὰ ἀπολαῦσαι· ὁ δὲ τῶν παιδικῶν ἔχει μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, σπαργῶν δὲ καὶ ἀπορῶν περιβάλλει τὸν ἑραστὴν καὶ φιλεῖ, ὡς σφόδρ' εὔνουν ἀσπαζόμενος, ὅταν τε συγκατακέωνται, οἵος ἐστι μὴ ἀν ἀπαρνηθῆναι τὸ αὐτοῦ μέρος χαρίσασθαι τῷ ἔρωντι, εἰ δεηθεῖ τυχεῖν· ὁ δὲ ὁμόζην αὖ μετὰ τοῦ ἡνίοχου πρὸς ταῦτα μετ' αἰδοῦς καὶ λόγου ἀντιτείνει. ἐὰν μὲν δὴ οὖν εἰς τεταγμένην τε δίαιταν καὶ φιλοσοφίαν νικήσῃ τὰ βελτίω τῆς διανοίας ἀγαγόντα, μακάριον μὲν καὶ [256b] ὁμονοητικὸν τὸν ἐνθάδε βίον διάγουσιν, ἐγκρατεῖς αὐτῶν καὶ κόσμοι ὄντες, δουλωσάμενοι μὲν ὡς κακία ψυχῆς ἐνεγίγνετο, ἐλευθερώσαντες δὲ ὡς ἀρετῇ τελευτήσαντες δὲ δὴ ὑπόπτεροι καὶ ἐλαφροὶ γεγονότες τῶν τριῶν παλαισμάτων τῶν ὡς ἀληθῶς Όλυμπιακῶν ἐν νενικήκασιν, οὗ μεῖζον ἀγαθὸν οὕτε σωφροσύνη ἀνθρωπίνη οὕτε θεία μανία δυνατὴ πορίσαι ἀνθρώπῳ. ἐὰν δὲ δὴ διαίτη φορτικωτέρᾳ τε καὶ ἀφιλοσόφῳ, [256c] φιλοτίμῳ δὲ χρήσωνται, τάχ' ἀν που ἐν μέθαις ἡ τινὶ ἄλλῃ ἀμελείᾳ τῷ ἀκολάστῳ αὐτοῖν ὑποζυγίῳ λαβόντε τὰς ψυχὰς ἀφρούρους, συναγαγόντε εἰς ταύτον, τὴν ὑπὸ τῶν πολλῶν μακαριστὴν αἵρεσιν εἰλέσθην τε καὶ διεπραξάσθην· καὶ διαπραξαμένω τῷ λοιπὸν ἡδη χρῶνται μὲν αὐτῇ, σπανίᾳ δὲ, ἀτε οὐ πάσῃ δεδογμένα τῇ διανοίᾳ πράττοντες. φίλω μὲν οὖν καὶ τούτω, ἡττον δὲ ἐκείνων, ἀλλήλοιν διά [256d] τε τοῦ ἔρωτος καὶ ἔξω γενομένω διάγουσι, πίστεις τὰς μεγίστας ἡγουμένων ἀλλήλοιν δεδωκέναι τε καὶ δεδέχθαι, ἃς οὐ θεμιτὸν εἶναι λύσαντας εἰς ἔχθραν ποτὲ ἐλθεῖν. ἐν δὲ τῇ τελευτῇ ἀπτεροὶ μέν, ὥρμηκότες δὲ πτεροῦσθαι ἐκβαίνουσι τοῦ σώματος, ὥστε οὐ σμικρὸν ἀθλὸν τῆς ἔρωτικῆς μανίας φέρονται· εἰς γὰρ σκότον καὶ τὴν ὑπὸ γῆς πορείαν οὐ νόμος ἐστὶν ἔτι ἐλθεῖν τοῖς κατηργμένοις ἡδη τῆς ὑπουρανίου πορείας, ἀλλὰ φανὸν βίον διάγοντας εύδαιμονεῖν μετ' [256e] ἀλλήλων πορευομένους, καὶ δημοπτέρους ἔρωτος χάριν, ὅταν γένωνται, γενέσθαι. ταῦτα τοσαῦτα, ὡς παῖ, καὶ θεία οὕτω σοι δωρήσεται ἡ παρ' ἑραστοῦ φιλία· ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ μὴ ἔρωντος οἰκειότης, σωφροσύνη θητῆ Κεκραμένη, θητά τε καὶ φειδωλὰ οἰκονομοῦσα, ἀνελευθερίαν ὑπὸ πλήθους ἐπαινουμένην ὡς ἀρετὴν

St. 257a

[Σωκράτης]: τῇ φίλῃ ψυχῇ ἐντεκοῦσα, ἐννέα χιλιάδας ἐτῶν περὶ γῆν κυλινδουμένην αὐτὴν καὶ ὑπὸ γῆς ἄνουν παρέξει. αὕτη σοι, ὡς φίλε Ἔρως, εἰς ἡμετέραν δύναμιν ὅτι καλλίστη καὶ ἀρίστη δέδοται τε καὶ ἐκτέτεισται παλινῳδίᾳ, τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἡναγκασμένη ποιητικοῖς τισιν διὰ Φαιδρον εἰρῆσθαι. ἀλλὰ τῶν προτέρων τε συγγνώμην καὶ τῶνδε χάριν ἔχων, εύμενής καὶ Ὕλεως τὴν ἔρωτικήν μοι τέχνην ἡν ἔδωκας μήτε ἀφέλη μήτε πηρώσης δι' ὄργην, δίδου τ' ἔτι μᾶλλον ἡ νῦν παρὰ τοῖς καλοῖς τίμιον εἶναι. ἐν [257b] τῷ πρόσθεν δ' εἴ τι λόγω σοι ἀπηχὲς εἴπομεν Φαιδρός τε καὶ ἐγώ, Λυσίαν τὸν τοῦ λόγου πατέρα αἰτιώμενος παῦε τῶν τοιούτων λόγων, ἐπὶ φιλοσοφίαν δέ, ὥσπερ ἀδελφὸς αὐτοῦ Πολέμαρχος τέτραπται, τρέψων, ἵνα καὶ ὁ ἑραστὴς ὅδε αὐτοῦ μηκέτι ἐπαμφοτερίζῃ καθάπερ νῦν, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς ἔρωτα μετὰ φιλοσόφων λόγων τὸν βίον ποιῆται. συνεύχομαι σοι, ὡς Σώκρατες, εἴπερ ἀμεινον ταῦθ' ἡμῖν [257c] εἶναι, ταῦτα γίγνεσθαι. τὸν λόγον δέ σου πάλαι θαυμάσας ἔχω, ὅσῳ καλλίω τοῦ προτέρου ἀπηργάσω· ὥστε ὄκνῳ μή μοι ὁ Λυσίας

ταπεινὸς φανῆ, ἐὰν ἄρα καὶ ἔθελήσῃ πρὸς αὐτὸν ἄλλον ἀντιπαρατεῖναι. καὶ γάρ τις αὐτόν, ὡς θαυμάσιε, ἔναγχος τῶν πολιτικῶν τοῦτ' αὐτὸν λοιδορῶν ὥνειδίζε, καὶ διὰ πάσης τῆς λοιδορίας ἐκάλει λογογράφου· τάχ' οὖν ἂν ὑπὸ φιλοτιμίας ἐπίσχοι ἡμῖν ἂν τοῦ γράφειν. γελοῖόν γ', ὡς νεανία, τὸ δόγμα λέγεις, καὶ τοῦ ἔταίρου [257d] συχνὸν διαμαρτάνεις, εἰ αὐτὸν οὕτως ἡγῇ τινα ψιφοδεῖ. Λισσᾶς δὲ καὶ τὸν λοιδορούμενον αὐτῷ οἵτινει διαίδιζοντα λέγειν ἀλλαγήν. ἐφαίνετο γάρ, ὡς Σώκρατες· καὶ σύνοισθά που καὶ αὐτὸς ὅτι οἱ μέγιστον δυνάμενοί τε καὶ σεμνότατοί ἐν ταῖς πόλεσιν αἰσχύνονται λόγους τε γράφειν καὶ καταλείπειν συγγράμματα ἐαυτῶν, δόξαν φοβούμενοι τοῦ ἐπειτα χρόνου, μὴ σοφισταὶ καλῶνται. γλυκὺς ἀγκών, ὡς Φαῖδρε, λέληθέν σε ὅτι ἀπὸ τοῦ μακροῦ [257e] ἀγκώνος τοῦ κατὰ Νεῖλον ἐκλήθη· καὶ πρὸς τῷ ἀγκώνι λανθάνει σε ὅτι οἱ μέγιστον φρονοῦντες τῶν πολιτικῶν μάλιστα ἔρωσι λογογραφίας τε καὶ καταλείψεως συγγραμμάτων, οἵ γε καὶ ἐπειδάν τινα γράφωσι λόγον, οὕτως ἀγαπῶσι τοὺς ἐπαινέτας, ὥστε προσπαραγράφουσι πρώτους οἵ ἂν ἐκασταχοῦ ἐπαινῶσιν αὐτούς. πῶς λέγεις τοῦτο; οὐ γὰρ μανθάνω.

St. 258a

[Σωκράτης]:οὐ μανθάνεις ὅτι ἐν ἀρχῇ ἀνδρὸς πολιτικοῦ συγγράμματι πρῶτος ὁ ἐπαινέτης γέγραπται. πῶς; ξδοξέ πού φησιν τῇ βουλῇ ἢ τῷ δῆμῳ ἢ ἀμφοτέροις, καὶ δις [[καὶ δις]] εἶπεν —τὸν αὐτὸν δὴ λέγων μάλα σεμνῶς καὶ ἐγκωμιάζων ὁ συγγραφεύς— ἐπειτα λέγει δὴ μετὰ τοῦτο, ἐπιδεικνύμενος τοῖς ἐπαινέταις τὴν ἐαυτοῦ σοφίαν, ἐνίστε πάνυ μακρὸν ποιησάμενος σύγγραμμα· ἡ σοὶ ἄλλο τι φαίνεται τὸ τοιοῦτον ἢ λόγος συγγεγραμμένος; οὐκ [258b] ἔμοιγε. οὔκοιν ἂν μὲν οὕτως ἔμμενη, γεγηθῶς ἀπέρχεται ἐκ τοῦ θεάτρου ὁ ποιητής· ἂν δὲ ἐξαλειφθῇ καὶ ἄμοιρος γένηται λογογραφίας τε καὶ τοῦ ἄξιος εἴναι συγγράφειν, πενθεῖ αὐτός τε καὶ οἱ ἔταῖροι. καὶ μάλα. δῆλον γε ὅτι οὐχ ὡς ὑπερφρονοῦντες τοῦ ἐπιτηδεύματος, ἀλλ' ὡς τεθαυμακότες. πάνυ μὲν οὖν. τί δέ; ὅταν ἴκανὸς γένηται ῥήτωρ ἢ βασιλεύς, ὥστε λαβὼν [258c] τὴν Λυκούργου ἢ Σόλωνος ἢ Δαρείου δύναμιν ἀθάνατος γενέσθαι λογογράφος ἐν πόλει, ἀρ' οὐκ ἰσόθεον ἡγεῖται αὐτός τε αὐτὸν ἔτι ζῶν, καὶ οἱ ἐπειτα γιγνόμενοι ταύτα ταῦτα περὶ αὐτοῦ νομίζουσι, θεώμενοι αὐτοῦ τὰ συγγράμματα; καὶ μάλα. οἵτινει τινὰ οὖν τῶν τοιούτων, ὅστις καὶ ὀπωστιοῦν δύσνους Λυσίᾳ, δινειδίζειν αὐτὸν τοῦτο ὅτι συγγράφει; οὔκουν εἰκός γε ἐξ ὧν σὺ λέγεις· καὶ γὰρ ἂν τῇ ἐαυτοῦ ἐπιθυμίᾳ, ὡς ἔοικεν, δινειδίζοι. τοῦτο [258d] μὲν ἄρα παντὶ δῆλον, ὅτι οὐκ αἰσχρὸν αὐτό γε τὸ γράφειν λόγους. τί γάρ; ἀλλ' ἐκεῖνο οἷμαι αἰσχρὸν ἡδη, τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ γράφειν ἀλλ' αἰσχρῶς τε καὶ κακῶς. δῆλον δῆ. τίς οὖν ὁ τρόπος τοῦ καλῶς τε καὶ μὴ γράφειν; δεόμεθά τι, ὡς Φαῖδρε, Λυσίαν τε περὶ τούτων ἔξετάσαι καὶ ἄλλον ὅστις πώποτέ τι γέγραφεν ἢ γράψει, εἴτε πολιτικὸν σύγγραμμα εἴτε ἴδιωτικόν, ἐν μέτρῳ ὡς ποιητής ἢ ἄνευ μέτρου ὡς ἴδιωτης; ἔρωτάς [258e] εἰ δεόμεθα; τίνος μὲν οὖν ἔνεκα κάν τις ὡς εἰπεῖν ζώη, ἀλλ' ἢ τῶν τοιούτων ἡδονῶν ἔνεκα; οὐ γάρ που ἐκείνων γε ὧν προλυπηθῆναι δεῖ ἢ μηδὲ ἡσθῆναι, δὲ δὴ διλίγου πᾶσαι αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἔχουσι· διὸ καὶ δικαίως ἀνδραποδώδεις κέκληνται.

St. 259a

[Σωκράτης]:σχολὴ μὲν δῆ, ὡς ἔοικε· καὶ ἄμα μοι δοκοῦσιν ὡς ἐν τῷ πνίγει ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν οἱ τέττιγες ἀδοντες καὶ ἀλλήλοις διαλεγόμενοι καθορᾶν καὶ ἡμᾶς. εἰ οὖν ἵδοιεν καὶ νῷ καθάπερ τοὺς πολλοὺς ἐν μεσημβρίᾳ μὴ διαλεγομένους ἀλλὰ νυστάζοντας καὶ κηλουμένους ὑφ' αὐτῶν δι' ἀργίαν τῆς διανοίας, δικαίως ἂν καταγελῶεν, ἡγούμενοι ἀνδράποδ' ἄπττα σφίσιν ἐλθόντα εἰς τὸ καταγώγιον ὥσπερ προβάτια μεσημβριάζοντα περὶ τὴν κρήνην εὔδειν. ἂν δὲ δρῶσι διαλεγομένους καὶ παραπλέοντάς σφας ὥσπερ Σειρῆνας ἀκηλήτους, [259b] δὲ γέρας παρὰ θεῶν ἔχουσιν ἀνθρώποις διδόναι, τάχ' ἂν δοῖεν ἀγασθέντες. ἔχουσι δὲ δὴ τί τοῦτο; ἀνήκοος γάρ, ὡς ἔοικε, τυγχάνω ὧν. οὐ μὲν δὴ πρέπει γε φιλόμουσον ἀνδρα τῶν τοιούτων ἀνήκοον εἴναι. λέγεται δ' ὡς ποτ' ἥσαν οὔτοι ἀνθρώποι τῶν πρὶν μούσας γεγονέναι, γενομένων δὲ Μουσῶν καὶ φανείσης ὥδης οὕτως ἄρα τινὲς τῶν τότε ἔξεπλάγησαν ὑφ' ἡδονῆς, ὥστε [259c] ἀδοντες ἡμέλησαν σίτων τε καὶ ποτῶν, καὶ ἔλαθον τελευτήσαντες αὐτούς· ἐξ ὧν τὸ τεττίγων γένος μετ' ἐκεῖνο φύεται, γέρας τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβόν, μηδὲν τροφῆς δεῖσθαι γενόμενον, ἀλλ' ἄσιτόν τε καὶ ἄποτον εύθὺς ἀδειν, ζως ἂν τελευτήσῃ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθὸν παρὰ μούσας ἀπαγγέλλειν τίς τίνα αὐτῶν τιμᾷ τῶν ἐνθάδε.

Τερψιχόρα μὲν οὖν τοὺς ἐν τοῖς χοροῖς τετιμηκότας αὐτὴν ἀπαγγέλλοντες [259d] ποιοῦσι προσφιλεστέρους, τῇ δὲ Ἐρατοῦ τοὺς ἐν τοῖς ἔρωτικοῖς, καὶ ταῖς ἄλλαις οὕτως, κατὰ τὸ εἶδος ἔκάστης τιμῆς· τῇ δὲ πρεσβυτάτῃ Καλλιόπῃ καὶ τῇ μετ' αὐτὴν Ούρανίᾳ τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ διάγοντάς τε καὶ τιμῶντας τὴν ἐκείνων μουσικὴν ἀγγέλλουσιν, αἱ δὴ μάλιστα τῶν Μουσῶν περὶ τε οὐρανὸν καὶ λόγους οὖσαι θείους τε καὶ ἀνθρωπίνους ἵσιν καλλίστην φωνήν. πολλῶν δὴ οὖν ἔνεκα λεκτέον τι καὶ οὐ καθευδητέον ἐν τῇ μεσημβρίᾳ. λεκτέον γὰρ οὖν. οὔκοῦν, [259e] ὅπερ νῦν προυθέμεθα σκέψασθαι, τὸν λόγον ὅπῃ καλῶς ἔχει λέγειν τε καὶ γράφειν καὶ ὅπῃ μή, σκεπτέον. δῆλον. ἄρ' οὖν οὐχ ὑπάρχειν δεῖ τοῖς εὗ γε καὶ καλῶς ὁρθησομένοις τὴν τοῦ λέγοντος διάνοιαν εἰδυῖαν τὸ ἀληθὲς ὕποπτον ἐρεῖν πέρι μέλλη;

St. 260a

[Φαῖδρος]: οὐτωσὶ περὶ τούτου ἀκήκοα, ὡς φίλε Σώκρατες, οὐκ εἶναι ἀνάγκην τῷ μέλλοντι ὥρτορι ἔσεσθαι τὰ τῷ ὄντι δίκαια μανθάνειν ἀλλὰ τὰ δόξαντ' ἀν πλήθει οἵπερ δικάσουσιν, οὐδὲ τὰ ὄντως ἀγαθὰ ἢ καλὰ ἀλλ' ὅσα δόξει· ἐκ γὰρ τούτων εἶναι τὸ πείθειν ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς ἀληθείας. οὕτοι ἀπόβλητον ἔποις εἶναι δεῖ, ὡς Φαῖδρε, δὲ ἀν εἴπωσι σοφοί, ἀλλὰ σκοπεῖν μή τι λέγωσι· καὶ δὴ καὶ τὸ νῦν λεχθὲν οὐκ ἀφετέον. ὄρθως λέγεις. ὕδε δὴ σκοπῶμεν αὐτό. πῶς; εἴ [260b] σε πείθοιμι ἐγὼ πολεμίους ἀμύνειν κτησάμενον ἵππον, ἄκμα φίλων δὲ ἵππον ἀγνοοῦμεν, τοσόνδε μέντοι τυγχάνοιμι εἰδῶς περὶ σοῦ, ὅτι Φαῖδρος ἵππον ἡγεῖται τὸ τῶν ἡμέρων ζώων μέγιστα ἔχον ὕτα— γελοῖόν γ' ἄν, ὡς Σώκρατες, εἴη. οὕπω γε· ἀλλ' ὅτε δὴ σπουδῆ σε πείθοιμι, συντιθεὶς λόγον ἔπαινον κατὰ τοῦ ὄνου, ἵππον ἐπονομάζων καὶ λέγων ὡς παντὸς ἄξιον τὸ θρέμμα οἴκοι τε κεκτῆσθαι καὶ ἐπὶ στρατιᾶς, ἀποπολεμεῖν τε χρήσιμον καὶ πρός γ' ἐνεγκεῖν δυνατὰν σκεύη [260c] καὶ ἄλλα πολλὰ ὠφέλιμον. παγγέλοιόν γ' ἀν ἥδη εἴη. ἄρ' οὖν οὐ κρείττον γελοῖον καὶ φίλον ἢ δεινόν τε καὶ ἔχθρὸν εἶναι ἢ φίλον; φαίνεται. ὅταν οὖν ὁ ὥρτορικὸς ἀγνοῶν ἀγαθὸν καὶ κακόν, λαβῶν πόλιν ὡσαύτως ἔχουσαν πείθη, μὴ περὶ ὄνου σκιᾶς ὡς ἵππου τὸν ἔπαινον ποιούμενος, ἀλλὰ περὶ κακοῦ ὡς ἀγαθοῦ, δόξας δὲ πλήθους μεμελετηκὼς πείση κακὰ πράττειν ἀντ' ἀγαθῶν, ποῖόν τιν' ἀν οἷει μετὰ ταῦτα τὴν ὥρτορικὴν καρπὸν [260d] ὃν ἔσπειρε θερίζειν; οὐ πάνυ γε ἐπιεικῆ. ἄρ' οὖν, ὡς ἀγαθέ, ἀγροικότερον τοῦ δέοντος λελοιδορήκαμεν τὴν τῶν λόγων τέχνην; ἡ δ' ἵσως ἀν εἴποι· τί ποτ', ὡς θαυμάσιοι, ληρεῖτε; ἐγὼ γὰρ οὐδένεν ἀγνοοῦντα τάληθες ἀναγκάζω μανθάνειν λέγειν, ἀλλ', εἴ τι ἐμὴ συμβουλή, κτησάμενον ἐκεῖνο οὕτως ἔμετε λαμβάνειν· τόδε δ' οὖν μέγα λέγω, ὡς ἄνευ ἔμοῦ τῷ τὰ ὄντα εἰδότι οὐδέν τι μᾶλλον ἔσται πείθειν τέχνη. οὔκοῦν [260e] δίκαια ἔρει, λέγουσα ταῦτα; φημί, ἐὰν οὕτως γε ἐπιόντες αὐτῇ λόγοι μαρτυρῶσιν εἶναι τέχνη. ὕσπερ γὰρ ἀκούειν δοκῶ τινων προσιόντων καὶ διαμαρτυρομένων λόγων, ὅτι ψεύδεται καὶ οὐκ ἔστι τέχνη ἀλλ' ἄτεχνος τριβή· τοῦ δὲ λέγειν, φησὶν ὁ Λάκων, ἔτυμος τέχνη ἄνευ τοῦ ἀληθείας ἥφθαι οὕτης ἔστιν οὕτε μή ποτε ὕστερον γένηται.

St. 261a

[Φαῖδρος]: τούτων δεῖ τῶν λόγων, ὡς Σώκρατες· ἀλλὰ δεῦρο αὐτοὺς παράγων ἔξεταζε τί καὶ πῶς λέγουσιν. πάριτε δή, θρέμματα γενναῖα, καλλίπαιδά τε Φαῖδρον πείθετε ὡς ἔὰν μὴ ἱκανῶς φιλοσοφήσῃ, οὐδὲ ἱκανός ποτε λέγειν ἔσται περὶ οὐδενός. ἀποκρινέσθω δὴ ὁ Φαῖδρος. ἔρωτάτε. ἄρ' οὖν οὐ τὸ μὲν ὄλον ἢ ὥρτορικὴ ἀν εἴη τέχνη ψυχαγωγία τις διὰ λόγων, οὐ μόνον ἐν δικαστηρίοις καὶ ὅσοι ἄλλοι δημόσιοι σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδίοις, ἡ αὐτὴ σμικρῶν τε [261b] καὶ μεγάλων πέρι, καὶ οὐδὲν ἐντιμότερον τό γε ὄρθδον περὶ σπουδαῖα ἢ περὶ φαῦλα γιγνόμενον; ἢ πῶς σὺ ταῦτ' ἀκήκοας; οὐ μὰ τὸν Δέντα οὐ παντάπασιν οὕτως, ἀλλὰ μάλιστα μέν πως περὶ τὰς δίκαιας λέγεται τε καὶ γράφεται τέχνη, λέγεται δὲ καὶ περὶ δημηγορίας· ἐπὶ πλέον δὲ οὐκ ἀκήκοα. ἀλλ' ἡ τὰς Νέστορος καὶ Όδυσσέως τέχνας μόνον περὶ λόγων ἀκήκοας, ἀς ἐν Ἱλίῳ σχολάζοντες συνεγραφάτην, τῶν δὲ Παλαμήδους ἀνήκοος γέγονας; καὶ [261c] ναὶ μὰ Δέντα ἔγωγε τῶν Νέστορος, εἰ μὴ Γοργίαν Νέστορα τινα κατασκευάζεις, ἡ τινα Θρασύμαχόν τε καὶ Θεόδωρον Όδυσσεα. ἵσως. ἀλλὰ γὰρ τούτους ἔωμεν· σὺ δέ εἰπε, ἐν δικαστηρίοις οἱ ἀντίδικοι τί δρῶσιν; οὐκ ἀντιλέγουσιν μέντοι; ἢ τί φήσομεν; τοῦτ' αὐτό. περὶ τοῦ δικαίου τε καὶ δίκαιου; ναί. οὔκοῦν ὁ τέχνη τοῦτο δρῶν ποιήσει φανῆναι τὸ [261d] αὐτὸς τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν δίκαιον, ὅταν δὲ βούληται, ἄδικον; τί μήν; καὶ ἐν δημηγορίᾳ δὴ τῇ πόλει δοκεῖν τὰ αὐτὰ τοτὲ μὲν ἀγαθά, τοτὲ δ' αὖ τάναντία; οὕτως. τὸν οὖν Ἐλεατικὸν Παλαμήδην

λέγοντα ούκ **ἴσμεν τέχνη**, ὡστε φαίνεσθαι τοῖς ἀκούουσι τὰ αὐτὰ ὅμοια καὶ ἀνόμοια, καὶ ἐν καὶ πολλά, μένοντά τε αὖ καὶ φερόμενα; μάλα γε. οὐκ ἄρα μόνον περὶ δικαστήριά τε ἔστιν ἡ ἀντιλογικὴ καὶ [261e] περὶ δημηγορίαν, ἀλλ', ως **ἴσικε**, περὶ πάντα τὰ λεγόμενα μία τις **τέχνη**, εἴπερ **ἔστιν**, αὕτη ἀν εἶη, ἢ τις **οὗτος** τ' **ἔσται** πᾶν παντὶ ὄμοιοῦν τῶν δυνατῶν καὶ οἵς δυνατόν, καὶ ἄλλου ὄμοιοῦντος καὶ ἀποκρυπτομένου εἰς **φῶς** ἄγειν. πῶς δὴ τὸ τοιοῦτον λέγεις; τῇδε **δοκῶ** **ζητοῦσιν** φανεῖσθαι. **ἀπάτη** πότερον ἐν πολὺ διαφέρουσι γίγνεται μᾶλλον ἢ **όλιγον**;

St. 262a

[Φαῖδρος]: ἐν τοῖς **όλιγον**. ἀλλά γε δὴ κατὰ σμικρὸν μεταβαίνων μᾶλλον λήσεις ἐλθὼν ἐπὶ τὸ **ἐναντίον** ἢ κατὰ **μέγα**. πῶς δ' οὐ; δεῖ ἄρα τὸν μέλλοντα ἀπατήσειν μὲν **ἄλλον**, αὐτὸν δὲ μὴ ἀπατήσεσθαι, τὴν ὄμοιότητα τῶν **ὄντων** καὶ **ἀνομοιότητα** ἀκριβῶς διειδέναι. **ἀνάγκη** μὲν οὖν. ἢ οὖν **οὗτος** τε **ἔσται**, ἀλήθειαν ἀγνοῶν ἐκάστου, τὴν τοῦ ἀγνοούμενου ὄμοιότητα **σμικράν** τε καὶ **μεγάλην** ἐν τοῖς **ἄλλοις** διαγιγνώσκειν; **ἀδύνατον**. [262b] ούκον τοῖς παρὰ τὰ **ὄντα δοξάζουσι** καὶ **ἀπατωμένοις δῆλον** ως τὸ πάθος τοῦτο δι' **όμοιοτήτων** τινῶν εἰσερρύῃ. γίγνεται γοῦν οὕτως. **ἔστιν** οὖν ὅπως **τεχνικὸς** **ἔσται** μεταβιβάζειν κατὰ σμικρὸν διὰ τῶν **όμοιοτήτων** ἀπὸ τοῦ **ὄντος** ἐκάστοτε ἐπὶ **τούναντίον** ἀπάγων, ἢ αὐτὸς τοῦτο διαφεύγειν, διὰ μὴ ἐγνωρικῶς δὲ **ἔστιν** **ἐκαστον** τῶν **ὄντων**; οὐ μή ποτε. **λόγων** [262c] ἄρα **τέχνην**, ὡς **ἔταιρε**, δὲ τὴν **ἀλήθειαν** μὴ εἰδώς, **δόξας** δὲ τεθηρευκῶς, γελοίαν τινά, ως **ἴσικε**, καὶ **ἄτεχνον** παρέξεται. κινδυνεύει. βούλει οὖν ἐν τῷ **Λυσίου λόγῳ** δν φέρεις, καὶ ἐν οἵς ἡμεῖς εἴπομεν ἰδεῖν τι ὡν φαμεν **ἀτέχνων** τε καὶ **ἐντέχνων** εἶναι; **πάντων** γέ που μάλιστα, ως νῦν γε ψιλῶς πως λέγομεν, οὐκ **ἔχοντες** **ἴκανὰ παραδείγματα**. καὶ μὴν κατὰ **τύχην** γέ τινα, ως **ἴσικεν**, ἐρρηθήτην τῷ [262d] **λόγῳ** **ἔχοντέ τι παράδειγμα**, ως ἀν δὲ εἰδώς τὸ **ἀληθὲς προσπαίζων** ἐν **λόγοις** παράγοι τοὺς **ἀκούοντας**. καὶ **ἔγωγε**, ως **Φαῖδρε**, αἰτιῶμαι τοὺς **ἐντοπίους θεούς**. Ίσως δὲ καὶ οἱ τῶν **Μουσῶν** προφῆται οἱ ὑπὲρ **κεφαλῆς** **ἄρδοι** ἐπιπεπνεύκοτες ἀν ἡμῖν εἶεν τοῦτο τὸ **γέρας**. οὐ γάρ που **ἔγωγε τέχνης** τινὸς τοῦ λέγειν **μετοχος**. **ἔστω** ως λέγεις. μόνον δῆλωσον δὲ φήσ. Ίθι δή μοι ἀνάγνωθι τὴν τοῦ **Λυσίου λόγου** **ἀρχήν**. περὶ [262e] μὲν τῶν **ἐμῶν πραγμάτων** ἐπίστασαι, καὶ ως νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων **γενομένων**, **ἀκήκοας**. **ἀξιῶ** δὲ μὴ διὰ τοῦτο **ἀτυχῆσαι** ὡν δέομαι, δτι οὐκ **ἔραστής ὧν** σοῦ **τυγχάνω**. ως **ἔκείνοις** μὲν τότε **μεταμέλει** — παῦσαι. τί δὴ οὖν οὕτος ἀμαρτάνει καὶ **ἄτεχνον** ποιεῖ **λεκτέον**. ἢ γάρ;

St. 263a

[Φαῖδρος]: ναί. ἄρ' οὖν οὐ **παντὶ δῆλον** τό γε **τοιόνδε**, ως περὶ μὲν **ἔνια τῶν τοιούτων** ὄμονοητικῶς **ἔχομεν**, περὶ δ' **ἔνια στασιωτικῶς**; **δοκῶ** μὲν δὲ **λέγεις** μανθάνειν, **ἔτι δὲ εἰπὲ σαφέστερον**. **ὅταν τις ὄνομα εἴπῃ σιδήρου** ἢ **ἀργύρου**, ἄρ' οὐ τὸ **αὐτὸ πάντες διενοήθημεν**; καὶ μάλα. τί δὲ **ὅταν δικαίου** ἢ **ἀγαθοῦ**; οὐκ **ἄλλος** ἄλλῃ φέρεται, καὶ **ἀμφισβητοῦμεν** ἀλλήλοις τε καὶ ἡμῖν αὐτοῖς; πάνυ μὲν οὖν. ἐν [263b] μὲν ἄρα τοῖς **συμφωνοῦμεν**, ἐν δὲ τοῖς οὐ. οὕτω. ποτέρωθι οὖν **εὔαπατητότεροί** ἐσμεν, καὶ ἡ **όρτορικὴ** ἐν **ποτέροις** μείζον δύναται; **δῆλον** δτι ἐν οἵς **πλανώμεθα**. ούκον τὸν μέλλοντα **τέχνην ὁρτορικὴν** μετιέναι πρῶτον μὲν δεῖ ταῦτα **δόδῳ διηρῆσθαι**, καὶ εἰληφέναι τινὰ **χαρακτῆρα** ἐκατέρου τοῦ **εἴδους**, ἐν δὲ τε **ἀνάγκη** τὸ **πλήθος πλανᾶσθαι** καὶ ἐν δὲ μή. **καλὸν** [263c] γοῦν ἄν, ως **Σώκρατες**, εἴδος εἴη **κατανενοηκῶς** δὲ τοῦτο **λαβών**. **ἔπειτά** γε οἷμαι πρὸς ἐκάστω **γιγνόμενον** μὴ λανθάνειν ἀλλ' ὀξέως αἰσθάνεσθαι περὶ οῦ ἀν μέλλη ἔρεῖν ποτέρου δὲ **τυγχάνει** τοῦ **γένους**. τί μήν; τί οὖν; τὸν **ἔρωτα πότερον** φῶμεν εἶναι τῶν **ἀμφισβητησίμων** ἢ τῶν μή; τῶν **ἀμφισβητησίμων** δήπου· ἢ οἵει ἄν σοι ἔγχωρῆσαι εἰπεῖν δὲ νυνδὴ εἰπεῖς περὶ αὐτοῦ, ως **βλάβη** τέ **ἔστι** τῷ **ἔρωμένω** καὶ **ἔρωντι**, καὶ αὐθίς ως **μέγιστον** δὲ τῶν **ἀγαθῶν τυγχάνει**; **ἄριστα** [263d] **λέγεις**. ἀλλ' εἰπὲ καὶ τόδε— ἔγω γάρ τοι διὰ τὸ **ἐνθουσιαστικὸν** οὐ πάνυ μέμνημαι— εὶ **ώρισάμην** **ἔρωτα ἀρχόμενος** τοῦ **λόγου**. νὴ **Δία** ἀμηχάνως γε ως σφόδρα. φεῦ, δσω λέγεις **τεχνικωτέρας** **Νύμφας** τὰς **Ἄχελώου** καὶ **Πᾶνα** τὸν **Ἐρμοῦ Λυσίου** τοῦ **Κεφάλου** πρὸς **λόγους** εἶναι. ἢ οὐδὲν λέγω, ἀλλὰ καὶ ὁ **Λυσίας** **ἀρχόμενος** τοῦ **ἔρωτικοῦ** ἡνάγκασεν ἡμᾶς **ύπολαβεῖν** τὸν **ἔρωτα** **ἔν** τι τῶν **ὄντων** δὲ αὐτὸς [263e] **ἔβουλήθη**, καὶ πρὸς τοῦτο ἡδη **συνταξάμενος** πάντα τὸν **ὕστερον λόγον** διεπεράνατο; βούλει πάλιν ἀναγνῶμεν τὴν **ἀρχήν** αὐτοῦ; εὶ σοὶ γε **δοκεῖ** δὲ μέντοι **ζητεῖς** οὐκ **ἔστ' αὐτόθι**. λέγε, **ἴνα ἀκούσω** αὐτοῦ **ἔκείνου**. περὶ μὲν τῶν **ἐμῶν πραγμάτων** ἐπίστασαι, καὶ ως νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων

γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ

St. 264a

[Σωκράτης]: δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὡν δέομαι, ὅτι οὐκ ἔραστὴς ὡν σοῦ τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὡν ἀν εὗ ποιήσωσιν, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται — ἢ πολλοῦ δεῖν ἔσοικε ποιεῖν ὅδε γε δ ζητοῦμεν, δος οὐδὲ ἀπ' ἀρχῆς ἀλλ' ἀπὸ τελευτῆς ἐξ ὑπίας ἀνάπαλιν διανεῖν ἐπιχειρεῖ τὸν λόγον, καὶ ἄρχεται ἀφ' ὡν πεπαυμένος ἀν ἥδη ὁ ἔραστὴς λέγοι πρὸς τὰ παιδικά. ἢ οὐδὲν εἶπον, Φαῖδρε, φίλη κεφαλή; ἔστιν [264b] γέ τοι δῆ, ὡς Σώκρατες, τελευτή, περὶ οὐ τὸν λόγον ποιεῖται. τί δὲ τᾶλλα; οὐ χύδην δοκεῖ βεβλῆσθαι τὰ τοῦ λόγου; ἢ φαίνεται τὸ δεύτερον εἰρημένον ἔκ τινος ἀνάγκης δεύτερον δεῖν τεθῆναι, ἢ τι ἄλλο τῶν ῥηθέντων; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔδοξεν, ὡς μηδὲν εἰδότι, οὐκ ἀγεννῶς τὸ ἐπιὸν εἰρῆσθαι τῷ γράφοντι· σὺ δ' ἔχεις τινὰ ἀνάγκην λογογραφικὴν ἢ ταῦτα ἐκεῖνος οὕτως ἐφεξῆς παρ' ἄλληλα ἔθηκεν; χρηστὸς εἰ, ὅτι με ἡγῆ ἱκανὸν εἴναι τὰ ἐκείνου οὕτως [264c] ἀκριβῶς διιδεῖν. ἀλλὰ τόδε γε οἷμαί σε φάναι ἀν, δεῖν πάντα λόγον ὕσπερ ζῶν συνεστάναι σῶμά τι ἔχοντα αὐτὸν αὐτοῦ, ὥστε μήτε ἀκέφαλον εἴναι μήτε ἄπουν, ἀλλὰ μέσα τε ἔχειν καὶ ἄκρα, πρέποντα ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ γεγραμμένα. πῶς γὰρ οὖ; σκέψαι τοίνυν τὸν τοῦ ἔταίρου σου λόγον εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει, καὶ εὐρήσεις τοῦ ἐπιγράμματος οὐδὲν διαφέροντα, δ Μίδα τῷ Φρυγί φασίν τινες ἐπιγεγράφθαι. ποῖον [264d] τοῦτο, καὶ τί πεπονθός; ἔστι μὲν τοῦτο τόδε—

χαλκῆ παρθένος είμι, Μίδα δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
ὅφρ' ἂν ὕδωρ τε νάη καὶ δένδρεα μακρὰ τεθῆλη,
αὐτοῦ τῆδε μένουσα πολυκλαύτου ἐπὶ τύμβου,
ἀγγελέω παριοῦσι Μίδας ὅτι τῆδε τέθαπται.

[Σωκράτης]: ὅτι [264e] δ' οὐδὲν διαφέρει αὐτοῦ πρῶτον ἢ ὕστατόν τι λέγεσθαι, ἐννοεῖς που, ὡς ἐγῶμαι. σκώπτεις τὸν λόγον ἡμῶν, ὡς Σώκρατες. τοῦτον μὲν τοίνυν, ἵνα μὴ σὺ ἄχθῃ, ἔάσωμεν— καίτοι συχνά γε ἔχειν μοι δοκεῖ παραδείγματα πρὸς ἃ τις βλέπων ὄνταιςτ' ἀν, μιμεῖσθαι αὐτὰ ἐπιχειρῶν μὴ πάνυ τι— εἰς δὲ τοὺς ἐτέρους λόγους ἴωμεν. ἦν γάρ τι ἐν αὐτοῖς, ὡς δοκῶ, προσῆκον ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις περὶ λόγων σκοπεῖν.

St. 265a

[Φαῖδρος]: τὸ ποῖον δὴ λέγεις; ἐναντίω που ἤστην· ὁ μὲν γὰρ ὡς τῷ ἐρῶντι, ὁ δ' ὡς τῷ μὴ δεῖ χαρίζεσθαι, ἐλεγέτην. καὶ μάλ' ἀνδρικῶς. ὥιμην σε τάληθὲς ἐρεῖν, ὅτι μανικῶς· δι μέντοι ἐζήτουν ἔστιν αὐτὸ τοῦτο. μανίαν γάρ τινα ἐφήσαμεν εἴναι τὸν ἔρωτα. ἢ γάρ; ναί. μανίας δέ γε εἰδη δύο, τὴν μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἀνθρωπίνων, τὴν δὲ ὑπὸ θείας ἔξαλλαγῆς τῶν εἰωθότων νομίμων γιγνομένην. πάνυ [265b] γε. τῆς δὲ θείας τεττάρων θεῶν τέτταρα μέρη διελόμενοι, μαντικὴν μὲν ἐπίπονοιαν Ἀπόλλωνος θέντες, Διονύσου δὲ τελεστικήν, Μουσῶν δ' αὖ ποιητικήν, τετάρτην δὲ ἀφροδίτης καὶ Ἐρωτος, ἐρωτικὴν μανίαν ἐφήσαμέν τε ἀρίστην εἴναι, καὶ οὐκ οἵδ' ὅπῃ τὸ ἐρωτικὸν πάθος ἀπεικάζοντες, ἵσως μὲν ἀληθοῦς τινος ἐφαπτόμενοι, τάχα δ' ἀν καὶ ἄλλοσε παραφερόμενοι, κεράσαντες οὐ παντάπασιν ἀπίθανον λόγον, μυθικόν [265c] τινα ὕμνον προσεπάσαμεν μετρίως τε καὶ εύφημως τὸν ἔμόν τε καὶ σὸν δεσπότην ἔρωτα, ὡς Φαῖδρε, καλῶν παίδων ἔφορον. καὶ μάλα ἔμοιγε οὐκ ἀηδῶς ἀκοῦσαι. τόδε τοίνυν αὐτόθεν λάβωμεν, ὡς ἀπὸ τοῦ ψέγειν πρὸς τὸ ἐπαινεῖν ἔσχεν ὁ λόγος μεταβήναι. πῶς δὴ οὖν αὐτὸ λέγεις; ἐμοὶ μὲν φαίνεται τὰ μὲν ἄλλα τῷ ὄντι παιδιᾶ πεπαῖσθαι· τούτων δέ τινων ἐκ τύχης ῥηθέντων δυοῖν εἰδοῖν, [265d] εὶ αὐτοῖν τὴν δύναμιν τέχνη λαβεῖν δύναιτο τις, οὐκ ἄχαρι. τίνων δῆ; εἰς μίαν τε ἰδέαν συνορῶντα ἄγειν τὰ πολλαχῆ διεσπαρμένα, ἵνα ἔκαστον ὀριζόμενος δῆλον ποιῇ περὶ οὖ ἀν ἀεὶ διδάσκειν ἔθέλη. ὕσπερ τὰ νυνδὴ περὶ Ἐρωτος— δ ἔστιν ὀρισθέν— εἴτ' εὗ εἴτε κακῶς ἐλέχθη, τὸ γοῦν σαφὲς καὶ τὸ αὐτὸ αὐτῷ ὀμολογούμενον διὰ ταῦτα ἔσχεν εἰπεῖν ὁ λόγος. τὸ δ' ἔτερον δὴ εἴδος τί λέγεις, ὡς Σώκρατες;

St. 266a

[Φαῖδρος]: τὸ [265e] πάλιν κατ' εἶδη δύνασθαι διατέμνειν κατ' ἄρθρα ἢ πέφυκεν, καὶ μὴ ἐπιχειρεῖν καταγνύναι μέρος μηδέν, κακοῦ μαγείρου τρόπῳ χρώμενον· ἀλλ' ὕσπερ ἄρτι τῷ λόγῳ τὸ μὲν ἄφρον τῆς διανοίας ἐν τῇ κοινῇ εἶδος ἐλαβέτην, ὕσπερ δὲ σώματος ἐξ ἐνὸς διπλᾶ καὶ ὅμώνυμα πέφυκε, σκαιά, τὰ δὲ δεξιὰ κληθέντα, οὕτω καὶ τὸ τῆς παρανοίας ὡς ἐν ἑνὶ ἡμῖν πεφυκὸς εἶδος ἡγησαμένω τῷ λόγῳ, ὃ μὲν τὸ ἐπ' ἀριστερὰ τεμνόμενος μέρος, πάλιν τοῦτο τέμνων οὐκ ἐπανῆκεν πρὶν ἐν αὐτοῖς ἐφευρὼν ὄνομαζόμενον σκαιόν τινα ἔρωτα ἐλοιδόρησεν μάλ' ἐν δίκῃ, ὃ δ' εἰς τὰ ἐν δεξιᾷ τῆς μανίας ἀγαγὼν ἡμᾶς, ὅμώνυμον μὲν ἐκείνῳ, θεῖον δ' αὖ τινα ἔρωτα ἐφευρὼν καὶ [266b] προτεινάμενος ἐπίγνεσεν ὡς μεγίστων αἴτιον ἡμῖν ἀγαθῶν. ἀληθέστατα λέγεις. τούτων δὴ ἔγωγε αὐτός τε ἔραστής, ὡς Φαῖδρε, τῶν διαιρέσεων καὶ συναγωγῶν, ἵνα οἶός τε ὡς λέγειν τε καὶ φρονεῖν· ἔάν τέ τιν' ἄλλον ἡγήσωμαι δυνατὸν εἰς ἐν καὶ ἐπὶ πολλὰ πεφυκόθ' ὄρᾶν, τοῦτον διώκω κατόπισθε μετ' ἔχνιον ὥστε θεοῖο. καὶ μέντοι καὶ τοὺς δυναμένους αὐτὸ δρᾶν εὶ μὲν ὄρθως ἢ μὴ προσαγορεύω, θεὸς οἶδε, καλῶ δὲ οὖν [266c] μέχρι τοῦδε διαλεκτικούς. τὰ δὲ νῦν παρὰ σοῦ τε καὶ Λυσίου μαθόντας εἰπὲ τί χρὴ καλεῖν· ἢ τοῦτο ἐκεῖνό ἐστιν ἡ λόγων τέχνη, ἢ Θρασύμαχός τε καὶ οἱ ἄλλοι χρώμενοι σοφοὶ μὲν αὐτοὶ λέγειν γεγόνασιν, ἄλλους τε ποιοῦσιν, οἱ ἀν δωροφορεῖν αὐτοῖς ὡς βασιλεῦσιν ἔθέλωσιν; βασιλικὸν μὲν ἄνδρες, οὐ μὲν δὴ ἐπιστήμονές γε ὥν ἔρωτάς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τὸ εἶδος ὄρθως ἔμοιγε δοκεῖς καλεῖν, διαλεκτικὸν καλῶν· τὸ δὲ ὄρητοικὸν δοκεῖ μοι διαφεύγειν ἔθ' ἡμᾶς. πῶς [266d] φής; καλόν πού τι ἀν εἴη, δὲ τούτων ἀπολειφθὲν ὅμως τέχνη λαμβάνεται; πάντως δ' οὐκ ἀτιμαστέον αὐτὸ σοὶ τε καὶ ἐμοὶ, λεκτέον δὲ τί μέντοι καὶ ἐστι τὸ λειπόμενον τῆς ὄρητοικῆς. καὶ μάλα που συχνά, ὡς Σώκρατες, τά γ' ἐν τοῖς βιβλίοις τοῖς περὶ λόγων τέχνης γεγραμμένοις. καὶ καλῶς γε ὑπέμνησας. προοίμιον μὲν οἶμαι πρῶτον ὡς δεῖ τοῦ λόγου λέγεσθαι ἐν ἀρχῇ· ταῦτα λέγεις —ἢ γάρ; —τὰ κομψὰ τῆς τέχνης; ναί. [266e] δεύτερον δὲ δὴ διήγησίν τινα μαρτυρίας τ' ἐπ' αὐτῇ, τρίτον τεκμήρια, τέταρτον εἰκότα· καὶ πίστωσιν οἶμαι καὶ ἐπιπίστωσιν λέγειν τόν γε βέλτιστον λογοδαίδαλον Βυζάντιον ἄνδρα. τὸν χρηστὸν λέγεις Θεόδωρον;

St. 267a

[Σωκράτης]: τί μήν; καὶ ἔλεγχόν γε καὶ ἐπεξέλεγχον ὡς ποιητέον ἐν κατηγορίᾳ τε καὶ ἀπολογίᾳ. τὸν δὲ κάλλιστον Πάριον Εὔηνὸν ἐς μέσον οὐκ ἄγομεν, δις ὑποδήλωσιν τε πρῶτος ηὗρεν καὶ παρεπαίνους—οἱ δ' αὐτὸν καὶ παραψόγους φασὶν ἐν μέτρῳ λέγειν μνήμης χάριν—σοφὸς γάρ ἀνήρ. Τεισίαν δὲ Γοργίαν τε ἔάσομεν εῦδειν, οἱ πρὸ τῶν ἀληθῶν τὰ εἰκότα εἶδον ὡς τιμητέα μᾶλλον, τά τε αὖ σμικρὰ μεγάλα καὶ τὰ μεγάλα σμικρὰ φαίνεσθαι ποιοῦσιν διὰ ῥώμην λόγου, καὶνά [267b] τε ἀρχαίως τά τ' ἐναντία καινῶς, συντομίαν τε λόγων καὶ ἀπειρα μήκη περὶ πάντων ἀνηρρον; ταῦτα δὲ ἀκούων ποτέ μου Πρόδικος ἔγέλασεν, καὶ μόνος αὐτὸς ηύρηκεναι ἔφη ὥν δεῖ λόγων τέχνην· δεῖν δὲ οὕτε μακρῶν οὕτε βραχέων ἀλλὰ μετρίων. σοφώτατά γε, ὡς Πρόδικε. Ἰππίαν δὲ οὐ λέγομεν; οἶμαι γάρ ἀν σύμψηφον αὐτῷ καὶ τὸν Ἡλεῖον ξένον γενέσθαι. τί δ' οὐ; τὰ δὲ Πώλου πῶς φράσωμεν αὖ μουσεῖα λόγων— ὡς [267c] διπλασιολογίαν καὶ γνωμολογίαν καὶ εἰκονολογίαν—όνομάτων τε Λικυμίων ἢ ἐκείνῳ ἐδωρήσατο πρὸς ποίησιν εὔεπείας; Πρωταγόρεια δέ, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἦν μέντοι τοιαῦτ' ἄττα; ὄρθοέπειά γέ τις, ὡς παῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλά. τῶν γε μὴν οἰκτρογόνων ἐπὶ γῆρας καὶ πενίαν ἐλκομένων λόγων κεκρατηκέναι τέχνη μοι φαίνεται τὸ τοῦ Χαλκηδονίου σθένος, ὄργισαι τε αὖ πολλοὺς ἄμα δεινὸς ἀνήρ γέγονεν, [267d] καὶ πάλιν ὀργισμένοις ἐπάδων κηλεῖν, ὡς ἔφη· διαβάλλειν τε καὶ ἀπολύσασθαι διαβολὰς ὀθενδὴ κράτιστος. τὸ δὲ δὴ τέλος τῶν λόγων κοινῇ πᾶσιν ἔοικε συνδεδογμένον εἶναι, ὡς τινες μὲν ἐπάνοδον, ἄλλοι δ' ἄλλο τίθενται ὄνομα. τὸ ἐν κεφαλαίῳ ἔκαστα λέγεις ὑπομνῆσαι ἐπὶ τελευτῆς τοὺς ἀκούοντας περὶ τῶν εἰρημένων; ταῦτα λέγω, καὶ εἴ τι σὺ ἄλλο ἔχεις εἰπεῖν λόγων τέχνης πέρι. σμικρά γε καὶ οὐκ ἄξια λέγειν.

St. 268a

[Σωκράτης]: ἔῶμεν δὴ τά γε σμικρά· ταῦτα δὲ ὑπ' αὐγὰς μᾶλλον ἴδωμεν, τίνα καὶ πότ' ἔχει τὴν τῆς τέχνης δύναμιν. καὶ μάλα ἐρρωμένην, ὡς Σώκρατες, ἐν γε δὴ πλήθους συνόδοις, ἔχει γάρ. ἀλλ', ὡς δαιμόνιε,

Ιδὲ καὶ σὺ εἰ ἄρα καὶ σὸν φαίνεται διεστηκὸς αὐτῶν τὸ ἡτριον ὥσπερ ἐμοί. δείκνυε μόνον. εἰπὲ δή μοι· εἴ τις προσελθὼν τῷ ἔταίρῳ σου Ἐρυξιμάχῳ ἢ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀκουμενῷ εἴποι ὅτι ἐγώ ἐπίσταμαι τοιαῦτ' ἄττα σώμασι προσφέρειν, ὥστε θερμαίνειν τ' [268b] ἐὰν βούλωμαι καὶ ψύχειν, καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ μοι, ἐμεῖν ποιεῖν, ἐὰν δ' αὖ, κάτω διαχωρεῖν, καὶ ἄλλα πάμπολλα τοιαῦτα· καὶ ἐπιστάμενος αὐτὰ ἀξιῶ ἱατρικὸς εἶναι καὶ ἄλλον ποιεῖν ὡς ἀν τὴν τούτων ἐπιστήμην παραδῶ, τί ἀν οἵει ἀκούσαντας εἰπεῖν; τί δ' ἄλλο γε ἢ ἐρέσθαι εἰ προσεπίσταται καὶ οὕστινας δεῖ καὶ ὅπότε ἔκαστα τούτων ποιεῖν, καὶ μέχρι ὅπόσου; εἰ οὖν εἴποι ὅτι οὐδαμῶς· ἀλλ' ἀξιῶ τὸν ταῦτα παρ' [268c] ἐμοῦ μαθόντα αὐτὸν οἶόν τ' εἶναι ποιεῖν ἀ ἐρωτᾶς; εἰπεῖν ἀν οἶμαι ὅτι μαίνεται ἄνθρωπος, καὶ ἐκ βιβλίου ποθὲν ἀκούσας ἢ περιτυχῶν φαρμακίοις ἱατρὸς οἴεται γεγονέναι, οὐδὲν ἐπαίων τῆς τέχνης. τί δ' εἰ Σοφοκλεῖ αὖ προσελθὼν καὶ Εύριπίδῃ τις λέγοι ὡς ἐπίσταται περὶ σμικροῦ πράγματος ρήσεις παμμήκεις ποιεῖν καὶ περὶ μεγάλου πάνυ σμικράς, ὅταν τε βούληται οἰκτράς, καὶ τούναντίον αὖ φοβερὰς καὶ ἀπειλητικὰς ὅσα τ' ἄλλα [268d] τοιαῦτα, καὶ διδάσκων αὐτὰ τραγῳδίας ποίησιν οἴεται παραδιδόναι; καὶ οὗτοι ἄν, ὡς Σώκρατες, οἶμαι καταγελῶν εἴ τις οἴεται τραγῳδίαν ἄλλο τι εἶναι ἢ τὴν τούτων σύστασιν πρέπουσαν ἀλλήλοις τε καὶ τῷ ὅλῳ συνισταμένην. ἀλλ' οὐκ ἀν ἀγροίκως γε οἶμαι λοιδορήσειαν, ἀλλ' ὥσπερ ἀν μουσικὸς ἐντυχῶν ἀνδρὶ οἰομένῳ ἀρμονικῷ εἶναι, ὅτι δὴ τυγχάνει ἐπιστάμενος ὡς οἶόν τε ὀξυτάτην καὶ βαρυτάτην χορδὴν [268e] ποιεῖν, οὐκ ἀγρίως εἴποι ἄν· ὡς μοχθηρέ, μελαγχολᾶς, ἀλλ' ἄτε μουσικὸς ὡν πραότερον δτι ὡς ἄριστε, ἀνάγκη μὲν καὶ ταῦτ' ἐπίστασθαι τὸν μέλλοντα ἀρμονικὸν ἔσεσθαι, οὐδὲν μὴν κωλύει μηδὲ σμικρὸν ἀρμονίας ἐπαίειν τὸν τὴν σὴν ἔξιν ἔχοντα· τὰ γὰρ πρὸ ἀρμονίας ἀναγκαῖα μαθήματα ἐπίστασαι ἀλλ' οὐ τὰ ἀρμονικά. ὁρθότατά γε.

St. 269a

[Φαίδρος]: Οὐκοῦν καὶ ὁ Σοφοκλῆς τὸν σφισιν ἐπιδεικνύμενον τὰ πρὸ τραγῳδίας ἀν φαίη ἀλλ' οὐ τὰ τραγικά, καὶ ὁ Ἀκουμενὸς τὰ πρὸ ἱατρικῆς ἀλλ' οὐ τὰ ἱατρικά. παντάπασι μὲν οὖν. τί δὲ τὸν μελίγηρυν Ἀδραστον οἰόμεθα ἢ καὶ Περικλέα, εἰ ἀκούσειαν ὡν νυνδὴ ἡμεῖς διῆμεν τῶν παγκάλων τεχνημάτων—βραχυλογιῶν τε καὶ εἰκονολογιῶν καὶ ὅσα ἄλλα διελθόντες ὑπ' αὐγὰς ἔφαμεν εἶναι σκεπτέα—πότερον χαλεπῶς [269b] ἀν αὐτούς, ὥσπερ ἐγώ τε καὶ σύ, ὑπ' ἀγροικίας ρῆμά τι εἰπεῖν ἀπαίδευτον εἰς τοὺς ταῦτα γεγραφότας τε καὶ διδάσκοντας ὡς ὁρτορικὴν τέχνην, ἢ ἄτε ἡμῶν ὅντας σοφωτέρους κἄν νῷν ἐπιπλῆξαι εἰπόντας· ὡς Φαῖδρε τε καὶ Σώκρατες, οὐ χρὴ χαλεπαίνειν ἄλλὰ συγγιγνώσκειν, εἴ τινες μὴ ἐπιστάμενοι διαλέγεσθαι ἀδύνατοι ἔγενοντο ὄρισασθαι τί ποτ' ἔστιν ὁρτορική, ἐκ δὲ τούτου τοῦ πάθους τὰ πρὸ τῆς τέχνης ἀναγκαῖα μαθήματα ἔχοντες ὁρτορικὴν ὥρητησαν ήρυρηκέναι, [269c] καὶ ταῦτα δὴ διδάσκοντες ἄλλους ἡγοῦνταί σφισιν τελέως ὁρτορικὴν δεδιδάχθαι, τὸ δὲ ἔκαστα τούτων πιθανῶς λέγειν τε καὶ τὸ ὅλον συνίστασθαι, οὐδὲν ἔργον [όν], οὐτοὺς δεῖν παρ' ἐαυτῶν τοὺς μαθητὰς σφῶν πορίζεσθαι ἐν τοῖς λόγοις. ἀλλὰ μήν, ὡς Σώκρατες, κινδυνεύει γε τοιοῦτόν τι εἶναι τὸ τῆς τέχνης ἥν οὗτοι οἱ ἄνδρες ὡς ὁρτορικὴν διδάσκουσίν τε καὶ γράφουσιν, καὶ ἔμοιγε δοκεῖς ἀληθῆ εἰρηκέναι· ἀλλὰ δὴ τὴν τοῦ τῷ ὅντι ὁρτορικοῦ τε καὶ πιθανοῦ τέχνην [269d] πῶς καὶ πόθεν ἄν τις δύνατο πορίσασθαι; τὸ μὲν δύνασθαι, ὡς Φαῖδρε, ὥστε ἀγωνιστὴν τέλεον γενέσθαι, εἰκός—ἴσως δὲ καὶ ἀναγκαῖον—ἔχειν ὥσπερ τάλλα· εἰ μέν σοι ὑπάρχει φύσει ὁρτορικῷ εἶναι, ἔσῃ ὁρτωρ ἐλλόγιμος, προσλαβών ἐπιστήμην τε καὶ μελέτην, ὅτου δ' ἀν ἐλλείπης τούτων, ταύτη ἀτελῆς ἔσῃ. δοσον δὲ αὐτοῦ τέχνη, οὐχ ἢ Λυσίας τε καὶ Θρασύμαχος πορεύεται δοκεῖ μοι φαίνεσθαι ἢ μέθοδος. ἀλλὰ πῇ δή; κινδυνεύει, [269e] ὡς ἄριστε, εἰκότως ὁ Περικλῆς πάντων τελεώτατος εἰς τὴν ὁρτορικὴν γενέσθαι. τί δῆ;

St. 270a

[Φαῖδρος]: πᾶσαι δσαι μεγάλαι τῶν τεχνῶν προσδέονται ἀδολεσχίας καὶ μετεωρολογίας φύσεως πέρι· τὸ γὰρ ὑψηλόνουν τοῦτο καὶ πάντη τελεσιουργὸν ἔοικεν ἐντεῦθεν ποθεν εἰσιέναι. ὃ καὶ Περικλῆς πρὸς τῷ εὔφυης εἶναι ἐκτήσατο· προσπεσὼν γὰρ οἶμαι τοιούτῳ ὅντι Ἀναξαγόρα, μετεωρολογίας ἐμπλησθεὶς καὶ ἐπὶ φύσιν νοῦ τε καὶ διανοίας ἀφικόμενος, ὡν δὴ πέρι τὸν πολὺν λόγον ἐποιεῖτο Ἀναξαγόρας, ἐντεῦθεν εἴλκυσεν ἐπὶ τὴν τῶν λόγων τέχνην τὸ πρόσφορον αὐτῇ. πῶς τοῦτο λέγεις; ὃ [270b] αὐτός που τρόπος τέχνης ἱατρικῆς δσπερ καὶ ὁρτορικῆς. πῶς δή; ἐν ἀμφοτέραις δεῖ διελέσθαι

φύσιν, σώματος μὲν ἐν τῇ ἑτέρᾳ, ψυχῆς δὲ ἐν τῇ ἑτέρᾳ, εὶς μέλλεις, μὴ τριβῆ μόνον καὶ ἐμπειρίᾳ ἀλλὰ τέχνῃ, τῷ μὲν φάρμακα καὶ τροφὴν προσφέρων ὑγίειαν καὶ ὥμην ἐμποιήσειν, τῇ δὲ λόγους τε καὶ ἐπιτηδεύσεις νομίμους πειθὼν ἦν ἀν βούλη καὶ ἀρετὴν παραδώσειν. τὸ γοῦν εἰκός, ὡς Σώκρατες, οὕτως. ψυχῆς [270c] οὖν φύσιν ἀξίως λόγου κατανοήσαι οἵτινες δυνατὸν εἶναι ἄνευ τῆς τοῦ ὄλου φύσεως; εἰ μὲν Ἰπποκράτει γε τῷ τῶν Ἀσκληπιαδῶν δεῖ τι πιθέσθαι, οὐδὲ περὶ σώματος ἄνευ τῆς μεθόδου ταύτης. καλῶς γάρ, ὡς ἔταιρε, λέγει· χρὴ μέντοι πρὸς τῷ Ἰπποκράτει τὸν λόγον ἔξετάζοντα σκοπεῖν εἰς συμφωνεῖ. φημί. τὸ τοίνυν περὶ φύσεως σκόπει τί ποτε λέγει Ἰπποκράτης τε καὶ ὁ ἀληθῆς λόγος. ἅρ' οὐχ ᾧδε δεῖ διανοεῖσθαι περὶ [270d] ὅτουοῦ φύσεως· πρῶτον μέν, ἀπλοῦν ἥ πολυειδές ἐστιν οὗ πέρι βουλησόμεθα εἶναι αὐτοὶ τεχνικοὶ καὶ ἄλλον δυνατὸν ποιεῖν, ἔπειτα δέ, ἀν μὲν ἀπλοῦν ἥ, σκοπεῖν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τίνα πρὸς τί πέφυκεν εἰς τὸ δρᾶν ἔχον ἥ τίνα εἰς τὸ παθεῖν ὑπὸ τοῦ, ἐὰν δὲ πλείω εἴδη ἔχη, ταῦτα ἀριθμησάμενον, ὅπερ ἐφ' ἐνός, τοῦτ' ἰδεῖν ἐφ' ἐκάστου, τῷ τί ποιεῖν αὐτὸν πέφυκεν ἥ τῷ τί παθεῖν ὑπὸ τοῦ; κινδυνεύει, ὡς Σώκρατες. ἥ γοῦν ἄνευ τούτων μέθοδος ἔστιν ἀν [270e] τυφλοῦ πορεία. ἀλλ' οὐ μὴν ἀπεικαστέον τόν γε τέχνη μετιόντα δύτιοῦν τυφλῷ οὐδὲ κωφῷ, ἀλλὰ δῆλον ὡς, ἀν τῷ τις τέχνη λόγους διδῷ, τὴν οὐσίαν δείξει ἀκριβῶς τῆς φύσεως τούτου πρὸς δὲ τοὺς λόγους προσοίσει· ἔσται δέ που ψυχὴ τοῦτο. τί μήν;

St. 271a

[Φαίδρος]:οὐκοῦν ἥ ἄμιλλα αὐτῷ τέταται πρὸς τοῦτο πᾶσα· πειθὼ γάρ ἐν τούτῳ ποιεῖν ἐπιχειρεῖ. ἥ γάρ; ναί. δῆλον ἄρα δτι ὁ Θρασύμαχός τε καὶ δις ἀν ἄλλος σπουδῇ τέχνην ῥητορικὴν διδῷ, πρῶτον πάσῃ ἀκριβείᾳ γράψει τε καὶ ποιήσει ψυχὴν ἰδεῖν, πότερον ἐν καὶ δημοιον πέφυκεν ἥ κατὰ σώματος μορφὴν πολυειδές· τοῦτο γάρ φαμεν φύσιν εἶναι δεικνύναι. παντάπασι μὲν οὖν. δεύτερον δέ γε, ὅτῳ τί ποιεῖν ἥ παθεῖν ὑπὸ τοῦ πέφυκεν. τί μήν; τρίτον [271b] δέ δὴ διαταξάμενος τὰ λόγων τε καὶ ψυχῆς γένη καὶ τὰ τούτων παθήματα δηεισι πάσας αἰτίας, προσαρμόττων ἔκαστον ἐκάστω καὶ διδάσκων οίτα οὔσα ὑφ' οἶων λόγων δι' ἥν αἰτίαν ἐξ ἀνάγκης ἥ μὲν πείθεται, ἥ δὲ ἀπειθεῖ. κάλλιστα γοῦν ἄν, ὡς ἔστι, ἔχοι οὕτως. οὔτοι μὲν οὖν, ὡς φύλε, ἄλλως ἐνδεικνύμενον ἥ λεγόμενον τέχνη ποτὲ λεχθήσεται ἥ γραφήσεται οὔτε τι ἄλλο [271c] οὔτε τοῦτο. ἀλλ' οἱ νῦν γράφοντες, ὡν σὺ ἀκήκοας, τέχνας λόγων πανοῦργοί εἰσιν καὶ ἀποκρύπτονται, εἰδότες ψυχῆς πέρι παγκάλως· πρὶν ἀν οὖν τὸν τρόπον τοῦτον λέγωσί τε καὶ γράφωσι, μὴ πειθώμεθα αὐτοῖς τέχνη γράφειν. τίνα τοῦτον; αὐτὰ μὲν τὰ ῥήματα εἰπεῖν οὐκ εύπετές· ὡς δὲ δεῖ γράφειν, εὶς μέλλει τεχνικῶς ἔχειν καθ' ὅσον ἐνδέχεται, λέγειν ἐθέλω. λέγε δῆ. ἐπειδὴ λόγου δύναμις τυγχάνει ψυχαγωγία οὔσα, τὸν [271d] μέλλοντα ῥητορικὸν ἔσεσθαι ἀνάγκη εἰδέναι ψυχὴ ὅσα εἴδη ἔχει. ἔστιν οὖν τόσα καὶ τόσα, καὶ τοῖα καὶ τοῖα, ὅθεν οἱ μὲν τοιούδε, οἱ δὲ τοιούδε γίγνονται· τούτων δὲ δὴ οὕτω διηρημένων, λόγων αὖ τόσα καὶ τόσα ἔστιν εἴδη, τοιόνδε ἔκαστον. οἱ μὲν οὖν τοιούδε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε λόγων διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν ἐξ τὰ τοιάδε εύπειθεῖς, οἱ δὲ τοιούδε διὰ τάδε δυσπειθεῖς· δεῖ δὴ ταῦτα ἱκανῶς νοήσαντα, μετὰ ταῦτα θεώμενον αὐτὰ ἐν ταῖς πράξεσιν ὅντα τε καὶ πραττόμενα, δξέως [271e] τῇ αἰσθήσει δύνασθαι ἐπακολουθεῖν, ἥ μηδὲν εἶναί πω πλέον αὐτῷ ὡν τότε ἥκουεν λόγων συνών.

St. 272a

[Σωκράτης]:ὅταν δὲ εἰπεῖν τε ἱκανῶς ἔχῃ οἷος ὑφ' οἶων πείθεται, παραγιγνόμενόν τε δυνατὸς ἥ διαισθανόμενος ἔαυτῷ ἐνδεικνυσθαι δτι οὔτος ἔστι καὶ αὐτὴ ἥ φύσις περὶ ἥς τότε ἥσαν οἱ λόγοι, νῦν ἔργῳ παροῦσά οἱ, ἥ προσοιστέον τούσδε ᾧδε τοὺς λόγους ἐπὶ τὴν τῶνδε πειθὼ, ταῦτα δ' ἡδη πάντα ἔχοντι, προσλαβόντι καιροὺς τοῦ πότε λεκτέον καὶ ἐπισχετέον, βραχυλογίας τε αὖ καὶ ἐλεινολογίας καὶ δεινώσεως ἐκάστων τε ὅσα ἀν εἴδη μάθη λόγων, τούτων τὴν εύκαιριαν τε καὶ ἀκαιρίαν διαγνόντι, καλῶς τε καὶ τελέως ἔστιν ἥ τέχνη ἀπειργασμένη, πρότερον δ' οὐ· ἀλλ' δτι ἀν αὐτῶν τις ἐλλείπη [272b] λέγων ἥ διδάσκων ἥ γράφων, φῆ δὲ τέχνη λέγειν, δ μὴ πειθόμενος κρατεῖ. τί δὴ οὖν; φήσει ἵσως ὁ συγγραφεύς, ὡς Φαῖδρέ τε καὶ Σώκρατες, δοκεῖ οὕτως; μὴ ἄλλως πως ἀποδεκτέον λεγομένης λόγων τέχνης; ἀδύνατόν που, ὡς Σώκρατες, ἄλλως· καίτοι οὐ σμικρόν γε φαίνεται ἔργον. ἀληθῆ λέγεις. τούτου τοι ἔνεκα χρὴ πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα ἐπισκοπεῖν εἴ τις πη ράων [272c] καὶ βραχυτέρα φαίνεται ἐπ' αὐτὴν ὁδός, ἵνα μὴ

μάτην πολλήν ἀπίη καὶ τραχεῖαν, ἔξὸν ὀλίγην τε καὶ λείαν. ἀλλ' εἴ τινά πη βοήθειαν ἔχεις ἐπακηκοώς Λυσίου ἡ τινος ἄλλου, πειρῶ λέγειν ἀναμιμησκόμενος, ἔνεκα μὲν πείρας ἔχοιμ' ἂν, ἀλλ' οὕτι νῦν γ' οὕτως ἔχω. βούλει οὖν ἐγώ τιν' εἴπω λόγον ὃν τῶν περὶ ταῦτα τινων ἀκήκοα; τί μήν; λέγεται γοῦν, ὡς Φαιδρε, δίκαιον εἶναι καὶ τὸ τοῦ λύκου εἰπεῖν. καὶ [272d] σύ γε οὕτω ποίει.

St. 273a

[Σωκράτης]: φασὶ τοίνυν ούδεν οὕτω ταῦτα δεῖν σεμνύνειν ούδε' ἀνάγειν ἄνω μακρὰν περιβαλλομένους· παντάπασι γάρ, ὃ καὶ κατ' ἀρχὰς εἴπομεν τοῦδε τοῦ λόγου, ὅτι ούδεν ἀληθείας μετέχειν δέοι δικαίων ἢ ἀγαθῶν πέρι πραγμάτων, ἢ καὶ ἀνθρώπων γε τοιούτων φύσει δύντων ἢ τροφῆς, τὸν μέλλοντα ἰκανῶς ὥρητοικὸν ἔσεσθαι. τὸ παράπαν γάρ ούδεν ἐν τοῖς δικαστηρίοις τούτων ἀληθείας μέλειν ούδενι, ἀλλὰ τοῦ πιθανοῦ· τοῦτο [272e] δ' εἶναι τὸ εἰκός, ὡς δεῖν προσέχειν τὸν μέλλοντα τέχνη ἐρεῖν. ούδε γάρ αὐτὰ τὰ πραχθέντα δεῖν λέγειν ἐνίστε, ἐὰν μὴ εἰκότως ἢ πεπραγμένα, ἀλλὰ τὰ εἰκότα, ἐν τε κατηγορίᾳ καὶ ἀπολογίᾳ, καὶ πάντως λέγοντα τὸ δὴ εἰκὸς διωκτέον εἶναι, πολλὰ εἰπόντα χαίρειν τῷ ἀληθεῖ· τοῦτο γάρ διὰ παντὸς τοῦ λόγου γιγνόμενον τὴν ἄπασαν τέχνην πορίζειν. αὐτά γε, ὡς Σώκρατες, διελήλυθας ἢ λέγουσιν οἱ περὶ τοὺς λόγους τεχνικοὶ προσποιούμενοι εἶναι· ἀνεμνήσθην γάρ ὅτι ἐν τῷ πρόσθεν βραχέως τοῦ τοιούτου ἔφηψάμεθα, δοκεῖ δὲ τοῦτο πάμμεγα εἶναι τοῖς περὶ ταῦτα. ἀλλὰ μὴν τόν γε Τεισίαν αὐτὸν πεπάτηκας ἀκριβῶς· εἰπέτω τοίνυν καὶ τόδε ἡμῖν ὁ Τεισίας, μή τι ἄλλο λέγει τὸ [273b] εἰκός ἢ τὸ τῷ πλήθει δοκοῦν. τί γάρ ἄλλο; τοῦτο δῆ, ὡς ἔοικε, σοφὸν εύρων ἄμα καὶ τεχνικὸν ἔγραψεν ὡς ἔάν τις ἀσθενής καὶ ἀνδρικὸς ἴσχυρὸν καὶ δειλὸν συγκόψας, ἵματιον ἢ τι ἄλλο ἀφελόμενος, εἰς δικαστήριον ἄγηται, δεῖ δὴ τάληθες μηδέτερον λέγειν, ἀλλὰ τὸν μὲν δειλὸν μὴ ὑπὸ μόνου φάναι τοῦ ἀνδρικοῦ συγκεκόφθαι, τὸν δὲ τοῦτο μὲν ἐλέγχειν ὡς μόνω ἥστην, ἐκείνῳ δὲ καταχρήσασθαι τῷ [273c]

πῶς δ' ἂν ἐγὼ τοιόσδε τοιῷδε ἐπεχείρησα;

[Σωκράτης]: ὃ δ' οὐκ ἔρει δὴ τὴν ἔαυτοῦ κάκην, ἀλλὰ τι ἄλλο ψεύδεσθαι ἐπιχειρῶν τάχ' ἂν ἔλεγχόν πη παραδοίη τῷ ἀντιδίκῳ. καὶ περὶ τᾶλλα δὴ τοιαῦτ' ἄττα ἔστι τὰ τέχνη λεγόμενα. οὐ γάρ, ὡς Φαιδρε; τί μήν; φεῦ, δεινῶς γ' ἔοικεν ἀποκεκρυμμένην τέχνην ἀνευρεῖν ὁ Τεισίας ἢ ἄλλος ὅστις δῆ ποτ' ὧν τυγχάνει καὶ ὁπόθεν χαίρει ὀνομαζόμενος. ἀτάρ, ὡς ἔταῦρε, τούτῳ ἡμεῖς πότερον λέγωμεν ἢ μὴ— τὸ [273d] ποιῶν; ὅτι, ὡς Τεισία, πάλαι ἡμεῖς, πρὶν καὶ σὲ παρελθεῖν, τυγχάνομεν λέγοντες ὡς ἄρα τοῦτο τὸ εἰκός τοῖς πολλοῖς δι' ὁμοιότητα τοῦ ἀληθοῦς τυγχάνει ἐγγιγνόμενον· τὰς δὲ ὁμοιότητας ἄρτι διήλθομεν ὅτι πανταχοῦ ὁ τὴν ἀληθείαν εἰδὼς κάλλιστα ἐπίσταται εύρισκειν. ὥστ' εἰ μὲν ἄλλο τι περὶ τέχνης λόγων λέγεις, ἀκούοιμεν ἄν· εἰ δὲ μή, οἵς νυνδὴ διήλθομεν πεισόμεθα, ὡς ἐὰν μή τις τῶν τε ἀκουσομένων τὰς [273e] φύσεις διαριθμήσηται, καὶ κατ' εἴδη τε διαιρεῖσθαι τὰ δύντα καὶ μιᾷ ίδέᾳ δυνατὸς ἢ καθ' ἐν ἔκαστον περιλαμβάνειν, οὐ ποτ' ἔσται τεχνικὸς λόγων πέρι καθ' ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ταῦτα δὲ οὐ μή ποτε κτήσηται ἄνευ πολλῆς πραγματείας· ἥν οὐχ ἔνεκα τοῦ λέγειν καὶ πράττειν πρὸς ἀνθρώπους δεῖ διαπονεῖσθαι τὸν σώφρονα, ἀλλὰ τοῦ θεοῖς κεχαρισμένα μὲν λέγειν δύνασθαι, κεχαρισμένως δὲ πράττειν τὸ πᾶν εἰς δύναμιν.

St. 274a

[Σωκράτης]: οὐ γάρ δὴ ἄρα, ὡς Τεισία, φασὶν οἱ σοφώτεροι ἡμῶν, ὁμοδούλοις δεῖ χαρίζεσθαι μελετᾶν τὸν νοῦν ἔχοντα, ὅτι μὴ πάρεργον, ἀλλὰ δεσπόταις ἀγαθοῖς τε καὶ ἔξ ἀγαθῶν. ὥστ' εὶ μακρὰ ἢ περίοδος, μὴ θαυμάσῃς· μεγάλων γάρ ἔνεκα περιτέον, οὐχ ὡς σὺ δοκεῖς. ἔσται μήν, ὡς ὁ λόγος φησίν, ἔάν τις ἔθέλη, καὶ ταῦτα κάλλιστα ἔξ ἐκείνων γιγνόμενα. παγκάλως ἔμοιγε δοκεῖ λέγεσθαι, ὡς Σώκρατες, εἴπερ οἴός τέ τις εἴη. ἀλλὰ καὶ ἐπιχειροῦντί τοι τοῖς καλοῖς καλὸν καὶ [274b] πάσχειν ὅτι ἄν τω συμβῇ παθεῖν. καὶ μάλα. ούκοῦν τὸ μὲν τέχνης τε καὶ ἀτεχνίας λόγων πέρι ἰκανῶς ἔχετω. τί μήν; τὸ δ' εὔπρεπείας δὴ γραφῆς πέρι καὶ ἀπρεπείας, πῃ γιγνόμενον καλῶς ἂν ἔχοι καὶ δημητρίους λοιπόν. ἢ γάρ; ναί. οἴσθ' οὖν ὅπη μάλιστα θεῷ χαριῇ λόγων πέρι πράττων ἢ λέγων; οὐδαμῶς· σὺ δέ; ἀκοίνῳ [274c] γ' ἔχω λέγειν τῶν προτέρων, τὸ δ' ἀληθὲς αὐτοὶ ἶσασιν. εἰ δὲ τοῦτο εὔροιμεν αὐτοί, ἄρα γ' ἂν ἔθ' ἡμῖν μέλοι τι τῶν ἀνθρωπίνων διξασμάτων; γελοῖον ἥρου· ἀλλ' ἢ φῆς

άκηκοέναι λέγε. ἡκουσα τοίνυν περὶ Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου γενέσθαι τῶν ἐκεῖ παλαιῶν τινα θεῶν, οὗ καὶ τὸ ὄρνεον ἱερὸν δὲ δὴ καλοῦσιν Ἱβι· αὐτῷ δὲ ὅνομα τῷ δαίμονι εἶναι Θεύθ. τοῦτον δὴ πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν εύρειν καὶ γεωμετρίαν [274d] καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεττείας τε καὶ κυβείας, καὶ δὴ καὶ γράμματα. βασιλέως δ' αὖ τότε ὄντος Αἰγύπτου ὅλης Θαμοῦ περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἄνω τόπου ἦν οἱ Ἑλληνες Αἰγυπτίας Θήβας καλοῦσι, καὶ τὸν θεὸν Ἀμμωνα, παρὰ τοῦτον ἐλθὼν δὲ Θεὺθ τὰς τέχνας ἐπέδειξεν, καὶ ἔφη δεῖν διαδιθῆναι τοῖς ἄλλοις Αἰγυπτίοις· δὲ ἡρετο ἥντινα ἐκάστη ἔχοι ὠφελίαν, διεξιόντος δέ, ὅτι καλῶς ἦ μὴ καλῶς [274e] δοκοῖ λέγειν, τὸ μὲν ἔψεγεν, τὸ δὲ ἐπήνει. πολλὰ μὲν δὴ περὶ ἐκάστης τῆς τέχνης ἐπ' ἀμφότερα Θαμοῦν τῷ Θεύθ λέγεται ἀποφήνασθαι, ἢ λόγος πολὺς ἀν εἴη διελθεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἦν, τοῦτο δέ, ὡς βασιλεῦ, τὸ μάθημα, ἔφη δὲ Θεύθ, σιφωτέρους Αἰγυπτίους καὶ μνημονικωτέρους παρέξει μνήμης τε γάρ καὶ σοφίας φάρμακον ηύρεθη. δὲ δὲ εἶπεν· ὡς τεχνικώτατε Θεύθ, ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι τίν' ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὠφελίας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι· καὶ νῦν

St. 275a

[Σωκράτης]: σύ, πατὴρ ὧν γραμμάτων, δι' εὔνοιαν τούναντίον εἶπες ἢ δύναται. τοῦτο γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ, ἅτε διὰ πίστιν γραφῆς ἔξωθεν ὑπὸ ἀλλοτρίων τύπων, οὐκ ἔνδοθεν αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν ἀναμιμησκομένους· οὕκουν μνήμης ἀλλὰ ὑπομνήσεως φάρμακον ηὔρεις. σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν, οὐκ ἀλήθειαν πορίζεις· πολυάριστοι γάρ σοι γενόμενοι ἀνευ διαχῆς πολυγνώμονες εἶναι [275b] δόξουσιν, ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὄντες, καὶ χαλεποὶ συνεῖναι, διοξόσιφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν. ὡς Σώκρατες, ὁρδίων σὺ Αἰγυπτίους καὶ ὀποδαποὺς ἀν ἐθέλης λόγους ποιεῖς. οἱ δέ γ', ὡς φίλε, ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Δωδωναίου ἱερῷ δρυὸς λόγους ἔφησαν μαντικοὺς πρώτους γενέσθαι. τοῖς μὲν οὖν τότε, ἅτε οὐκ οὕσι σοφοῖς ὕσπερ ὑμεῖς οἱ νέοι, ἀπέχρη δρυὸς καὶ πέτρας ἀκούειν ὑπὸ εὐηθείας, εἰ μόνον ἀληθῆ [275c] λέγοιεν· σοὶ δὲ Ἰσως διαφέρει τίς δὲ λέγων καὶ ποδαπός. οὐ γὰρ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖς, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει; ὁρθῶς ἐπέπληξας, καί μοι δοκεῖ περὶ γραμμάτων ἔχειν ἥπερ δὲ Θηβαῖος λέγει. οὐκοῦν δὲ τέχνην οἰλμενος ἐν γράμμασι καταλιπεῖν, καὶ αὖ δὲ παραδεχόμενος ὡς τι σαφὲς καὶ βέβαιον ἐκ γραμμάτων ἐσόμενον, πολλῆς ἀν εὐηθείας γέμοι καὶ τῷ ὄντι τὴν Ἀμμωνος μαντείαν ἀγνοοῦ, πλέον τι οἰλμενος εἶναι λόγους γεγραμμένους [275d] τοῦ τὸν εἰδότα ὑπομνήσαι περὶ ὧν ἀν τὰ γεγραμμένα. ὁρθότατα. δεινὸν γάρ που, ὡς Φαῖδρε, τοῦτ' ἔχει γραφή, καὶ ὡς ἀληθῶς δημοιον ζωγραφία. καὶ γὰρ τὰ ἐκείνης ἔκγονα ἔστηκε μὲν ὡς ζῶντα, ἐὰν δὲ ἀνέρη τι, σεμνῶς πάνυ σιγῇ. ταύτῳ δὲ καὶ οἱ λόγοι δόξαις μὲν ἀν ὡς τι φρονοῦντας αὐτοὺς λέγειν, ἐὰν δέ τι ἔρη τῶν λεγομένων βουλόμενος μαθεῖν, ἐν τι σημαίνει μόνον ταύτῳ ἀεί. ὅταν δὲ ἄπαξ γραφῆ, [275e] κυλινδεῖται μὲν πανταχοῦ πᾶς λόγος δημίως παρὰ τοῖς ἐπαίσουσιν, ὡς δὲ αὕτως παρ' οἷς οὐδὲν προσήκει, καὶ οὐκ ἐπίσταται λέγειν οὓς δεῖ γε καὶ μή. πλημμελούμενος δὲ καὶ οὐκ ἐν δίκῃ λοιδορηθεὶς τοῦ πατρὸς ἀεὶ δεῖται βοηθοῦ· αὐτὸς γὰρ οὕτη ἀμύνασθαι οὕτε βοηθῆσαι δυνατὸς αὐτῷ. καὶ ταῦτα σοι ὁρθότατα εἴρηται.

St. 276a

[Σωκράτης]: τί δ'; ἄλλον ὁρῶμεν λόγον τούτου ἀδελφὸν γνήσιον, τῷ τρόπῳ τε γίγνεται, καὶ ὅσω ἀμείνων καὶ δυνατώτερος τούτου φύεται; τίνα τοῦτον καὶ πῶς λέγεις γιγνόμενον; δὲ μετ' ἐπιστήμης γράφεται ἐν τῇ τοῦ μανθάνοντος ψυχῇ, δυνατὸς μὲν ἀμύναι ἐαυτῷ, ἐπιστήμων δὲ λέγειν τε καὶ σιγᾶν πρὸς οὓς δεῖ. τὸν τοῦ εἰδότος λόγον λέγεις ζῶντα καὶ ἔμψυχον, οὗ δὲ γεγραμμένος εἴδωλον ἀν τι λέγοιτο δικαίως. παντάπασι [276b] μὲν οὖν. τόδε δή μοι εἰπέ· δὲ νοῦν ἔχων γεωργός, ὡς σπερμάτων κήδοιτο καὶ ἔγκαρπα βούλοιτο γενέσθαι, πότερα σπουδῇ ἀν θέρους εἰς Ἀδώνιδος κήπους ἀρών χαίροι θεωρῶν καλοὺς ἐν ἡμέραισιν ὀκτὼ γιγνομένους, ἢ ταῦτα μὲν δὴ παιδιάς τε καὶ ἐօρτῆς χάριν δρῶη ἀν, ὅτε καὶ ποιοῖ· ἐφ' οἷς δὲ ἐσπούδακεν, τῇ γεωργικῇ χρώμενος ἀν τέχνη, σπείρας εἰς τὸ προσῆκον, ἀγαπώη ἀν ἐν δύρδῳ μηνὶ δσα ἐσπειρεν τέλος λαβόντα; οὕτω [276c] που, ὡς Σώκρατες, τὰ μὲν σπουδῇ, τὰ δὲ ὡς ἐτέρως ἀν ἥ λέγεις ποιοῖ. τὸν δὲ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιστήμας ἔχοντα τοῦ γεωργοῦ φῶμεν ἥττον νοῦν ἔχειν εἰς τὰ ἐαυτοῦ σπέρματα; ἥκιστά γε οὐκ ἄρα σπουδῇ αὐτὰ ἐν ὅδατι γράψει μέλανι σπείρων διὰ καλάμου μετὰ λόγων ἀδυνάτων μὲν

αύτοῖς λόγω βοηθεῖν, ἀδυνάτων δὲ ίκανῶς τάληθῇ διδάξαι. οὔκουν δὴ τό γ' εἰκός. οὐ [276d] γάρ· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν γράμμασι κήπους, ὡς ἔοικε, παιδιᾶς χάριν σπερεῖ τε καὶ γράψει, δταν δὲ γράφῃ, ἔαυτῷ τε ὑπομνήματα θησαυριζόμενος, εἰς τὸ λήθης γῆρας ἐὰν ίκηται, καὶ παντὶ τῷ ταύτῳ ἵχνος μετιόντι, ἡσθίσεται τε αὐτοὺς θεωρῶν φυομένους ἀπαλούς· δταν δὲ ἄλλοι παιδιᾶς ἄλλαις χρῶνται, συμποσίοις τε ἄρδοντες αὐτοὺς ἐτέροις τε ὅσα τούτων ἀδελφά, τότ' ἐκεῖνος, ὡς ἔοικεν, ἀντὶ τούτων οῖς λέγω παίζων διάξει. παγκάλην [276e] λέγεις παρὰ φαῦλην παιδιάν, ὥστε καὶ λόγοις δυναμένου παίζειν, δικαιοσύνης τε καὶ ἄλλων ὥν λέγεις πέρι μυθολογοῦντα.

St. 277a

[Φαίδρος]: ἔστι γάρ, ὥστε Φαῖδρε, οὕτω πολὺ δ' οἷμαι καλλίων σπουδὴ περὶ αὐτὰ γίγνεται, δταν τις τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ χρώμενος, λαβὼν ψυχὴν προσήκουσαν, φυτεύῃ τε καὶ σπείρῃ μετ' ἐπιστήμης λόγους, οἵ ἔαυτοῖς τῷ τε φυτεύσαντι βοηθεῖν ίκανοὶ καὶ οὐχὶ ἄκαρποι ἀλλὰ ἔχοντες σπέρμα, δθεν ἄλλοι ἐν ἄλλοις ἥθεσι φυόμενοι τοῦτ' ἀεὶ ἀθάνατον παρέχειν ίκανοί, καὶ τὸν ἔχοντα εύδαιμονεῖν ποιοῦντες εἰς δσον ἀνθρώπῳ δυνατὸν μάλιστα. πολὺ γὰρ τοῦτ' ἔτι κάλλιον λέγεις. νῦν δὴ ἐκεῖνα ἥδη, ὥστε Φαῖδρε, δυνάμεθα κρίνειν, τούτων ὡμολογημένων. τὰ ποῖα; ὧν δὴ πέρι βουληθέντες ίδεῖν ἀφικόμεθα εἰς τόδε, ὅπως τὸ Λυσίου τε ὄνειδος ἔξετάσαιμεν τῆς τῶν λόγων γραφῆς [277b] πέρι, καὶ αὐτοὺς τοὺς λόγους οἵ τέχνη καὶ ἄνευ τέχνης γράφοιντο. τὸ μὲν οὖν ἔντεχνον καὶ μὴ δοκεῖ μοι δεδηλῶσθαι μετρίως. ἔδοξέ γε δὴ πάλιν δὲ ὑπόμνησόν με πῶς. πρὶν ἂν τις τό τε ἀληθὲς ἔκάστων εἰδῇ πέρι ὧν λέγει ἥ γράψει, κατ' αὐτό τε πᾶν ὁρίζεσθαι δυνατὸς γένηται, ὁρισάμενός τε πάλιν κατ' εἴδη μέχρι τοῦ ἀτμήτου τέμνειν ἐπιστηθῆ, περὶ τε ψυχῆς φύσεως διδῶν κατὰ ταύτα, τὸ [277c] προσαρμόττον ἔκάστη φύσει εἶδος ἀνευρίσκων, οὕτω τιθῆ καὶ διακοσμῆ τὸν λόγον, ποικίλη μὲν ποικίλους ψυχῆς καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους, ἀπλούς δὲ ἀπλῆ, οὐ πρότερον δυνατὸν τέχνη ἔσεσθαι καθ' δσον πέφυκε μεταχειρισθῆναι τὸ λόγων γένος, οὕτε τι πρὸς τὸ διδάξαι οὕτε τι πρὸς τὸ πεῖσαι, ὡς ὁ ἔμπροσθεν πᾶς μεμήνυκεν ἡμῖν λόγος. παντάπασι μὲν οὖν τοῦτο γε οὕτω πως ἐφάνη. τὶ [277d] δ' αὖ περὶ τοῦ καλὸν ἥ αἰσχρὸν εἶναι τὸ λόγους λέγειν τε καὶ γράψειν, καὶ ὅπῃ γιγνόμενον ἐν δίκῃ λέγοιτ' ἀν ὄνειδος ἥ μῆ, ἄρα οὐ δεδήλωκεν τὰ λεχθέντα ὀλίγον ἔμπροσθεν— τὰ ποῖα; ὡς εἴτε Λυσίας ἥ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψεν ἥ γράψει ίδια ἥ δημοσίᾳ νόμους τιθείς, σύγγραμμα πολιτικὸν γράφων καὶ μεγάλην τινὰ ἐν αὐτῷ βεβαιότητα ἡγούμενος καὶ σαφήνειαν, οὕτω μὲν ὄνειδος τῷ γράφοντι, εἴτε τίς φησιν εἴτε μῆ· τὸ γὰρ ἀγνοεῖν ὑπάρ τε καὶ ὄναρ δικαίων καὶ [277e] ἀδίκων πέρι καὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν οὐκ ἔκφεύγει τῇ ἀληθείᾳ μὴ οὐκ ἐπονείδιστον εἶναι, οὐδὲ ἀν ὁ πᾶς ὄχλος αὐτὸς ἔπαινέσῃ. οὐ γὰρ οὖν.

St. 278a

[Φαίδρος]: ὃ δέ γε ἐν μὲν τῷ γεγραμμένῳ λόγῳ περὶ ἔκάστου παιδιάν τε ἡγούμενος πολλὴν ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ οὐδένα πώποτε λόγον ἐν μέτρῳ ούδ' ἄνευ μέτρου μεγάλης ἄξιον σπουδῆς γραφῆναι, οὐδὲ λεχθῆναι ὡς οἱ φαψαδούμενοι ἄνευ ἀνακρίσεως καὶ διδαχῆς πειθοῦς ἔνεκα ἐλέχθησαν, ἀλλὰ τῷ ὄντι αὐτῶν τοὺς βελτίστους εἰδότων ὑπόμνησιν γεγονέναι, ἐν δὲ τοῖς διδασκομένοις καὶ μαθήσεως χάριν λεγομένοις καὶ τῷ ὄντι γραφομένοις ἐν ψυχῇ περὶ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐν μόνοις ἡγούμενος τό τε ἐναργὲς εἶναι καὶ τέλεον καὶ ἄξιον σπουδῆς· δεῖν δὲ τοὺς τοιούτους λόγους αὐτοῦ λεγεσθαι οἷον ὑεῖς γησίους εἶναι, πρῶτον μὲν τὸν ἐν αὐτῷ, ἐὰν εὐρεθεὶς ἐνῃ, ἔπειτα εἴ τινες τούτους ἔκγονοί τε [278b] καὶ ἀδελφοὶ ἄμα ἐν ἄλλαισιν ἄλλων ψυχαῖς κατ' ἀξίαν ἐνέφυσαν· τοὺς δὲ ἄλλους χαίρειν ἔῶν— οὕτος δὲ ὁ τοιοῦτος ἀνήρ κινδυνεύει, ὥστε Φαῖδρε, εἶναι οἷον ἐγώ τε καὶ σὺ εὐξαίμεθ' ἀν σέ τε καὶ ἐμὲ γενέσθαι. παντάπασι μὲν οὖν ἔγωγε βούλομαί τε καὶ εὔχομαι ἄλλεις. οὐκοῦν ἥδη πεπαίσθω μετρίως ἡμῖν τὰ περὶ λόγων· καὶ σύ τε ἐλθῶν φράζε Λυσίᾳ ὅτι νῷ καταβάντες ἔς τὸ Νυμφῶν νῦμά τε καὶ μουσεῖον ἡκούσαμεν λόγων, οἵ ἐπέστελλον [278c] λέγειν Λυσίᾳ τε καὶ εἴ τις ἄλλος συντίθησι λόγους, καὶ Ὁμήρως καὶ εἴ τις ἄλλος αὖ ποίησιν ψιλὴν ἥ ἐν ὥδῃ συντέθηκε, τρίτον δὲ σόλωνι καὶ δστις ἐν πολιτικοῖς λόγοις νόμους ὄνομάζων συγγράμματα ἔγραψεν· εἰ μὲν εἰδὼς ἥ τὸ ἀληθὲς ἔχει συνέθηκε ταῦτα, καὶ ἔχων βοηθεῖν, εἰς ἔλεγχον ίών περὶ ὧν ἔγραψε, καὶ λέγων αὐτὸς δυνατὸς τὰ γεγραμμένα φαῦλα ἀποδεῖξαι, οὐ τι τῶνδε ἐπωνυμίαν ἔχοντα δεῖ λεγεσθαι [278d] τὸν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐφ' οῖς ἐσπούδακεν ἐκείνων. τίνας οὖν τὰς

ἐπωνυμίας αὐτῷ νέμεις; τὸ μὲν σοφόν, ὡς Φαῖδρε, καλεῖν ἔμοιγε μέγα εἶναι δοκεῖ καὶ θεῶ μόνῳ πρέπειν· τὸ δὲ ἥ φιλόσοφον ἢ τοιοῦτόν τι μᾶλλον τε ἀν αὐτῷ καὶ ἀρμόττοι καὶ ἐμμελεστέρως ἔχοι. καὶ οὐδέν γε ἀπὸ τρόπου. οὐκοῦν αὖ τὸν μὴ ἔχοντα τιμιώτερα ὃν συνέθηκεν ἥ ἔγραψεν ἄνω κάτω στρέφων ἐν χρόνῳ, πρὸς ἄλληλα κολλῶν [278e] τε καὶ ἀφαιρῶν, ἐν δίκῃ που ποιητήν ἥ λόγων συγγραφέα ἢ νομογράφον προσερεῖς; τί μήν; ταῦτα τοίνυν τῷ ἐταίρῳ φράζε. τί δὲ σύ; πῶς ποιήσεις; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν σὸν ἐταίρον δεῖ παρελθεῖν. τίνα τοῦτον; Ἰσοκράτη τὸν καλόν· ὃ τί ἀπαγγελεῖς, ὡς Σώκρατες; τίνα αὐτὸν φῆσομεν εἶναι;

St. 279a

[Φαῖδρος]: νέος ἔτι, ὡς Φαῖδρε, Ἰσοκράτης· ὃ μέντοι μαντεύομαι κατ' αὐτοῦ, λέγειν ἐθέλω. τὸ ποῖον δή; δοκεῖ μοι ἀμείνων ἥ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίαν εἶναι λόγους τὰ τῆς φύσεως, ἔτι τε ἥθει γεννικωτέρω κεκρᾶσθαι· ὅστε οὐδὲν ἀν γένοιτο θαυμαστὸν προϊούσης τῆς ἡλικίας εἰ περὶ αὐτούς τε τοὺς λόγους, οἷς νῦν ἐπιχειρεῖ, πλέον ἥ παίδων διενέγκοι τῶν πώποτε ἀψαμένων λόγων, ἔτι τε εἰ αὐτῷ μὴ ἀποχρήσαι ταῦτα, ἐπὶ μείζῳ δέ τις αὐτὸν ἄγοι ὄρμὴ θειοτέρᾳ φύσει γάρ, ὡς φίλε, ἔνεστί τις φιλοσοφία τῇ [279b] τοῦ ἀνδρὸς διανοίᾳ. ταῦτα δὴ οὖν ἐγὼ μὲν παρὰ τῶνδε τῶν θεῶν ὡς ἔμοις παιδικοῖς Ἰσοκράτει ἔξαγγέλλω, σὺ δ' ἐκεῖνα ὡς σοῖς Λυσίᾳ. ταῦτ' ἔσται· ἀλλὰ ἵωμεν, ἐπειδὴ καὶ τὸ πνῖγος ἡπιώτερον γέγονεν. οὐκοῦν εὔξαμένω πρέπει τοῖσδε πορεύεσθαι; τί μήν; ὡς φίλε Πάν τε καὶ ἄλλοι ὅσοι τῇδε θεοί, δοίητέ μοι καλῷ γενέσθαι τάνδοθεν· ἔξωθεν δὲ ὅσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς die|inneren· die|inneren·

εἶναί [279c] μοι φίλια. πλούσιον δὲ νομίζοιμι τὸν σοφόν· τὸ δὲ χρυσοῦ πλῆθος εἴη μοι ὅσον μήτε φέρειν μήτε ἄγειν δύναιτο ἄλλος ἥ ὁ σώφρων. ἔτ' ἄλλου του δεόμεθα, ὡς Φαῖδρε; ἔμοι μὲν γὰρ μετρίως ηὔκται. καὶ ἔμοι ταῦτα συνεύχου· κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων. ἵωμεν.